

GORICA, NAPREJ!

Nekaj dni nas še loči od nedeljskih balotažnih volitev, ko bomo v Gorici odločali o imenu novega župana. Kot znano, sta v izbiri dva glavna županska kandidata, ki sta prejela največ glasov na volitvah 26. maja. To sta levosredinski kandidat Vittorio Brancati in predstavnik desne sredine Guido Pettarin. Kot smo že zapisali v zadnji številki, je sedaj pravzaprav jeziček na tehtnici nekdanji župan Antonio Scarano, ki si je pridobil dobrih 4.000 glasov, ki bodo sedaj odločilni za eno ali za drugo koalicijo.

Medtem je že prišlo do odločitve nekdanjega goriškega župana, ki se je odločil za desno-sredinski blok. Vsakdo seveda lahko svobodno odloča o svojih izbirah in to nas ne moti... Poleg vsega pa je dal Scarano še obžalovanja vredne izjave na račun Slovencev, rekoč, da je preveč slovenskih predstavnikov na listi Marjetice... Kaj bodo pri tem rekli njegovi "slovenski" kandidati? Ali ne diši vse to že po razizmu?! Škoda, dragi nekdanji župan, res škoda!

Danes je pred nami zadnji volilni rok. Nedelja, 9. junija, bo nedvomno pomenila za Gorico težko preizkušnjo. Kako naprej?

Najprej bo seveda treba počakati na zadnji volilni izid, ko bodo goriški volivci vzeli v svoje roke usodo sedanjega političnega-upravnega trenutka. Videli smo že, kako so potekle zadnje majske volitve. Dva kandidata, dva pola. Eden izmed njiju bo postal novi goriški župan. Ne gre pri tem za kake take ali drugačne osebne zadeve, gre pa za zmago demokracije in svobode.

Kako torej slovenski volivci? Mislim, da za zavedne slovenske volivce goriške občine tu ne bo težav. Že prej smo se v času volilne kampanje jasno opredelili za kandidata leve sredine Brancatija. Ta se je namreč v imenu liste Marjetica, na kateri je nastopila tudi Slovenska skupnost, jasno opredelil za izvajanje zaščitnih zakonov številka 482 in 38, torej splošnega zakona za pravice vseh manjšin v državi in še za specifični zaščitni zakon za slovensko manjšino. Tega ni storil noben drug županski kandidat. Brancati je tudi aktivno sodeloval na raznih shodih Slovenske skupnosti in s tem javno pokazal, kaj misli. Večkrat je spregovoril tudi v našem jeziku.

STRAN 16

ANDREJ BRATUŽ

POZIV POZIV POZIV

Vittorio Brancati

Slovinci v Gorici moramo 9. junija spet vsi na volišča, zato da v odločujoči bitki za župana podpremo Vittoria Brancatija proti desničarju Pettarinu.

Čeprav smo svoje predstavnike že izvolili, moramo doseči še drugo zmago: iz občinske palače moramo pahniti desnosredinsko koalicijo, kamor je presedlal tudi nekdanji župan Scarano in s tem dokazal svoje resnične težnje, v brk tistim mnogim med nami, ki so ga verjetno podprli.

V balotaži je največji problem neudeležba na glasovanju. Zato pozivamo vse Slovence, naj gredo na volišča in s svojim dragocenim glasom podprejo Vittoria Brancatija. Spet imamo izjemno priložnost, da smo sotvorci goriške zgodovine.

**NE IZGUBIMO PRILOŽNOSTI!
VRNIMO SE NA VOLIŠČA!
PODPRIMO VITTORIA BRANCATIJA,
KANDIDATA LEVE SREDINE!**

OGI/AS

V NEDELJO, 9., IN PONEDELJEK, 10. JUNIJA, BALOTAŽA V GORIŠKI OBČINI

VSI ZA BRANCATIJA!

Tudi za Slovence v Gorici je po letih vdanosti v usodo prišel čas praznovanja in veselja, ugotavljajo pri Slovenski skupnosti.

V časih, ko se ljudje oddaljujejo od politike, ko slednja ne razpolaga več z ogromnimi finančnimi sredstvi, ki so ji v preteklosti omogočala, da so kraljevale velike interesne in gospodarske silnice s pomočjo korumpiranih političnih veljakov v vseh strankah, od leve do desne, se naša skromna, a poštna slovenska formacija uveljavlja in s ponosom kaže pot vsem Slovincem, kako se je treba držati in uveljaviti.

V nedeljo moramo vsi na volišča in podpreti Vittoria Brancatija, da bo zmaga popolna. Kar tako naprej, slovenska stranka, s ponosom in z zavestjo, da jo naši ljudje še kako potrebujejo!

Tokrat je stranki uspel najvišji možni domet. Izvoljeni so vsi naši štirje predstavniki: Božidar Tabaj, Bernard Špacapan, Mara Černic in Silvan Primožič, ki so premagali vse druge

FOTO BUMBACA

veljake na listi Marjetice in se uvrstili na prvo, tretje, četrto in peto mesto, kar jim daje gotovost prisotnosti v občinskem svetu. Skupaj so naši zbrali skoraj 600 preferenc; Božidar Tabaj je dobil največ glasov od vseh kandidatov (197), Mara Černic pa je bila najboljša med predstavnicami nežnega spola s 134 preferencami.

Slovenska stranka je izvolila 28 svojih predstavnikov, kar je pravi fenomen!

Tokrat je bila SSK s svojimi kandidati prisotna prav v vseh mestnih četrtih in jih je povsod tudi izvolila, in sicer na listah Marjetice. V Podgori so naši 4 na 5 izvojenih (Walter Bandelli, Remigij Blažič, Emil Jarc in Sabina Antonij), v Pevni-Štma-

vru-Oslavju 5 na 6 (Silvan Primožič, ki bo odstopil, Lovrenc Peršolja, Aleksij Bensa, Devinar Valter, Radinja Mirjam, Vidmar Gabriela, ki bo prišla na mesto prvega), v Štandrežu celo 6 na 6 (Marjan Breščak, Turri Renzo, Brajnik Dimitrij, Saša Quinzi, Mirjam Paulin, Marko Zavadlav).

STRAN 10

V NEDELJO SLOVESNOST PRED KULTURNIM CENTROM LOJZE BRATUŽ

40 LET VZTRAJNEGA DELA

JURIJ PALJK

Tako bi lahko najlepše na kratko, a zgovorno zapisali ob bližnjih slovesnostih, ki se jih bomo z veseljem udeležili, saj gre za 40 let neprekinjenega kulturnega dela Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Še do leta 1996, ko se je ta naš najstarejši povojni slovenski kulturni hram v Gorici in za nove razmere in predvsem pa za nove zakonske predpise zastarele stavbe prelevil v sedanji sodobni Kulturni center Lojze Bratuž, smo ga poznali pod preprostim imenom Katoliški dom, imenom, ki še danes marsikomu zveni domače.

Kako tudi ne, ko pa vemo, da je bil sad dela in predvsem darov preprostih ljudi, tako goriških kot tudi drugih slovenskih ljudi, ki so se po drugi svetovni vojni zbrali okrog takratnih goriških slovenskih duhovnikov in sami uvideli, da ne morejo na-

FOTO BUMBACA

prej, ne da bi imeli svoje kulturno središče. Fašistične oblasti so namreč že pred drugo svetovno vojno odvzele goriškemu Slovincem Trgovski dom, ki je bil podobno kot v Trstu Narodni dom srce dogajanja slovenske narodne skupnosti v Gorici. Povojna Italija ga ni vrnila in tudi današnja še nič ne razmišlja o tem, pa čeprav je v zaščitnem zakonu jasno zapisano, da v Trgovski dom v Go-

rici sodijo slovenske ustanove.

Veliki primorski duhovniki in seveda tudi goriški so razumeli, da je za narodno in duhovno preživetje nujno imeti središče, v katerem se bo gojila slovenska beseda, bo v njem prostor za duhovno hrano in seveda za besedo evangelija. Okrog sebe so zbrali dobre ljudi in sklenili so sezidati kulturni hram.

Bili so težki časi, na pomoč Italije in tedanje Jugoslavije

niso mogli računati in so zato začeli sami. Od leta 1952, ko se je sestal odbor za gradnjo Katoliškega doma, pa vse do leta 1962, ko so na tem mestu postavili za takratne razmere sodobno, a ne potratno stavbo, so trajale nabirke, saj tako italijanske oblasti kot takratna Jugoslavija niso primaknile niti enega samega beliča. Zato sta bila blagoslov in slovesno odprtje katoliškega doma 25. februarja leta 1962 zares dogodek prelomnega pomena za vso slovensko skupnost v Gorici in tudi v naši deželi, kot je bil Katoliški dom zares sad odrekanja in darov preprostih in dobrih ljudi iz Goriške, iz domaštva in še posebej iz ZDA, kjer so načrtno zbirali sredstva za ta naš kulturni hram, ki ima še danes odprta vrata vsem, ki dobro mislimo, se prepoznavamo v duhu demokracije, smo zavezani slovenstvu in krščanski misli, a obenem dovolj odprti do sosedov, ne da bi pri tem pozabili na lastne korenine in našo omiko.

STRAN 6

Nov spominski park v Gorici

V nedeljo, 9. junija, bosta ob 19. uri odprte spominskega parka in odkritje spomenikov Lojzeta Bratuža in Mirka Fileja ob Kulturnem centru Lojze Bratuž. Sledil bo koncert. Množično vabljeni!

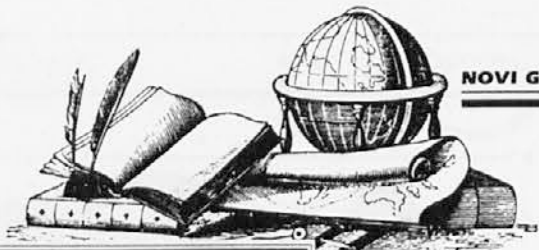
03 Breda Susič / intervju
BRANKO SLAVEC

03 Danijel Devetak / intervju
FRANKA ŽGAVEC

04 Jurij Paljk
"SREČANJA NA POTI", SPOMINI NA VINKA KOBALA

07 Tine Velikonja
SREBRENICA-VETRINJ, VELIKI TRAGEDIJI

15 Andrej Černic
PRVI TEDEN NOGOMETNE KOLONIZACIJE...

SVET OKROG NAS

POSVET SLOVENSKEGA SVETOVNEGA KONGRESA

KO NE BO VEČ MEJA

V soboto, 1. t.m., je bil v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici simpozij z delovnim naslovom Ko ne bo več meja, s katerim je Svetovni slovenski kongres želel preučiti utrip sodelovanja med državo Slovenijo in slovensko narodno manjšino v Italiji, predvsem pa osvetliti in razjasniti priprave na skorajšnji vstop Slovenije v Evropsko unijo, ki bo lahko tako za Slovenijo kot za slovensko manjšino v Italiji pravi šok ali pa priložnost za boljše sodelovanje, poznavanje, ne nazadnje pa bo tudi pomenil zgodovinsko prelomnico, saj se bodo v skupnem prostoru Evropske unije po dolgih letih ponovno znašli vsi Slovenci, ki danes ne živimo v mejah matične domovine in seveda pripadniki narodnih manjšin v Avstriji in Italiji.

Predsednik Slovenske konference SSK Franci Feltrin je v uvodu v posvet povedal, da je

"namen posveta, da bi sprejeli na njem določene sklepe in jih posredovali slovenski uradni politiki kot zahtevo po oblikovanju vseslovensko nacionalne strategije za doseg ciljev za ohranitev slovenske nacionalne identitete še pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo".

Celodnevni posvet Ko ne bo več meja je bil razdeljen na šest tematskih sklopov, in sicer so zjutraj najprej spregovorili o šolstvu tako v Sloveniji kot o šolstvu in težavah z njim v zamejstvu. Dr. Monika Govekar Okoliš s Filozofske fakultete v Ljubljani je najprej orisala utrjevanja nacionalne identitete in kasnejše politične identitete z razvojem slovenskega šolstva na Slovenskem; prof. Rudica Požar iz Trsta je spregovorila o težavah slovenskega šolstva na Tržaškem in širše v zamejstvu, medtem ko je dr. Reginald Vospersnik, nekdanji ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu,

FOTO KROMA

orisal položaj in pravno ureditev slovenskega in dvojezičnega šolstva na avstrijskem Koroškem, nakar se je prof. Nadja Maganja pomudila pri strašnem osipu vpisov na slovensko šolo v Italiji; ki je sad majhne natalitete, a tudi upadanja narodne zavesti.

O pomenu družine, športa in dela, predvsem pa motiviranja mladih v zamejstvu so spregovorili Mirjam Pahor, Majda Cibic, Breda Susič in Jože Peterlin. Prvi dve sta poudarili pomen druženja slovenskih družin za ohranjanje slovenstva, zadnja dva pa sta po-

kazala; kako se danes mladi najraje ubadajo s športom in predvsem pa današnjo popularno kulturo.

Ljubljanski pomožni škof msgr. Alojzij Uran in msgr. Oskar Simčič pa sta poudarila veliki združevalni pomen, ki ga je imela slovenska Cerkev za ohranitev slovenskega jezika, kulture in narodne pripadnosti. Ljubljanski škof Uran si je tudi zaželel škofijo v Novi Gorici in torej nakazal možnost, da se bo slovenska Cerkev le odločila za povečanje števila slovenskih škofij.

STRAN 16

KAŠMIR / PUTIN IN ZEMIN POSREDUJETA

NEVARNA ZAOSTRITEV RAZMER MED PAKISTANOM IN INDIJO

BREDA SUSIČ

Svet se sprašuje, ali sta Pakistan in Indija tik pred novo vojno za Kašmir. Javnost je še toliko bolj zaskrbljena, ker obe državi razpolagata z jedrskim orožjem. Po nevarni zaostritvi odnosov v minulem mesecu, ko je 14. maja prišlo do napada islamskih teroristov na vojaško postojanko v Kašmirju, kjer je bilo ubitih 30 oseb, 14 pa jih je bilo ubitih med napadom separatistov 19. maja, sta obe državi poslali na mejo dodatne vojaške okrepitve. Trenutno je torej na tem območju skupno en milijon vojakov, obstreljevanja vzdolž razmejne črte se vrstijo vsak dan s povečano intenzivnostjo, kar samo še povečuje nevarnost spopadov in incidentov.

Odkar se je po drugi svetovni vojni Velika Britanija odpovedala svojim veliki koloniji na Indijskem polotoku in je na njenem ozemlju nastala Indija - s pretežno hindujskim prebivalstvom - in Pakistan - z muslimanskim prebivalstvom - ostaja Kašmir, ki je bil sicer dodeljen Indiji, vendar so njegovi prebivalci v glavnem muslimani, odprti problem. Že eno leto po osamosvojitvi, to je 1947. leta, sta se sosedji spopadli zaradi te dežele. Vojne so se vrstile vse do današnjih dni, meje med Pakistanom in Indijo pa nihče od dveh ni uradno priznal, tako da je namesto o meji govor le o "nadzorni črti". Pakistan zahteva razpis referenduma, na katerem bi se prebivalci Kašmirja odločili o tem, v kateri državi bi radi živeli, Indija pa to odločno zavrača. Indija obsoja Pakistan, češ da podpira islamske teroristične in separatistične skupine, ki vdirajo v Kašmir in v notranjost Indije, kjer izvajajo atentate (zadnji, ki je sprožil odločno poslabšanje razmer, je bil 13. decembra, ko je prišlo do atentata v indijskem parlamentu in ko je umrlo 14 ljudi). Dej-

stvo je, da je v zadnjih dvanajstih letih zaradi podobnih akcij in napadov umrlo nad 33.000 ljudi. Na območju med Indijo in Pakistanom deluje kakih 12 separatističnih skupin. Šele v zadnjih mesecih, in sicer po spremenjenih mednarodnih ravnovesjih ter po partnerstvu, ki so ga ZDA vzpostavile s Pakistanom, je pakistanski predsednik Mušaraf posredno priznal, da je Pakistan nudił zatočišče kašmirskim separatistom in začel z za sedaj še precej plahim bojem zoper te teroristične skupine.

To za Indijo ni bilo dovolj. Še do pred začetkom vrha Konference o sodelovanju in ukrepih za krepitev zaupanja v Aziji, ki je bil na začetku tega tedna v prestolnici Kazahstana, je indijski predsednik zavračal katekriki pogovor z Islamabadom, dokler ta ne bo ustavel pomoči islamskim skrajnjem v indijskem delu Kašmirja. Čeprav sta oba predsednika ves čas zatrdjevala, da odklanjata vojno, še posebno uporabo jedrskega orožja, pa nista bila pripravljena storiti korak v smeri dialoga. Predvsem Valpayee je, kot rečeno, postavljaj pogoje, Mušaraf pa - ujet v domačo politično situacijo, kjer so razmerja z islamskimi skrajnejši zelo delikatna - ni mogel nastopiti odločno proti terorističnim skupinam in je poskrbel le za nekaj (sicer odmevnih) aretacij vidnih skrajnežev.

V Almatiju sta posredovalno vlogo med sprtima stranema prevzela ruski predsednik Putin in njegov kitajski kolega Jiang Zemin. Oba sta se ločno sestala tako s predsednikom Mušarafom kot Valpayeejem. Potem ko je vso prvo polovico leta diplomacija popolnoma pustila, je bil to prvi resen poskus ponovne vzpostavitve dialoga med sprtima stranema. O uspehu tega poskusa pa se za zdaj še ne da govoriti.

MED RIMOM IN ZAGREBOM

ZATIŠJE V ITALIJANSKO-HRVAŠKIH ODNOSIH

ALOJZ TUL

Ob zadnjem obisku italijanskega predsednika Ciampija in zunanjega ministra Ruggera lansko jesen na Hrvaškem je kazalo, da med obema državama ni več odprtih nobenih pomembnih vprašanj, kar je nekako odsevalo tudi v odkritem in pristranskem ozračju, v katerem je obisk potekal. Razlog za zadovoljstvo je imela tudi italijanska manjšina, v korist katere je hrvaška vlada odločila, da izroči lastništvo denacionalizirane založbe Edit in prizna skoro vsa določila istrske županije (regije) glede uveljavljanja dvojezičnosti v javni upravi. Ob tisti priložnosti so v Pulju slovesno odprli novo šolsko poslopje za potrebe italijanske šole. Za podpis je bil že skoraj povsem pripravljen poseben dvostranski sporazum o prijateljstvu in sodelovanju med Italijo in Hrvaško, v katerem Italija izraža polno podporo Hrvaški pri njenem vključevanju v evropske integracije in v Evropsko unijo še posebej.

Glede vprašanja zapuščene imovine italijanskih optantov sta ob imenovanju priložnosti ob strani izjavili, da ga je treba rešiti na temelju veljavnih dogovorov iz preteklosti, kar pomeni, da odstopanje od le-teh ne pride v poštev. Hrvaška bo v ta namen začela izplačevati Italiji po rimskem sporazumu iz leta 1983 dogovorjeno odškodnino za zapuščeno imovino optantov, ki so se namreč svojčas opredelili za italijansko državljanstvo in se nato tako ali drugače izselili.

Medtem ko sta se obe strani pripravljali na podpis omenjenega sporazuma o sodelovanju, pa je prišlo do nepričakovanega zapleta. Kot znano, je hrvaška stran izvedela, da je predsedstvo italijanske republike privolilo v to, da podeli poslednji italijanski upravi Zadra, ki jo predstavljajo člani Svobodne občine Zadar v izgnanstvu, posebno odlikovanje za civilne žrtve številnih medvojnih bombardiranj s strani zavezniškega letalstva. Ta nepremišljena poteza je sprožila na hrvaški stra-

ni veliko ogorčenje in zaustavila diplomatski postopek za podpis sporazuma kakor tudi nadaljnje razvijanje medsebojnih odnosov.

Po drugi strani pa so organizacije istrskih beguncev dosegle pri italijanski vladi, da je zunanje ministrstvo pristalo na ustanovitev posebne komisije pravnih strokovnjakov, ki naj preučijo možnost vrnitve tistih nepremičnin, ki naj ne bi bile zajete v obstoječe veljavne dogovore. Je pa sploh vprašanje, ali so možni takšni primeri ali gre zgolj za zavlačevanje pristanka na dokončno rešitev vprašanja optantske imovine.

Pred kratkim pa so nekatera krajevna sredstva javnega obveščanja poročala, da je hrvaški veleposlanik v Rimu svoji vladi predlagal, naj s svoje strani imenuje delovno skupino strokovnjakov, ki naj preverijo, ali je omenjena zahteva italijanske strani po ugotavljanju nepremičnin, ki niso zajete v rimskem sporazumu iz leta 1983, utemeljena. S to protipotezo hrvaška stran verjetno želi ita-

lijansko stran napeljati k temu, da upošteva stvarno stanje in ne išče nekih skritih zakladov, ki jih ni oziroma ne more biti.

Hvaška vlada je prav tako pred kratkim vključila v proračunske dokumente vsoto 35 milijonov ameriških dolarjev za izplačilo odškodnine za imovino italijanskih optantov v skladu z imenovanim rimskim sporazumom, kot je to že storila Slovenija. To pomeni, da je Hrvaška trdno odločena na tej podlagi zaključiti vprašanje odškodnine za premoženja, ki so jih italijanski optanti zapustili v bivši Jugoslaviji. Navsezadnje tudi sama italijanska stran že dalj časa zatrduje, da je treba spoštovati veljavne dogovore.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

PREPRIČANO TUDI V DRUGI KROG

Dejstvo je, da ima Marjetica skupaj s svojima političnima zaveznikoma lepe možnosti tudi v drugem krogu volitev za novega župana Gorice. Umestno je še enkrat podčrtati, da je bil rezultat prvega kroga zares izvrsten. Desnosredinski kandidat je bil celo potisnjen na drugo mesto, še pomembnejši dogodek pa je zavrnitev politike dosedanje občinske uprave in to s strani dela tistih, ki so jo pred štirimi leti ustoličili. Na ta način se je zgodilo tisto najpomembnejše: Gorica je odklonila preveč skrajno politično smer, ki ni zagotavljala srečnega sobivanja v mestu in ki je imela dosti premalo poslušala za bližnjo Slovenijo in s tem tudi za Evropo. Slovenija je preizkusni kamen našega obmejnega območja. Kdor ne zna najti z našo matično državo primernih stičnih točk, poenostavljeno rečeno, ni sposoben uresničiti Evrope v teh krajih. Prejšnja občinska uprava je ne nazadnje tudi do slovenske manjšine, ki je sestavni del mesta, izpričala takšen odnos in večkrat celo neodnos, da to ni bilo koristno prav za nikogar. Nadalje je prvi krog minil v znamenju izjemnega prodora slovenskih predstavnikov in še posebej Slovenske skupnosti, ki je dosegla prav vse zastavljene cilje. Javno je, da se je naša celotna narodnostna skupnost podala na volišča zares zrelo in dobro organizirano ter z do kraja razčiščenimi pojmi, kar je za prihodnost Gorice bistveno in poglavitno.

Pred odločilnim drugim krogom so se sile desne sredine povežale, kar pa sploh ne deluje prepričljivo. Bistveni so programi in ne tradicija strankarskih simbolov. In program celotne leve sredine ter z njo naše narodnostne skupnosti ostaja isti, ker pač nima nobenega razloga, da bi se komu prilagajal: srečno sobivanje vseh z vsemi v mestu Gorici, odprt in ploden odnos z bližnjo Slovenijo ter pospešeno uresničevanje nastajajoče nove Evrope v tem našem območju, kjer pač živimo. V tem programu je naša moč in smeri tega programa bodo vplivne tudi v taboru desnosredinskih volilcev. Končno zakaj pa jih je toliko med njimi izreklo nezaupanje dosežani svoji upravi? Zato, ker je bilo delovanje dosedanje uprave daleč od neposrednih in temeljnih življenjskih smotrov, ki se jim pravi srečno sobivanje in odprto sodelovanje z vsemi v mestu kakor tudi v bližnji in daljni okolici. In prav zaradi tega razloga bo pri marsikaterem od desnosredinskih volilcev prevladal razsoden in umirjen pogled, ki je značilen za Brancatija. Tako se lahko naša narodnostna skupnost skupaj z Marjetico in njenima političnima partnerjema kot tudi z vsemi ostalimi somišljeniki še enkrat prepričano in po možnosti čimbolj polnoštevilno odpravi na volišče: program, ki ga zagovarja, je namreč jasen in trden, odprt in prijazen za vse.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978
E-MAIL gorica@noviglas.it
uprava@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA; PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 42 EVROV, SLOVENIJA 46 EVROV,

INOZEMSTVO 62 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 83 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

INTERVJU / BRANKO SLAVEC

VAŠKA DRUŠTVA V MODERNI DRUŽBI ŠE BOLJ AKTUALNA

BREDA SUSIČ

Pogovor pričniva z obračunom Praznika češenj. Letos se je na plakatih in nalepkah praznika običajnim trem češnjam pridružila še četrta. To, da bi simbolizirala prehod v četrto desetletje te pobude. Za to obletnico ste pripravili še posebno pobudo: kako ste bili z njo - in sploh z letošnjo izvedbo praznika - zadovoljni?

Glede tega, kako so ljudje dobro sodelovali, koliko so pomagali, smo z letošnjo izvedbo lahko zelo zadovoljni. Seveda nismo mogli naročiti lepega vremena za vsak dan... Ob 40. Prazniku češenj smo skupaj z občino Dolina (pokrovitelj je bila tudi tržaška pokrajina) izdali spominsko razglednico in spominski poštni žig. Poštni žig je dvojezičen, kar je izjemno, saj se to ne zgodi pogosto.

Praznik češenj je prerasel običajni vaški praznik in zaradi njega sta vaše društvo in vaša vas poznana po celem Trstu in tudi dlje. Skušate s tem praznikom posredovati tudi kakšno sporočilo - na primer s tem, ko oglašujete dosledno samo v slovenskem jeziku?

Ja, začetna ideja vaškega praznika, ko je bil smisel ta, da so se ljudje srečali ob prijetni družbi in kozarčku domačega vina, se je spremenila. Na začetku so na praznik hodili samo domači ljudje ali prebivalci iz okoliških vasi. Sedaj je velika večina obiskovalcev iz mesta, verjetno večina tudi ne obvlada slovensčine. Mislim, da zahajajo k nam, ker jim je tukaj, v hrastovem gozdičku, lepo. Mi delamo reklamo samo v slovensčini in nihče nam ni do sedaj tega očital. Mislim, da ko državljani italijanskega jezika prihajajo v naše kraje, se jim to zdi skoraj nekaj eksotičnega. Torej sporočilo, ki ga mi želimo posredovati kar se da široko, je, da tu živimo Slovenci. Hočemo, da ljudje vedo, da gre do nekam, kjer smo Slovenci doma in kjer se lahko živijo v naše navade. V bodočnosti se bomo morali še potruditi, da se bomo še bolj povezali z ljudmi in vasm, ki so na slovenski strani meje. Nekoč smo se dobro poznali, državna meja pa je zrahljala te odnose. Želimo si, da bi v bodoče na praznik pritegnili več obiskovalcev z onstran meje.

Kako pa ocenjujete letošnjo sezono oziroma praznovanje 50-letnice društva?

Kar smo načrtovali, nam je v glavnem dobro uspelo. Seveda, ko gledamo nazaj, vedno pomislimo na kaj, kar mogoče ni šlo, ali na kaj, kar bi se bilo lahko še izboljšalo. Ker delamo vse ljubiteljsko, se zgodi, da delamo vse zadnji trenutek, da česa ne načrtujemo do potankosti. V glavnem pa smo zadovoljni.

Kako so vaščani sprejeli vse vaše pobude, kako so

Slovensko prosvetno društvo Mačkolje letos praznuje svoj 50. rojstni dan. O proslavi in pobudah, ki so si sledile od januarja, smo že obširno poročali. Minuli teden so Mačkoljani izpeljali še 40. Praznik češenj. Pri njem je aktivno sodelovalo okrog 100 ljudi. Lahko je torej ugotoviti, da gre za izredno delovno društvo in za vaško skupnost, ki je zelo povezana. To, kar povezuje člane društva, pa so slovenstvo, krščanske vrednote in občutek za skupnost. O tem smo se pogovarjali s predsednikom SPD Mačkolje, Brankom Slavcem. Ta je leta 1983 nasledil vrsto zelo delovnih predsednikov (Aldu Štefančiču, Lojzetu Tulu, Henriku Novaku, Bogdanu Šturmanu, Brunu Stepanču, Danijelu Novaku in Zorku Gorjanu). Trenutno se ukvarja s kmetijstvom. Doma je iz Prebenega, po poroki z ženo Nevo Milič se je preselil v Mačkolje, kjer se je takoj vključil v vaško tkivo. Imata dve hčerki.

se odzivali, so kaj komentirali?

Govoril sem z vaščani, predvsem s člani društva. Vsi so bili zadovoljni in ponosni. Predvsem mladi, ki so sodelovali, kot Ilario Tul, ki si je zamislil osnutek za žig, ali pa Aljoša Novak, ki je oblikoval fotografijo za razglednico... Sploh so vsi mladi pokazali zanimanje za sodelovanje in so bili navdušeni. Na vasi je bilo nekaj več zanimanja kot navadno, ker se je o naših pobudah več govorilo. Npr. Slovenski večer s Stankom Janežičem, ki je bil pobudnik društva, in slovesna proslava, ki je bila 5. maja, sta vzbudila precej zanimanja tudi pri ljudeh, ki delujejo v društvih v okoliških vaseh.

Kaj pa načrtujete sedaj? Se je proslavljanje 50-letnice društva zaključilo ali se bo nadaljevalo do konca leta?

Najprej bomo odšli na izlet. Pripravimo ga vsako leto za vse tiste, ki so sodelovali pri Prazniku češenj. Navadno združimo kulturo in sprostitve. Letos bomo šli v Dalmacijo. Prihodnje sezone še nismo točno načrtovali, verjetno pa bomo s praznovanji nadaljevali do konca sončnega leta.

Kaj bi povedali o delovanju vašega društva na splošno: kako to, da je še vedno tako živo, na čem sloni vaše navdušenje?

Lansko leto smo imeli izredni občni zbor. Na njem smo zaradi novih zakonov, ki smo se jim morali prilagoditi, ker prirejamo šagro, spremenili statut. Navdušenje pa izvira predvsem iz tega, da deluje v društvu skupina starejših in mlajših ljudi, ki držimo skupaj in se precej dobro razumemo. Seveda delamo iz ideala, ne pa za kak zasluzek. Vse, kar opravimo, naredimo zastonj in prostovoljno - tako skozi celo sezono, kot tudi samo za Praznik češenj.

V čem vidite smisel delovanja vaških društev? Nekateri pravijo, da so še aktualna, drugi, da so preživela... Kakšna je vaša izkušnja?

Mislim, da so vaška društva še kako aktualna. Prav zaradi spremenjenega, modernega načina življenja. Danes vsak hiti na delo že jutraj in je od doma ves dan. Tako se vsaj zvečer na pevskih vajah ali sestanku odbora društva ali na kaki prireditvi ljudje dobimo, se vidimo, se kaj pogovorimo. Seveda v vaškem društvu ni mogoče

prirejati visoko kulturnih prireditev, vendar imajo tudi prireditve, ki so blizu preprostejšim ljudem, svoj dragoceni pomen.

Kaj pa bi lahko omajalo trdnost vašega društva? V čem vidite morebitne nevarnosti, ki bi zrahljale to zavzetost?

To, kar opažamo po vseh vaseh, društvih, organizacijah: naraščaja je malo! Mladi, ki so pristopili, sicer vztrajajo, najmlajših, na primer osnovnošolcev, pa ni. Nekaj jih sicer je, vendar šole v vasi ni več (kot tudi našega otroškega zborčka), tako da eni hodijo v šolo v Dolino, drugi v Domijo, vendar jih je vedno manj, kot povsod... Obenem pa se niti ne poznajo več med seboj, ker so tako razdrobljeni. Ne poznajo več vasi, naših običajev, ljudi. Nekoč so vedeli, kako so se imenovale posamezne domačije, sedaj ne več. Hudo je, če ni več šole, ki bi povezovala otroke, starše in vas... Ko bodo današnji otroci odrasli, verjetno ne bodo navezani na vas, tako kot so bili nekoč. Nekoč je tudi župnija povezovala ljudi. Danes nekateri ne hodijo v cerkev niti za praznike, kaj šele vsako nedeljo.

Kakšno pa je sožitje z italijansko govorečimi vaščani?

V našem društvu imamo tudi italijansko govoreče. Gre za Italijane, ki so se na primer poročili z domačinkami. Z njimi lepo sodelujemo: ko govorimo slovensko in če česa ne razumejo, jim ponovimo v italijansčini. Treba pa je poudariti, da gre za ljudi, ki so se poročili s Slovenkami in Slovenci, torej so v bistvu že poznali in sprejeli različno kulturo. Čistih italijanskih družin pa v vasi ni.

STRAN 6

INTERVJU / FRANKA ŽGAVEC

ŠTIRIDESET LET PLODNEGA IN BOGATEGA DELOVANJA

DANIJEL DEVETAK

Smo pred 40. obletnico Katoliškega doma v Gorici. In misli silijo v preteklost. Kakšne spomine imate na odprtje Katoliškega doma?

Takrat sem bila otrok. Spominjam se velike dvorane, nadškofa Ambrosija, ki jo je blagoslovil, in veličastnega zbora v nošah, ki ga je vodil prof. Mirko Filej.

Kdo so bili "botri" tega dogodka?

Med temi je marsikdo, ki ga danes ni več med nami: prof. Mirko Filej, dr. Anton Kacin, Viktor Prašnik, Ciril Koršič, dr. Kazimir Humar... Takoj po letu 1950 je na Goriškem ponovno zaživelo kulturno delovanje predvsem po zaslugi vsestransko aktivnega prof. Mirka Fileja. Prve prireditve v Domu Brezmadežne na Placuti so pokazale, da so prostori pretesni, in zato se je začelo razmišljati o gradnji novega doma. V zelo skromnih razmerah in brez kakršnekoli pomoči so se naši takratni kulturniki odločili za pravi podvig, ki so ga v nekaj letih uspeli uresničiti. Priskočili so jim na pomoč neštetih goriški Slovenci in rojaki v Ameriki, ki so se v težkih časih odpovedali lastnim prihrankom, da so le pomagali uresničiti Katoliški dom. In tako je bilo. Dne 25. februarja 1962 je bil Katoliški dom predan svojemu namenu; tam so dobili goriški Slovenci nove prostore za redno kulturno delovanje in veliko dvorano za prireditve. Štirideset let bogatega kulturnega dela pa je najbolj zgovoren dokaz za to, da je bila zamisel naših prednikov pravilna. Upam, da smo z delom uresnili njihove želje. Ob tej pomembni obletnici pa se tudi z veliko hvaležnostjo spominjamo vseh, ki so na katerikoli način pomagali pri uresničitvi našega središča, in tistim, ki nam še danes pomagajo.

Pred nekaj tedni je bil na Goriškem v gosteh dr. Karel Bonutti, ki je veliko naredil za to, da so k projektu prispevali tudi zdovski Slovenci v času, ko niso nič prispevale ne krajevne uprave ne matična domovina. Kaj lahko poveste o tej podpori?

Ko je bila zamisel o novi gradnji sprejeta, je stekla akcija. Ustanovljena sta bila dva odbora: eden je iskal lokacijo, drugi pa je zbiral sredstva. Delo je potekalo nekaj let, sicer razmeroma malo glede na tedanji položaj. Dne 25. februarja 1962 je tako bila dvorana že predana namenu in slovesno odprta. Dr. Bonutti ima zasluge, ker je znal organizirati in spodbuditi slovenske izseljence v Ameriki, ki so prav tako kot pri nas nabirali sredstva. Na Goriško je prispela lepa vsota, ki je omogočila, da so bila glavna dela opravljena.

Kdo je v začetku dal najmočnejši pečat novemu projektu?

Omeniti moram zlasti prof.

Pred 40 leti se je za goriške Slovence začela nova doba, saj je bil na Drevoredu 20. septembra odprt in blagoslovljen Katoliški dom. Ta se je kmalu razvil v središče številnih naših društev in ustanov, ki so skrbeli za vsestransko kulturno, glasbeno, športno in vzgojno rast naših ljudi. Predvsem pa je to postal kraj, kjer so se naši ljudje družili. To se dogaja še danes v obnovljenih prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž. O obletnici, pogledu nazaj in upih za naprej smo se pogovorili s predsednico KC Lojze Bratuž prof. Franko Žgavec.

Mirka Fileja, ki je bil v tistih letih duša kulturnega delovanja na Goriškem. Bil je duhovnik, profesor na šoli, glasbenik, dirigent, skladatelj, organizator. Po njegovi zaslugi sta nastali Cecilijanka in Zveza slovenske katoliške prosvete; z njim so se začeli božični koncerti, prek njega se je začelo sodelovanje s Korošci. Bil je eden glavnih pobudnikov za gradnjo Katoliškega doma. Dočakal je otvoritev, 10. junija istega leta pa je žal prezgodaj umrl. Po njegovi smrti je sprejel vodstvo Katoliškega doma in ZSKP prav msgr. Kazimir Humar, ki je bil vsestransko angažiran. Večkrat je tudi sam pravil, da so ga velikokrat prosili za pomoč; ker ni bilo primernega človeka, ki bi opravil določeno nalogo, je to sprejel on. Pravil je, da sicer ni znal, a si je le pomagal. Ker je bil prepričan v to, da se kaj naredi in uresniči, je rad naredil, kar je mogel po svojih močeh. In naredil je veliko. Vedno je bil prisoten, vedno je skrbel za našo stvar. Ta stvarnost mu je bila močno pri srcu. Samo Zvezo je vodil približno 20 let.

Nad 30 let je gospodarsko funkcijo pri Katoliškem domu brezplačno opravljal Ciril Koršič. Vsa leta so bila izredno bogata; v središču so delovali zbor Bratuž, zbor Filej, Slovensko katoliško akademsko društvo, skavtska organizacija, Športno združenje Olympia, potekala so predavanja...

li. Saj prihajajo tudi danes, je pa le razlika. Mi smo bili pač vzgojeni in navajeni delati tako, da nismo pričakovali honorarja. Ko je bila kakšna potreba, smo vedno delali in še danes tako delamo. Pri mlajših pa ni tako; nimajo občutka za skupno delo.

Pogrešate tudi navdušenje?

Je tudi malo manj navdušenja. Današnji čas in okolje pač nudita veliko drugih možnosti, veliko več je izbire. Zato se mlajši odločajo zlasti za tiste dejavnosti, kjer je manj napora, kjer z večjo lahkoto dosežeš zastavljene cilje.

Kaj bi povedali o sporedu prireditev ob lepem jubileju?

Doprsna kipa Lojzeta Bratuža in Mirka Fileja sta bila izdelana že pred leti. Ob tej obletnici pa smo se zavzeli, da jima damo njuno mesto. Postavljena bosta v parku ob Kulturnem centru. Lojze Bratuž zato, ker je naš center poimenovan po njem, Mirko Filej pa zato, ker ima izjemne zasluge za naše središče in naše kulturno delovanje. Kipa bomo odkrili v nedeljo, 9. junija, ob 19. uri; isti dan bo tudi koncert Filejevih skladb, posvečen 40-letni smrti tega velikega moža. Sodelovali bodo sopranistka Alessandra Schettino, moški zbor M. Filej in mešani zbor L. Bratuž. Ob blagoslovitvi kipov bo sodelovala pevka skupina Akord. Naslednji dan, v ponedeljek, 10. t.m., pa bo prav na dan, ko je Filej umrl pred 40 leti, ob 19.30 spominska maša pri sv. Ivanu v Gorici, kjer je tudi sam veliko let maševal za naše vernike. Mašo bomo darovali v njegov spomin in v spomin na vse tiste dobrotnike, ki so darovali za potrebe Kulturnega centra. Tudi pri maši bosta sodelovala zbor Filej in Bratuž.

STRAN 6

Središče je bilo postavljeno v času, ko je manjkalo vsega. Danes pa, ko bi kljub vsemu z večjo lahkoto lahko uresnili kaj podobnega, imamo občutek, da ljudem manjka smisel za druženje in požrtvovalnost...

To drži. Dejstvo je, da je danes veliko več ponudbe, kot je bilo nekdanj. To omogoča posamezniku, da se lahko odziva in izbira med številnimi možnostmi. Nekdanj ni bilo toliko medijev, televizije in sodobne tehnologije. Pred leti so ljudje dosti raje prihajali v družbo, na prireditve, se shajali in sodelova-

SPOMINI NA VINKA KOBALA

"SREČANJA NA POTI"

JURIJ PALJK

Pri slovenski verski založbi Družina v Ljubljani so te dni izdali zajetno knjigo s spomini na pred letom dni umrlega velikega primorskega duhovnika Vinka Kobala, ki ima zgovoren naslov *Srečanja na poti*.

Zajetno knjigo je uredil Janko Toplikar, Gorican in tudi sam Vinkov prijatelj, pri urejevanju pa sta mu pomagala še Mirjam Sterle in Jože Kurinčič, oblikoval jo je Franko Žerjal, za prevode v italijanski jezik je poskrbel sam Janko Toplikar, medtem ko so prevajali italijanske prispevke v slovenski jezik Harjet Dornik, Mirjam Sterle in msgr. Oskar Simčič. Knjiga ima 440 strani in je trdo vezana, na naslovnici pa je fotografija nasmejanega Vinka Kobala.

Vinko Kobal je bil poznan duhovnik, vedno župnik, a veliko več kot samo to. Okrog sebe je z njemu lastno podjetnostjo in predvsem pa z živo in s pristno krščansko vero ter z zavestjo odličnega duhovnega pastirja zbiral mlade in jih učil krščansko živeti, misliti, delovati.

Knjiga *Srečanja na poti* - Spomini na Vinka Kobala je pravzaprav pripoved nekdanjih mladih, ki so zahajali v Kobalove mladinske skupine, iz katerih se je potem izoblikovalo gibanje Pot, in sicer po vzoru italijanskega gibanja mladih kristjanov, ki ga je ustanovil duhovnik Luigi Giussani in ga poznamo pod imenom *Comunione e Liberazione*. Pa bi bilo seveda do Vinka Kobala zelo krivično, če bi dejali, da je preprosto "kopiral" italijansko gibanje na slovenskih tleh, saj se je pokojni g. Vinko vedno držal načela, da je dober

duhovni pastir le tisti duhovnik, ki zna nagovarjati tudi sodobnega, predvsem pa mladega, kateremu mora omogočiti predvsem to, da prepozna v Kristusovem obrazu in krščanstvu v polnosti živi v vsakdanjem življenju. Zaveštno smo napisali, da je bil Vinko Kobal velik primorski duhovnik, ki je ostal zvest svojemu narodu tudi v najtežjih časih, predvsem pa je razumel, da se tudi v težkih okoliščinah socialističnega pritiska na cerkev v tedanji Jugoslaviji z mladimi da narediti veliko.

Prav zato je knjiga svojevrsten dokument časa, predvsem pa velika pripoved o Vinku Kobalu in njegovi mladinski pastoralni, ki se je začela prvi dan po posvečenju v duhovnika in sklenila na smrtni postelji, po hudi bolezni, ki pa ni omajala njegove vere v življenje in v Kristusa in je zato lahko v svojo duhovno oporoko zapisal: "Moje največje bogastvo je bilo življenje, ki sem ga prejel kot dar in radostno živel. Kar je bilo dobrega v njem, bo ostalo vsem, ki sem jih imel rad; kar je bilo grešne-

ga, je sprejel Kristus nase in uničil s svojim trpljenjem ter izbrisal s krvjo. Moje besede so bile seme, ki ga je Bog po meni sejal, rodile bodo sadove z milostjo, ki jo bo on dodal vsaki duši, ki jih je z odprtim srcem sprejemala."

Dobro je sejal in s polnimi rokami je sejal Božjo besedo pokojni g. Vinko, dosti nas je bilo, ki smo prihajali k njemu pit in poslušati žuborenje žive vode, kar je bil in je še danes evangelij. Po zadnjih izračunih naj bi se v Stržišču in kasneje tudi drugod njegovih besed na duhovnih vajah in srečanjih napilo več kot petnajst tisoč mladih iz celotne Primorske in Slovenije, iz zamejstva in iz notranosti Italije, s Hrvaškega, Avstrije, celo iz ZDA in od drugod. Vsem je bil enak in vse je enako učil in zato je prav storil Janko Toplikar, ki si je izjemno prizadeval, da bi knjiga izšla in je k sodelovanju naprosil veliko številno nekdanjih udeležencev duhovnih srečanj in prijateljev s pokojnim g. Vinkom. Veliko se nas je odzvalo, knjiga je kot mozaik mnenj in pričevanj, je dober dokument časa in zrelih pogledov na življenje in seveda na duhovnika Vinka Kobala, predvsem pa pomembna publikacija, ki vrača času, za katerega se danes zmotno misli, da je bilo v njem vse slabo, tisto dostojanstvo, katerega nas je g. Vinko s svojim življenjem in evangelijem učil.

O knjigi, ki vsebuje tako slovenske kot italijanske zapise in jo bomo predstavili v Gorici konec meseca junija v Kulturnem centru Lojze Bratuž in seveda tudi drugod po naših krajih, bomo še pisali, ker govori o enem izmed velikih primorskih duhovnikov, ker govori o resničnem doživljanju krščanstva in zato, ker govori o nas, ki smo "šli skozi Vinkovo šolo življenja". Prav je zato storil dr. Janez Gril, direktor Družine, ki je knjigo brez pomislekov izdal.

ŠTIRI PRIPOROČILA NADŠKOFA DE ANTONIJA

Župnijska cerkev sv. Janeza Krstnika v Štivanu je bila v nedeljo, 2. t.m., na praznik sv. Rešnjega telesa kraj posebne milosti, saj je k zakramentu sv. birme pristopilo petnajst deklet in fantov iz Medje vasi, Štivanja, Devina, Sosljana in Cerovelj. Praznično zvonjenje je vabilo k slovesni sv. maši in naznanjalo prihod nadpastirja, msgr. Dina De Antonija, ki smo ga nato pospremili v cerkev s petjem enega Vodopivčevih *Ecce sacerdos magnus* ter s pozdravi g. župnika dr. Giorgia Gianninija in župljanov, ki so mu izrekli prisrčno dobrodošlico. Slovesnost je bila skrbno pripravljena in je lepo potekala. Obred svete birme je bil zelo doživet in birmanci so aktivno sodelovali pri sv. maši z branjem beril in prošenj, prinašanjem darov in petjem. Gospod nadškof, ki je v slovenshni poglobljeno spregovoril o pomenu in sporočilu praznika svetega Rešnjega telesa in krvi, pa je nato v drugem delu svoje homilije v italijanshni nagovoril birmance in ostale vernike z razmišljanjem o tem, kako ohraniti darove svete birme. Izpostavil je štiri točke. Birmance in ostale je pozval k iskanju in ohranjanju Kristusove prisotnosti v vsakdanjem življenju, k zvestobi Cerkvi in krajevni župnijski skupnosti, ob tem pa je izpostavil dejstvo, da je za slovensko na-

rodno skupnost ta zvestoba pomembna tudi za ohranitev narodne in kulturne identitete in dediščine. Nato je kot tretjo točko izpostavil misel, da je kristjan vesel človek, saj temelji njegova vera na oznanilu, ki odganja prazne strahove in mite ter nas navaja, da z zaupanjem in zato večjo delovno vnemo gremo skozi življenje. Vero, je končno dejal nadškof, pa je treba tudi udejanjiti z dobrimi deli. Jezus, je dejal, je dober učitelj, ker nam je že v naprej povedal, da nas bo na koncu vprašal le, kaj smo dobrega storili.

Lepo liturgično bogoslužje je s štivanskega kora s petjem Vodopivčeve maše v čast sv. Katarine in drugimi primernimi pesmimi dovršeno in doživeto spremljal župnijski cerkveni pevski zbor pod vodstvom organista Hermana Antoniča. Ob koncu bogoslužja se je goriškemu nadškofu v imenu birmancev in njihovih staršev lep zahvalil Igor Tuta.

Lepo vdušje je še malo povezovalo vso župnijsko skupnost tudi po sami slovesnosti sv. birme, saj so starši birmancev pod cerkvenimi oboki pripravili prijetno družabnost, ki je lepo povezovala farane in sorodnike birmancev ter samega gospoda nadškofa, ki se je še kratko zadržal v tej družbi.

POROČILO O ODRINJENOSTI

Tržaška škofijska Karitas je pred kratkim izdala novo t.i. "Poročilo o odrinjenosti" ("Rapporto sull'esclusione"), ki vsebuje podatke iz leta 2001, ki so jih zabeležili pri raznih službah Karitas na Tržaškem. Kot je v spremni besedi zapisal ravnatelj Karitas Mario Ravalico, se podatki, ki izhajajo iz poročila, skušajo brati in interpretirati v pastoralnem ključu. Gre predvsem za opazovanje dogajanja okoli nas, prislunjenosti jezenu kriku revnih zaradi prestanih krivic in prizadetega dostojanstva ter za izbiro najprimernejših pobud s ciljem, da se ljudje izveležejo iz svojih težav.

Podatki, ki jih posreduje poročilo ustanove Karitas o odrinjenosti, izhajajo iz delovanja različnih karitativnih služb: slednje deli poročilo v tri sklope. Prvi sklop zaobjema delovanje t.i. "centrov za poslušanje": gre za center škofijske Karitas, za center za priseljence iz držav, ki niso članice Evropske zveze, za sprejemni center Prisetvega srca in za skupino Prijateljstvo. Drugi sklop obravnava sprejemne strukture: dom "La Madre", dom "Angela Berlan", obednico "Giorgia Monti" in dom "Villa Verde" v ustanovi Villaggio del Fanciullo na Opčinah. Tretji sklop pa je posvečen t.i. projektu Dignity, ki se ukvarja z ljudmi brez stanovanja in z vprašanjem prekupčevanja z belim blagom. Dalje se ta sklop ukvarja tudi s problematiko nomadov in beguncev.

Tržaška Karitas namenja to poročilo tako župnijskim skupnostim in cerkvenim združenjem kakor tudi javnim ustanovam in upravam s ciljem, da pride do še tesnejšega sodelovanja med Cerkvijo in javnimi ustanovami.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA OB BOGOSLUŽNIH BERILIH V LITURGIČNEM LETU A

ZLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE, NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

10. NAVADNA NEDELJA

"Vneto si prizadevajmo, da bi spoznali Gospoda" (Oz 6, 3).

"Daruj Bogu hvalno daritev" (Ps 50, 14).

"Abraham je upal proti upanju in veroval" (Rim 4, 18).

"Usmiljenja hočem in ne žrtve" (Mt 9, 13).

Iskreno in globoko češčenje Jezusovega srca in tudi brezmadežnega Marijinega srca je pristen pokazatelj vere v Boga. Ker je namreč spoznanje in priznanje nezaslužene ljubezni Boga, ki jo je razodel po Sinu na križu.

Kot potrditev resnične Jezusove smrti je vojak nevede započital Jezusovo stran in njegovo srce kot večno zavezo Jezusa s človekom, ko mu je s sulico neusmiljeno prebodel stran (Jn 19, 34).

Tedaj razumemo besnost proti češčenju Jezusovega in Marijinega srca tistih, ki nočejo priznati usmiljenja in ljubezni Boga do grešnega človeka. V revolucijah so poklali ogromno vernih ljudi samo zato, ker so bili živ dokaz oznanjevanja usmiljenja in vere v Boga, ki je prijatelj grešnikov in cestinarjev (Mt 9, 10. 13; Lk 15, 2), saj hoče rešenje vseh ljudi (1 Tim 2, 4).

Praznika Jezusovega in Marijinega srca nas prav te dni napolnjujeta z veseljem in tolažbo nad spoznanjem, da je Gospod do človeka dober (Oz 6, 1. 6). A obenem nas silita, da smo tudi mi dobri do sočloveka tako, kakor je Bog do nas. Prerok Ozej namreč primerja Boga zarji in jesenskemu in spomladanskemu dežju, ki napaja zemljo, našo ljubezen pa jutranjemu oblaku in rosi, ki zgodaj odide (Oz 6, 3. 4.), ker je minljiva. Samo Bog je zanesljiv in vztrajen vzgojitelj, je luč (Oz 6, 5). Zato lahko zahteva, da smo usmiljeni, da gojimo spoznanje Boga (Oz 6, 6) s poštenim življenjem in

vztrajno ljubeznijo. Toda Jezus je prvi izkazal ljubezen in usmiljenje. V današnjem evangeliju je on tisti, ki pokliče Mateja. Usmiljenje izkaže tudi številnim cestinarjem in grešnikom. Čeprav je zaradi tega takoj v zobeh farizejev. A Jezus jim pojasnjuje: "Ne potrebujete zdravnik zdravi, ampak bolni. Pojdite in se poučite, kaj pomenijo besede: Usmiljenja hočem in ne žrtve. Nisem namreč prišel klicati pravičnih, ampak grešnike" (Mt 9, 12-13).

V priliki o hudobnem služabniku Jezus ostro obsodi neusmiljenost do človeka, ki pozna le samega sebe in je pripravljen celo ubiti bližnjega (Mt 18, 23 ss). Tudi starejši brat v priliki o izgubljenem sinu je vkljenjen v toge verige sovraštva (Lk 15, 26-32), ki se jih osvobodijo le, če odpušča do sedemdesetkrat sedemkrat" (Mt 18, 22), kar pomeni vedno.

Na Jezusa se obračamo z vero, zato ker je umrl, da bi nas opravičil pri Očetu. To je vera v njegovo ljubezen in usmiljenje. In samo po veri vanj smo opravičeni. To je doživel že Abraham, ko je veroval Bogu, ki oživlja mrtve in na novo ustvarja (Rim 4, 17). Tudi mi smo opravičeni po veri v Boga, ki je obudil od mrtvih Sina Jezusa.

Marsikdo misli, da je že po veri opravičen, če svojo vero skriva v srcu. Zato mu ni treba v cerkev ne k zakramentu. Toda Jezus je že na dan vstajenja ob prvem srečanju z apostoli dejal: "Prejmite Svetega Duha! katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani" (Jn 20, 22-23). Hotel je namreč, da veren človek okusi odpuščanje grehov in usmiljenje Boga po vidnih zunanjih znamenjih, po zakramentih.

Grehi, ne samo izvirni greh, namreč vsi veliki, težki, smrtni grehi odraslega človeka se najprej odpuščajo po krstu. Seveda se jih moramo kesati, jih tako rekoč utopiti v krstni vodi z vero v Jezusa, križanega in vstalega. Ker pa po krstu dejansko lahko še grešimo, se nam vsak veliki ali smrtni greh odpušča po zakramentu sv. spovedi, ki ji pravimo tudi sv. pokora ali sprava. Vedno se zahteva ustna spoved smrtnih grehov, trden sklep, da ne bomo več grešili, odveza in zadoščevanje.

Bog je sicer bogat v usmiljenju (Ef 2, 4), a je tudi sodnik. Da bi pa ušli obsodbi, nam grehe odpušča vidno po zakramentih. Lažje

prestopke, ki niso za smrt, odpušča prav tako po spovedi, a tudi po dobrih delih, po milošhni, molitvi, postu.

V začetku vsake sv. maše skupno molimo kesanje. Po odpuštkih pa nam odpušča le kazni za grehe. V drobnem apostolskem pismu z dne 7. aprila letos, na nedeljo Božjega usmiljenja, nam sv. oče posreduje jasno razlago o Božjem usmiljenju. Pismo nosi naslov *Misericordia Dei* (Božje usmiljenje). Gotovo bo izšlo tudi v slovenskem prevodu; tedaj si ga bomo, ne le duhovniki, lahko prebrali v slovenskem jeziku in ga premislili. Sv. oče začena pismo s trditvijo, da je Beseda-Sin postal človek zato, da bi "svoje ljudstvo odrešil grehov" (Mt 1, 21). Janez Krstnik potrjuje to poslanstvo, ko pokaže na Jezusa kot "Božje jagnje", kot na tistega, "ki odvzema greh sveta" (Jn 1, 29). Saj je pri krstu sprejel nase vse grehe ali "greh" sveta, in ga je ponesel na križ. Tako nas je osvobodil (Rim 8, 21).

Spoved ohranja vedno bistvene sestavine, že zgoraj omenjene. Papež vabi k ovrednotenju tega zakramenta. Omenja veliko oviro za resničen prejem odpuščanja, t.j. pomanjkanje čuta za greh. Toda spovedniki vedno pomagajo spovedancu, da premagava dvome o veri, še najbolj tako, da ga prepričajo o Božji očetovski dobroti. Saj po spovedi ponavadi izginejo tudi vse druge težave.

Tudi pravičnost zahteva ureditev javnega življenja, ne samo ljubezen. Kar vse govori v prid ustni spovedi posameznikov, ki se odločajo za dejavno ljubezen v družbi.

Zadostiti je treba tudi Cerkvi, skupnosti verujočih, se z njo spravi.

Na spoved se pripravimo tudi z molitvijo k Svetemu Duhu in Božji Materi.

Tako bomo gotovo prejeli moč, vero in upanje proti upanju (Rim 4, 18).

Tudi mi bomo bolj usmiljeni do vsakega človeka.

Spoznavanje Boga ne bo teorija, marveč doživeto srečanje z ljubeznijo.

DRUGO ZBOROVANJE TRŽAŠKE CERKVE

ZAČRTAJMO SMERNICE ZA VERSKO PRENOVO

Delo v okviru drugega zborovanja tržaške Cerkve se nadaljuje. 31. maja je potekel rok za predstavitve zapisnikov opravljenega dela v tajništvu zborovanja. Od 1. junija do konca meseca potekajo vpisovanja v komisije. Tudi laiki se lahko vpišejo v komisije, v katerih bodo člani razpravljali o raznih problemih in izdelali načrte za bodočnost tržaške Cerkve na raznih področjih.

Duhovniki in laiki so bili torej zadolženi, da do konca maja sprožijo razpravo in načrtovanje dela po župnijah in raznih skupinah, ki so posredno ali neposredno vezane na Cerkev. Kot smo zapisali že minuli teden, so se tudi slovenske verske skupnosti ponekod že aktivirale, drugod pa še ne. Ob našem poizvedovanju pri naključno izbranih predstavnikih župnij in posameznikih, smo si ustvarili splošen vtis, da so župnijske skupnosti o tem, kaj je in kako poteka zborovanje, le redkokje v celoti obveščene. O tem so navadno poučeni le nekateri bolj aktivni predstavniki. Vsaka župnija ali slovenska verska skupnost v okviru italijanske župnije se je sicer organizirala po svoje, tako da je težko posploševati. Ponekod so na primer izvedli anketo o temah zborovanja med župljani, drugod jo pripravljajo, marsikje pa je delo steklo le v okviru manjših skupin, ki so debatirale o temah ali izbrale predstavnike, ki se bodo vključili v komisije.

Tudi tokrat smo zbrali tri mnenja oz. pričevanja predstavnikov različnih župnij. V Bregu

FOTO KROMA

smo stopili do predstavnika župnije sv. Jožefa v Ricmanjih. Prof. Marijan Kravos (na sliki) je povedal naslednje: "V naši župniji smo se zbrali enkrat in smo začeli razmišljati, kako bi lahko kot župljani sodelovali pri zborovanju. Na tem srečanju so se zbrale v glavnem starejše osebe. Zato - in ker nas je v Ricmanjih malo - je prišel na dan predlog, da bi se povezali z nekaterimi sosednjimi župnijami v Bregu, da bi se vključili ljudje različnih starosti. Na tem prvem sestanku smo se tudi pomenili, kdo od nas bi sodeloval v raznih komisijah. Nekaj zanimanja je bilo. Delo je torej steklo."

Slovenski verniki od Sv. Ivana pa so nam poslali naslednje poročilo o opravljenem delu: "17. maja je na srečanju razširjenega odbora Marijinoga doma stekel poglobljen pogovor o drugem škofijskem zborovanju tržaške Cerkve in o njegovih temah, ki so bile na prvem srečanju 12. aprila le splošno nakazane. Prisotni smo vzeli na znanje dejstvo, da obstaja želja, da se slovenski verniki vključimo v vse komisije. Izvedeli smo

FOTO KROMA

tudi, da ne bo prišlo do ustanovitve posebne komisije za slovenske vernike. Razpravljali smo, v katere komisije bi vstopili in tako tudi evidentirali nekaj sklopov oz. tematik, katerim bi bilo treba posvetiti pozornost. Prav tako smo izrazili potrebo, da se - spričo dejstva, da ne bo posebne slovenske komisije - slovenski člani ostalih komisij povežejo med seboj in da delujejo koordinirano.

Precej kritični pa smo do dejstva, da med temami, ki jih bodo obravnavale posebne komisije na škofijskem zborovanju, ni prisotna tista, ki je po našem mnenju ključnega pomena za razvoj in prihodnost tržaške Cerkve. Gre za odnos med obema 'dušama' krajevne Cerkve, slovensko in italijansko. S tem vprašanjem se je treba pač prej ali slej soočiti in lahko samo obžalujemo, da ni bilo uvrščeno med tematike škofijskega zborovanja. Mnenja smo namreč, da se v prihodnosti tržaška Cerkev ne bo mogla polno razvijati, če se prej ne sooči s tem vprašanjem in ga enkrat za vselej razjasni in razčisti."

Za mnenje o vsebinskih platih drugega zborovanja tržaške Cerkve smo nazadnje prosili še prof. Nadjo Maganjo Jevnikar (na sliki), javno delavko, ki je že več let aktivna tudi na področju debate o večji vlogi laikov v krajevni Cerkev: "Na prvem tržaškem zborovanju smo se Slovenci ukvarjali predvsem z našim odnosom do italijanskega dela tržaške Cerkve. Tudi poznejše pobude za prenovo slovenske verske skupnosti na Tržaškem so ostale na pol poti. Nikoli nismo imeli toliko poguma, da bi naše predloge, ki jih ni bilo malo, udeleževali v vsakdanjem življenju. Zato bo drugo zborovanje izredna prilika, da začrtamo smernice za versko prenovo, ki bo vsem nam dala novega zagona in upanje za prihodnost. Vsi se zavedamo, da se naša zamejska Cerkev nahaja v izredno težkem položaju. Župnije ostajajo brez duhovnikov, naše cerkve se vedno bolj praznijo. Zgleda, da so se naši ljudje naučili živeti brez Boga. Vendar v vsesplošni zbežanosti, negotovosti, sekularizaciji današnji človek hlata po duhovnih dobrinah. Večkrat se to dogaja mimo Cerkve. Zato je izredno važno, kako Cerkev dandanes nagovarja vse nas: mlajše, starejše, poročene in neporočene, moške in ženske. V naših župnijah je poudarek predvsem na pastoralni za otroke. Skoraj popolnoma je zanemarjena pastoralna za odrasle, za zakonce, za mlade, ki so prepuščeni samim sebi. Poleg slovenske komisije, ki bo imela nalogo, da začrta smernice za reorganizacijo pastorela na Tržaškem, je treba biti prisotni tudi v ostalih komisijah, da ne bo šel prenovitveni val mimo nas."

BS

SVETNIK TEDNA

14. JUNIJ

SILVESTER ČUK

ELIZEJ, PREROK

Svetopisemski preroki so bili možje, ki jih je Bog poklical, da v dobi izprijenih judovskih in izraelskih kraljev izvoljeno ljudstvo opominjajo na zavezo z Bogom, sklenjeno na gori Sinaj, mu napovedujejo kazni za nezvestoto tej zavezi, zlasti pa kažejo na prihodnjega Odrešenika. Prerok Elizej, ki je deloval v drugi polovici devetega stoletja pred Kristusom, sam ni nič zapisal, pač pa je njegovo delovanje natančno opisano v Drugi knjigi kraljev.

Prerok Elizej - njegovo ime pomeni "moj Bog je odrešenje" - je bil premožen kmet v kraju Abel Mehole v jordanski dolini. Ko je z dvanaestimi jarmi volov oral njivo, je prišel k njemu prerok Elija in si ga je po božjem naročilu izbral za učenca in naslednika. Elizej je hodil z Elijem, dokler ni bil ta na ognjenem vozu vzet v nebo. Ob slovesu mu je Elija prepustil svoj plašč in mu izročil tudi dve tretjini svojega duha in preroške moči, ker je videl težave, ki so čakale njegovega zvestega učenca. Preroško službo v severnem - izraelskem kraljestvu - je Elizej opravljal več kot pol stoletja. Živel je samo za svoj preroški poklic. V njegovi deželi so vladali brezbožni kralji: naloga prerokov je bila oznanjati božjo moč in pravico, pa tudi božjo dobroto in usmiljenje do spokornih, predvsem pa božjo zvestoto v obljubah. Čudeži, ki jih je z božjo močjo delal prerok Elija, so bili svarilni: dokazovali so božjo moč, njegovo pravičnost in nepopustljivost v zahtevah. Elizejevi čudeži pa so nazorno kazali božjo usmiljenost in ljubezen do človeka. Zatorej lahko rečemo, da je prerok Elizej po svojih čudežih predhodnik Jezusa Kristusa, ki je "hodil od kraja do kraja in delil dobroto", kot poročajo evangelisti.

Druga knjiga kraljev naštevava vrsto čudežev, s katerimi je Bog proslavil preroka Elizeja. Najbolj znan čudež je ozdravljenje aramskega vojskovođa Naamana od kužne bolezni - gobavosti. Naaman je pričakoval, da ga bo prerok kar se da slovesno sprejel, ta pa mu je poslal sla z naročilom: "Pojdi in se umij sedemkrat v Jordanu in boš zopet zdrav in čist!" Naaman je jezen odhajal in govoril: "Glej, mislil sem, da bo prišel k meni, se ustopil in klical ime Gospoda, svojega Boga, položil roko na rano in takoj ozdravil gobe." Hotel je kar oditi, pa so mu njegovi služabniki prigovarjali: "Pojdi se kopat v reko in boš čist!" Ubogal jih je in se je po nasvetu božjega moža sedemkrat potopil v Jordanu. In njegovo telo, beremo v Drugi knjigi kraljev, je spet postalo kakor telo majhnega dečka - bil je čist. Nauk tega dogodka je: treba se je zanesti na božjo besedo in se ne dati preslepiti zunanemu videzu.

Prerok Elizej je storil čudež še po svoji smrti: ko se pogrebci v naglici vrgli moško truplo v Elizejev grob, je mrtvi ob dotiku s prerokovimi kostmi oživel. To se je zgodilo v Samariji. Ob njegovi smrti je izraelski kralj silno žaloval. Čeprav je bil vladar, ki je "delal, kar je bilo hudo v Gospodovih očeh" - torej proti božji volji, je preroka vseeno spoštoval, ker je bil njegova vest. To se dogaja včasih tudi ljudem v naših časih.

PRAZNOVANJE SV. SOCERBA

Letos je bilo praznovanje sv. Socerba na nedeljo sv. Trojice, 26. maja, posebno slovesno. Dekan kraške dekanije in župnik socerbske podružnice g. Milan Pregelj iz Rodika je v sodelovanju z občinama Dolina in Koper poskrbel, da je prireditev lepo uspeša.

Evharistično bogoslužje je vodil dolinski župnik p. Rafael Slejko, ki je z izbranimi besedami osvetlil lik svetnika, ob somaševanju župnika iz Strunjana. Prisoten je bil tudi ravnatelj Slovenskega pastoralnega središča v Trstu msgr. Marij Gerdol. Pri maši je pel Združeni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta, službi božji pa so sledile ljudske litanijske ob navdušenem prepevanju številnih romarjev.

Po maši je pred jamo stekel kulturni program, ki so ga oblikovali Pihalni orkester Breg, ljudske pevke iz Ospa in drugi, medtem ko so domače gospodinje pripravile izbrano pecivo. Zbrano občinstvo sta nagovorila koprski podžupan Alberto Scheriani in dolinski župan Boris Pangerc. Razšli smo se z upanjem, da se prihodnje leto zopet vidimo. ER

MISIJONAR PETER OPEKA V IZOLI

V torek, 4. junija, je obiskal izolsko misijonsko skupino in potem maševal v tamkajšnji župnijski cerkvi p. Peter Opeka, znani misijonar na Madagaskarju.

SV. REŠNJE TELO V GORICI

V četrtek, 30. maja, so se italijanski in slovenski verniki iz Gorice zbrali okrog svojega nadškofa in duhovnikov ob prazniku sv. Rešnjega telesa in krvi. Slovesna maša in veliko število vernikov kažeta na veliko povezanost in čut goriških katoličanov do praznika, ki spominja na skrivnost evharistije. Kot je nadškof v svoji homiliji povedal, je nujno potrebno, da življenje vsakega posameznika postane "evharistično", torej da vsak posameznik postane živa evharistija, da bodo mogli tudi drugi ljudje prepoznati v nas novost Kristusa. Ker je evharistični kruh otipljivo znamenje troednega Boga, smo vsi, ki ga uživamo, poklicani, vsak v svoji različnosti, da gradimo skupnost, v kateri raste civilizacija ljubezni oz. nebeško kraljestvo. Nadškof De Antoni se je dotaknil mnogih src. To je bilo moško razbrati med samo slovesnostjo. Žal - je potrebno, da dobrohotno na to opozorimo - bogoslužje ni odražalo, kljub njegovim odmevnim besedam, tistega katoliškega in občestvenega duha, značilnega za goriško Cerkev. Veliko slovenskih in italijanskih vernikov se je namreč spraševalo, kako to, da ni bilo berila in prošenj v slovensčini, pa tudi v furlanščini ne. Pomanjkljivost obžalujemo v upanju, da je do tega prišlo zaradi naključne pozabljenosti odgovornih za nadškofova bogoslužja. In to prvič od povojnih časov. MP

ZAHVALNO BOGOSLUŽJE OB 50-LETNICI

PRAZNIK DRUŽINE NA SV. GORI (1)

V soboto, 25. maja, je bila na Sv. Gori pri Gorici velika slovesnost ob 50-letnici tednika *Družina*. Pred 50 leti je namreč apostolski administrator slovenskega dela goriške nadškofije dr. Mihael Toroš, ki je pokopan v svetogorski baziliki, ustanovil časopis *Družina*. Mašo je 25. maja ob somaševanju slovenskih škofov in duhovnikov vodil koprski škof Metod Pirih. V dveh nadaljevanjih objavljamo njegov nagovor:

Številni rodovi pred nami so se zatekali pod varstvo Božje Matere. V tem zaupanju je dala mati podobo svetogorske Matere Božje hčerki ob poroki ali ob odhodu od doma, svetogorsko svetinjico sinu, ko je šel k vojakom ali na šolanje. Marijina podoba s Svete Gore je našla posebno mesto v domovih vernih.

Primorski vernik se je vedno zatekal k svetogorski Kraljici, edini kraljici, ki ga je res razumela in slišala njegove klice ter videla njegove solze. Zato si lahko predstavljamo, da je pred petdesetimi leti apostolski administrator slovenskega dela goriške nadškofije dr. Mihael Toroš svetogorski Materi Božji zaupal novonastali verski list *Družina*. Komu drugemu bi v

letu 1952, ki je bilo polno preizkušenj za Cerkev, lahko zaupal nov časopis, če ne njej? Pročelja njene bazilike krasi napis: "Jaz pa stojim na gori kakor prej." Te besede zagotavljajo trdnost vsem, ki se zatekajo k Njej in polagajo v njeno naročje svoje skrbi in upe, pa tudi pastoralne načrte in velike naloge, zlasti tiste v službi Božjega kraljestva. Danes po 50 letih pa polagamo pred svetogorsko kraljico našo zahvalo, zahvalo za vse milosti, ki smo jih prejeli v polstoletnem izhajanju *Družine*. Po Mariji polagamo Vsemogočnemu Bogu tudi zahvalo za ljudi, ki so sodelovali pri njenem ustvarjanju: vsem urednikom, upravnikom, uslužbencem, poverjenikom, naročnikom in bralcem. Naj Gospod vsem živim prijateljem *Družine* da obilo novih darov za urejevanje in širjenje časopisa, njenemu ustanovitelju Mihaelu Torošu, ki počiva za glavnim oltarjem bazilike, in drugim pokojnim pa večno srečo in nebeško slavo. Naj Sv. Duh še naprej spremlja našo *Družino* in jo podpira s svojimi darovi, da bo postala še bolj koristno sredstvo Božjega delovanja med našim ljudstvom. Sedanjemu uredništvu in vsem

Prva številka prvega letnika

sodelavcem pa želim, naj jih prehojena pot zavezuje v nova upanja in nove korake, da bo njena luč posijala v kar največ družin. Ko se danes oziramo v zgodovino, ne moremo mimo težav, s katerimi se je soočala *Družina* od zaplenitve do nagajanj, od tožb na sodišču do zasmehovanja in podcenjevanja. Da je kljub vsem težavam obstala, verniki za vsem dogajanjem vidimo delo Božje previdnosti in priprošnje Marije, ki ni nikogar zapustila, ki se je zatekal k Njej in si je na tem kraju izvolila svoje svetišče, na katerem je pobožna roka vklesala napis: Jaz pa stojim na gori kakor prej. Medtem ko so propadli režimi, umirali pregnjalci Cerkve, Marijino svetišče stoji na gori kakor prej in govori, da vse, kar položimo v Božje roke in Božjo ljubezen, ostane in da vse, kar je izven dometa te ljubezni, propade.

DALJE

5

ČETRTEK, 6. JUNIJA 2002

V MAČKOLJAH ŽE VRSTA POBUD

Pravkar v maju slovesno praznovana 50-letnica Slovenskega prosvetnega društva Mačkolje je skupaj z jubilejnim 40. Praznikom čiščenja predstavljala kronanje številnih pobud, ki so jih pri mačkoljanskem društvu pri-

S 3. STRANI

VAŠKA DRUŠTVA

Kdaj in kako ste začeli z delovanjem v društvu? Se morda spominjate, kdo vas je povabil, kdo vas je spodbudil?

6

ČETRTEK,
6. JUNIJA
2002

Začel sem leta 1976, ko smo prišli stanovat v Mačkolje. Doma sem namreč iz Prebenega, žena pa iz Repniča. Ko smo si tukaj zgradili hišo, je šla najprej žena pet v zbor prosvetnega društva Mačkolje. Povabili pa so nas sosedje, družina sedanjega podpredsednika Nika Tula. Ko je žena prepevala na vrtu, so jo slišali in povabili v zbor. V društvo pa smo se zlahka vključili tudi zato, ker smo se srečevali ob nedeljah pri maši. Potem smo začeli vedno bolj sodelovati. Kot sem rekel, je bilo odvisno od tega, da smo se vključili v skupino ljudi, s katerimi smo se dobro počutili in se razumeli. Ko so taki pogoji, se lahko marsikaj naredi.

Opravljate predsedniško funkcijo že dvajseto leto. Zakaj ste ostali v društvu in vztrajali?

Ker mi je všeč. Ker imam navsezadnje veliko zadoščenj. Res človek izgubi ure in ure zvečer ali tudi med dnevom, ko je treba kaj opraviti. Vendar ima nazadnje tudi moralno zadoščenje, da je naredil kaj za slovenstvo, za vas...

Mislite, da bo tudi vaša mlajša hčerka v društvu aktivna in da bo vztrajala kot vi? Kako skrajno vidite bodočnost društva?

Naša hčerka že kaj sodeluje v društvu, čeprav ni še ne vem kako angažirana. Na splošno pa so mladi zelo aktivni, naredijo veliko stvari v društvu. Sicer so vsi zelo zaposleni z delom in študijem, tako da za društvo ne morejo več kot toliko opraviti - denimo med dnevom, ko je treba na primer v kak urad... Sicer pa smo lani odbor zelo pomladili, kljub temu da sem jaz ostal na predsedniškem mestu. V društvu skušamo vedno preštudirati kak nov način, da se da čim več možnosti mladim, da se vključijo, da ustvarijo kaj novega, da imajo zadoščenje za sodelovanje.

Mačkoljansko društvo je s tega vidika res napredno, saj po eni strani ohranja spomin na preteklost, na običaje, vrednoti tradicijo, obenem pa je odprto za nove oblike ustvarjanja in komuniciranja. Mladi se lahko tako izražajo preko tradicionalnih oblik delovanja, na primer v mešanem pevskem zboru, ki ga sestavljajo pretežno mladi, ali v domači dramski skupini (ki jo je letos vodila mlada Daniela Tul). Društvo pa spodbuja tudi moderne prijeme ustvarjanja v društvu, npr. preko grafičnega oblikovanja, fotografije, oblikovanja spletne strani Praznika čiščenja na internetu. Morda je to način za preživetje slovenskega društva tudi v bodočnosti.

redili v počastitev pol stoletja delovanja, čeprav predsednik Branko Slavec v intervjuju, ki ga objavljamo na drugem mestu, napoveduje še nekaj drugih pobud s tem v zvezi.

Ob tej priložnosti naj samo malo osvežimo spomin na že izpeljane pobude. Praznovanja ob 50-letnici so se namreč pričela že januarja. Takrat so 25. januarja javnosti v vaški Srenjski hiši predstavili knjigo domačinke, šolnice in vzgojiteljice ter vsestranske kulturne delavke Ljube Smotlak *Na robu Istre*. Knjiga, ki je izšla pri založbi Mladika, je dragocen dokument o preteklosti in sedanjosti mačkoljanske vasi in njene domače skupnosti in opisuje njeno zgodovino, običaje, organizacije ter nenavadne, vesele, a tudi žalostne in tragične dogodke, ki so avtorico med drugim tudi osebno prizadeli.

Ob svojem 50. jubileju pa je društvo obudilo tudi nekdanje tradicionalne Slovenske večere, ki so zaznamovali začetke njegovega delovanja. Prvi večer je bil tako 16. februarja, ko je dr. Drago Štoka v Srenjski hiši spregovoril o liku nepozabnega kulturnega delavca in organizatorja prof. Jožeta Peterlina, kateremu je posvetil tudi knjižno delo *Jože Peterlin v mojem spominu*. Drugi Slovenski večer pa je bil na predvečer osrednje proslave ob 50-letnici društva 4. maja: tokratni gost je bil dr. Stanko Janežič, nekdanji mačkoljanski župnijski upravitelj in v bistvu ustanovitelj domačega društva in pobudnik tradicionalnega Praznika čiščenja. Slednji je, kot znano, letos obhajal svojo 40. izvedbo, v ta namen pa je društvo izdalo priložnostno razglednico, za katero je poskrbel domačin, fotograf Aljoša Novak, v sodelovanju s italijansko pošto službo pa je bil izdelan tudi dvojezični priložnostni žig, osnutek katerega je izdelal Ilario Tul.

Podoben ciklus pobud so v Mačkoljah priredili že pred tremi leti, ko so praznovali 50-letnico domačega cerkvenega in posvetnega zbora. Ob tisti priložnosti sta izšli publikacija *Naša pesem je srca odmev* in zgoščenka *Dober večer Bog daj*, pravi podvig pa je bila organizacija Pevskega maratona 23. maja 1999, na katerem se je zvrstilo 22 zborov in pevskih sestavov z nad 400 pevskimi in pevci.

S 1. STRANI

40 LET...

V ponedeljek, 3. t.m., sta predsednica in podpredsednik Kulturnega centra Lojze Bratuž prof. Francka Žgavec in dr. Damjan Paulin zato sklicala tiskovno konferenco, na kateri sta združeno predstavili težke začetke, štiridesetletno razvejano dejavnost slovenske in ne samo slovenske kulture v tem središču, a tudi spregovorila o skorajšnjih slovesnostih, s katerimi bomo goriški Slovenci izkazali svojo hvaležnost našim prednikom in ustanoviteljem današnjega Kulturnega centra Lojze Bratuž, kot se bomo ozrli tudi naprej in razmislili, kako danes ovrednotiti in poživiti našo prisotnost v mestu in na Goriškem.

Dr. Damjan Paulin je orisal kratko zgodovino Katoliškega doma prej in današnjega Kulturnega centra Lojze Bratuž in povedal, kako težko je bilo na samih začetkih, a so naši ljudje pod vodstvom slovenskih goriških duhovnikov nesebično pomagali, zbrali s pomočjo zdomcev dovolj denarja za izgradnjo Katoliškega doma, ki je tako najstarejši slovenski kulturni hram v Gorici. Povedal je, da tudi pri obnovi

40 LET PLODNEGA

Še v mesecu juniju bomo imeli družabno srečanje članov in prijateljev društev in ustanov Kulturnega centra L. Bratuž z naslovom Pod lipami. Namenjeno je vsem tistim, ki delujejo v središču, od športnikov do glasbenikov, članov Zveze in vseh drugih ustanov. To bo prvo tovrstno srečanje. Septembra bomo predstavili publikacijo o naših ustanovah in društvih, ki jo pripravlja dr. Verena Koršič Zorn. Imeli bomo tudi dve pomembni razstavi: na ogled bodo dela Valentina Omana in Franka Žerjale. Višek praznovanj pa bo v sodelovanju z ZSKP - postavitve spevoigre Vinka Vodopivca *Kovačev študent*. Sodelovali bodo pevci, zbori, solisti, igralci in orkester. Spet velika scensko-gledališka predstava.

Katoliški dom so torej postavili številni anonimni darovalci in tisti primorski duhovniki, ki so ogromno naredili za ohranitev naše narodne in kulturne istovetnosti v zamejstvu...

KONCERT NA KOSTANJEVICI

V petek, 31. maja, je bil v dvorani franciskanskega samostana na Kostanjevici v okviru cikla Glasba z vrhov sv. Franciška komorni koncert z deli dveh sodobnih slovenskih skladateljev. To sta bila Štefan Mauri in Samo Vremšak, znani imeni v današnji slovenski glasbeni ustvarjalnosti. Na sporedu so bila solistična, komorna in vokalna dela. Nastopali so v glavnem glasbeniki z obeh strani meje. Gorico je predstavljalo društvo ArsAtelier.

Posamezni deli koncerta so lepo in zgovorno osvetlili glasbeno delo obeh imenovanih avtorjev. Šlo je za izvirne in tehtne skladbe, ki sta jih skladatelj napisala v raznih obdobjih svojega ustvarjalnega delovanja.

Goriški del je predstavil ravnatelj SCGV Emil Komel prof. Silvan Kerševan. Gorico pa so zastopali razni mladi glasbeniki, in sicer tenorist Martin Srebrnič, pianist Boris Štakul in sopranistka Alessandra Schettino. V drugem delu koncerta se je muzikologinja Tatjana Gregorič pogovarjala z obema skladateljema o njunem delu.

Vsekakor je koncert imel lep odmev in udeležilo se ga je res prav številno občinstvo ljubiteljev glasbe. AB

V povojnem času so naši duhovniki nadaljevali delo tiste primorske duhovščine, ki je igrala odločilno vlogo v naših krajih pod fašizmom. Razmere so bile sicer drugačne, vnema pa je bila ista. Skrbeli so za ohranjanje jezika, narodnosti in krščanskih vrednot. Svojim načelom so bili vedno zvesti in pogumno so jih uresničevali. To je bila vezna nit vsega njihovega delovanja.

Znali so si pomagati na različne načine in bili tudi iznajdljivi. Naj navedem zanimivo anekdoto, ki o tem marsikaj pove. Ko so iskali lokacijo, kjer bi zgradili Katoliški dom, so izvedeli, da sta na prodaj stavba in zemljišče, kjer danes stoji Kulturni center Lojze Bratuž. Lastnik judovskega rodu pa se je zaprisegel, da ne bo prodal svojega posestva na Slovenskem ne duhovnikom. Tedaj so naši duhovniki poskrbeli, da sta sklenila kupoprodajno pogodbo dva laika, po nekaj letih pa so lastništvo prepisali, tako da so dosegli, kar so želeli.

Časi so se spremenili. Z obnovitvijo Katoliškega doma in nastankom Kulturnega centra Lojze Bratuž je prišlo do kakovostnega skoka. Če so Katoliški dom vodili duhovniki, je sedaj uprava KCLB v rokah izobraženih laikov. Kako si kot predsednica centra zamišljate razvoj in prihodnost tega našega kulturnega hrama?

Ker je duhovnikov vedno manj, so vodstvo delovanja prevzeli laiki; hvala Bogu jih je kar nekaj, ki z veliko odgovornostjo sodelujejo pri vodenju središča. Pred nekaj leti je bila opravljena velika obnova, tako da se današnji center predstavlja v novi obleki. Ima vse, kar potrebuje sodobna in funkcionalna dvorana. Obnovljeni so bili tudi vsi prostori v bližnji stavbi, tako da imajo naše ustanove in društva primerne sedeže za kulturno delovanje.

Ker sem optimist po naravi, gledam v prihodnost z optimizmom. Je sicer težko delati in dela je vedno veliko, pa tudi manj nas je; vsekakor sem prepričana, da se bo to delo še veliko let uspešno nadaljevalo. Če ne bo nas, bodo to delali drugi. Za sabo imamo tudi mlajšo generacijo, ki ji zaupamo in smo nanjo ponosni. Marsikateri mladi čutijo odgovornost do te naše skupne lastnine. Prepričana sem, da se bo kulturno delovanje goriških Slovencev nadaljevalo še veliko let tudi v prihodnosti.

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 7.6. DO 13.6.2002)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored: - **Petek, 7. junija** (v studiu Anka Černič): Priluhnimu zborovski glasbi: Slovenske ljudske pesmi poje Komorni zbor Ave. - Svetnik tedna: sv. Medard. - Za prijeten konec tedna. - **Sobota, 8. junija** (v studiu Jan Leopoli): Narodno-zabavna glasba za konec tedna. - **Ponedeljek, 10. junija** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni mozaik z Andrejem. - **Torek, 11. junija** (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste da... glasbena oddaja z Matjažem. - **Sreda, 12. junija** (v studiu Danilo Čotar) Pogled v dušo in svet: V rožniku poje slavec. - Izbor melodij. - **Četrtek, 13. junija** (v studiu Niko Klanjšček) Zvočni zapis: Cecilijanka 2001. - Glasba iz studia 2.

RADIO OGNJIŠČE

Osrednja informativna oddaja je vsak dan ob 15. uri. Med novicami so tudi take, ki jih drugi "neodvisni" mediji izpuščajo. Vsako soboto je od 17. do 18. ure oddaja *Slovenci v Italiji*, ki jo ureja in vodi Martina Slavec. Oddaja sledi aktualni problematiki v zamejstvu z zanimivimi pogovori. Uro pred oddajo so čestitke in pozdravi naših poslušalcev, kjer lahko svojo čestitko brezplačno pošljete v eter. Telefon: 00386 5628114.

Tema tedna v četrtek, 13. junija, ob 17. uri, bo posvečena beneškima duhovnikoma Mariju Qualizzi in Božu Zuanelli, ki sta pred kratkim gostovala v Kopru in govorila o mračnih letih Benečije po drugi svetovni vojni. Njuna knjiga je doživela svoj epilog na sodišču, kjer sta se morala zagovarjati, ker sta objavila resnico. Vsak petek ob 17. uri lahko prisluhnete politično satirični oddaji *Ob petih pospravljamo podstrešje*, ki jo pripravlja Zlata Krašovec.

Radio Ognjišče lahko poslušate na UKV frekvencah 107,5 - Sveta Gora (Goriška in Furlanija) in 91,2 - Tinjan (Trst). POZOR: Oddajnik na Tinjanu je po novem močnejši, tako da je sluhnost na Tržaškem boljše kot prej!

nik Mirko Filej med pobudniki gradnje Katoliškega doma in seveda glasbenik. Istočasno bo potekalo tudi slovesno odprtje spominskega parka pred Kulturnim centrom Lojze Bratuž s priložnostnim nagovorom, ki ga bo imela dr. Marilka Koršič ter nastopom pevске skupine Akord iz Podgore pod vodstvom dr. Mirka Špacapana. Sledil bo koncert, ki bo posvečen Mirku Fileju ob 40. obletnici njegove smrti, na katerem bodo nastopili pevci goriških zborov Mirko Filej in Lojze Bratuž ter sopranistka Alessandra Schettino, ki bodo izvajali skladbe pokojnega Mirka Fileja. Poleg tega, da je bil duhovnik in zborovodja, odlični organizator in pevovodja, ki je ustanovil pevski zbor Lojze Bratuž, je bil namreč Mirko Filej tudi skladatelj.

Samo dan kasneje, v ponedeljek, 10. t.m., pa bo v cerkvi sv. Ivana v Gorici ob 19.30 na dan 40. obletnice smrti Mirka Fileja spominska maša, na kateri se bodo spomnili pokojnega duhovnika in vseh preminulih dobrotnikov Kulturnega centra Lojze Bratuž.

V soboto, 22. junija, pa bo pri Kulturnem centru Lojze Bratuž družabno srečanje članov in prijateljev društev in slovenskih ustanov, ki delujejo v okviru Kulturnega centra Lojze Bratuž in sre-

čanje bo nosilo zgovoren naslov *Pod lipami*, saj organizatorji nameravajo prav pod lipami na dvorišču centra zbrati čimveč ljudi, ki se prepoznavajo v delovanju našega kulturnega hrama. Jeseni bodo v mesecu oktobru slovesno odprli razstavo koroškega slikarja Valentina Omana, predstavili pa bodo tudi publikacijo dr. Verene Koršič Zorn o delovanju Kulturnega centra Lojze Bratuž skozi čas.

Prav tako bodo v mesecu oktobru tudi priredili z lastnimi močmi in v sodelovanju z Zvezo slovenske katoliške prosvete spevoigro Vinka Vodopivca *Kovačev študent*. Tudi veliki primorski skladatelj Vinko Vodopivec je bil duhovnik, Goričan in je prav, da omenimo, da prav letos poteka petdeset let od njegove smrti in bo zato spevoigra služila tudi namenu počastitve njegovega spomina.

Zaključek slovesnosti ob 40. obletnici delovanja Kulturnega centra Lojze Bratuž pa bo odprtje razstave goriškega slikarja Franka Žerjale, ki je bil tudi sam predsednik našega kulturnega središča, v katerem tudi danes najdejo svoje mesto slovenska beseda, glasba, likovna in druga umetnost, predavanja, veselice in druge oblike druženja.

PREJELI SMO

SE EN SPOMINSKI ZAPIS

SREBRENICA-VETRINJ, VELIKI TRAGEDIJI

Prejeli smo in objavljamo:

"Spoštovani gospod urednik, v prilogi vam pošiljam besedilo pisma, ki ga je Nova slovenska zaveza poslala britanski vladi. Odgovora ni še nobenega. Prosim, da pismo objavite v vašem listu. Pripominjamo, da mediji v Sloveniji pisma niso niti omenili.

S spoštovanjem!
Anton Drobnič"

NOVA SLOVENSKA ZAVEZA

Resljeva 14/V

1000 Ljubljana

22. april 2002

VELEPOSILNIŠTVO ZDRUŽENE

GA KRALJESTVA

Trg Republike 3

1000 Ljubljana

Ekscelenca!

Gotovo vam niso neznani nedavni dogodki na Nizozemskem, ki so dosegli vrh 16. aprila z odstopom celotnega kabineta premierja Vima Koka. Razlog za odstop je bilo poročilo Nizozemskega instituta za vojno dokumentacijo o vlogi, ki so jo v zvezi s srebreniško tragedijo odigrali nizozemski mirovni vojaški kontingent v Bosni, vodstvo nizozemske vojske, obrambno ministrstvo in celotna takratna vlada. Poročilo je to vlogo pokazalo v taki luči, da je prikrito nelagodje, ki je obstajalo v nizozemski javnosti vse od srebreniških dogodkov poleti 1995, preraslo v spoznanje, ki mu niso bile več dovolj besede, ampak je zahtevalo dejanja. Nizozemski bataljon plavih čelad, ki je od marca 1994 do srede 1995 jamčil varnost območja Srebrenice, je dne 13. julija 1995 pod pritiskom prodirajočih sil generala Mladića kraj skoraj brez boja zapustil, tamkajšnje muslimane pa prepustil njihovi usodi. Ta usoda pa je bila genocid: ženske so bosansko-srbski vojaki iz kraja pregnali, moške - može, starce in otroke - pa po bližnjih poljih pokončali. Pokol je zajel 7.000 do 8.000 ljudi. Poročilo ni govorilo samo o vprašljivem umiku neke vojaške enote, ampak tudi o odločitvi vrhovnega vojaškega vodstva, da dejanski potek dogodkov in negativno podobo vojske prikrije pred obrambnim ministrstvom in celotno vlado.

Bolj pomemben kot poročilo samo pa je način, kako je na dejstva, v njem navedena, reagirala nizozemska javnost, posebej pa posredno in neposredno vpleteni ljudje, od vojske do politike. Odzvali so se tako, da smo impresionirani od njihove visoke moralne zavesti, zlasti v času, ko se ljudje, osumljeni velikih preteklih nepravilnosti, ali ničesar ne spominjajo ali valijo krivdo drug na drugega ali pa, če se jim kaj dokáže, ne kažejo obžalovanja ne sramu.

Kok, ki je sodeloval v vladi, ki se je leta 1993 odločila, da sodeluje v mirovni misiji v Bosni, in je bil za časa padca Srebrenice že njen predsednik, je v parlamentu izjavil, da nizozemska vlada sicer ni neposredno kriva za genocid v Srebrenici, mora pa vzeti nase polno odgovornost za situacijo, v kateri se je genocid mogel zgoditi. Ta odgovornost je tako velika, da se lahko dostojno izrazi samo z odstopom celotnega kabineta.

K temu sklepu sta bistveno prispevala dva člana vlade. Prvi je bil

okoljski minister, socialdemokrat Jan Pronk, ki je izjavil, da mora sprejeti odgovornost za moralno stanje, izkazano v poročilu, in je sam in že vnaprej napovedal odstop. Drugi pa je bil obrambni minister Frank de Grave, ki je tudi napovedal odstop in ga utemeljil iz dejstva pravne države: da vojaško vodstvo njegovemu predhodniku Voorhoevenu ni prikazalo prave narave dogodkov okoli Srebrenice in po njej, zadeva tudi njega, saj je resor, v katerem se je to dogajalo, prevzel in je tako na nek način tudi njegova stvar.

Kako daleč je tu segel občutek za čast in odgovornost, kaže tudi odstop šefa generalštaba nizozemske vojske Ad van Baala, ki je bil za časa Srebrenice samo drugi najvišji častnik v vojski, a je sedaj menil - tako je menila tudi javnost - da ne more biti več odgovoren za vojsko.

Ekscelenca! Čudili bi se, če sedaj že ne bi vedeli, zakaj vam pišemo. Niti malo namreč ne dvomimo, da vam je znano ime kraja Vetrinj na sedanjem avstrijskem Koroškem. Kaj je namreč bolj naravno kot to, da se vsak nov veleposlanik Velike Britanije v državi Slovenija da temeljito poučiti o pomenu kraja Vetrinj in njegovem mestu v novejši slovenski zgodovini. Od 26. do 31. maja 1945 so se tam dogajale stvari, ki so nenavadno podobne - podobne včasih do podrobnosti - stvarim, ki so se skoraj natanko pol stoletja pozneje dogajale v Srebrenici. Le ljudje in njihova imena so bila drugačna: tam bosanski muslimani, tu slovenski begunci in njihova vojska, tam nizozemske plave čelade, tu britanski 5. korpus; tam mednarodno varovani kraj Srebrenica, tu vetrinjsko taborišče pod varstvom azila, ki so ga Slovencem dali Britanci. In kakor je Mladić lagal Bošnjakom, da se jim ne bo nič zgodilo in da naj bodo mirni, tako so britanski oficirji lagali častnikom slovenske domobranske vojske, da se jim ne bo nič zgodilo in da gre do v Italijo; in kakor je nizozemski poveljnik Karremans po dogodku pil slivovko z Mladićem, tako so britanski oficirji prej in pozneje drugovali z vojaškimi in političnimi častniki slovenske in jugoslovanske komunistične vojske. Pri vsej podobnosti je bila le ena razlika: v Srebrenici je bilo pokončanih 7.000 do 8.000 ljudi, Britanci pa so poslali v smrt, po njihovih izračunih, 11.850 Slovencev, vojakov in nevojakov. Če je od teh ostalo živih 850, je bilo slovenskih žrtev 11.000. To pa je vseeno več kot v Srebrenici, čeprav se tudi danes ponovno govori o Srebrenici kot največjem zločinu po drugi svetovni vojni. Tako dobro se je Britancem in slovenskim komunističnim partizanom posrečilo skriti naravo in obseg genocida, ki so ga eni omogočili in drugi uresničili.

Tako je svet prepleten in tako je podoben veliki in napeti tragiški drami, da je Vetrinj, njegovi ljudje in njegova zgodovina, še na neki drug čuden, a resničen način povezan s Srebrenico. Oba kraja, Vetrinj in Srebrenica, sta namreč na koncu, eden kratkega in drugi dolgega razvoja, ki se je začel v Beogradu 27. marca 1941. Tedaj je britanski ministrski predsednik gospod Winston Churchill ob nekkih dogodkih

vzkliznil, da so "jugoslovanski narodi spet našli svojo dušo". A niso minila tri leta, ko je z raznimi prikritimi pogodbami dosegel, da je tako najdena duša prišla v roke njenih največjih sovražnikov. Ti so nato v prostoru, ki so ga ustvarili, dušo pol stoletja izučevali v svojih umetnostih in manirah in jo - že prej pohujšano po tistih varljivih pogodbah in spoznanju, da je vrhovno pravilo sveta dokončno in za zmerom cinizem - tako predelali in spremenili, da so čez nekaj desetletij njeni novi nosilci mogli uprizoriti genocid nad muslimani v Srebrenici.

Tu nakazane okoliščine niso nikak bizarna kuriozitet, ampak kažejo na resnično vlogo neke tuje roke, ki je z enim posegom poslala neki jugoslovanski narod na pot strašljive metamorfoze, z drugim pa poslala 11.000 Slovencev v smrt - ne iz sovraštva, ampak iz površne in objestne arogance imperialnega naroda.

Ekscelenca! Vetrinj in Srebrenica imata torej veliko skupnega. A mi Vas - kakor ste morda že zaslutili - želimo s svojim pismom spomniti predvsem na velike razlike, ki obstajajo med njima. Na velike razlike med tistimi, ki so dopustili Srebrenico, in tistimi, ki so dopustili Vetrinj - s čimer nikakor nismo pripravljeni priznati, da je dopustitev v obeh primerih enako blizu vzroku.

Vloga tistih, ki so dopustili Srebrenico, je bila po sedmih letih raziskana in ocenjena, vloga tistih, ki so dopustili Vetrinj, pa še po pol stoletja ostaja v temi. Vloga Nizozemcev pri nastanku fenomena Srebrenica ni bila samo raziskana in ocenjena, ampak so bile poleg tega narejene tudi neke kretnje, ki so jih raziskave in ocene terjale - v skladu s pravnimi in moralnimi normami demokratične politike in demokratičnega občutja. Nekaj najvišjih političnih in vojaških uradnikov je odstopilo, s čimer so na tradicionalen in učinkovit način priznali, da se čutijo odgovorne za nekaj, kar je bilo na neki način v njihovi kompetenci in se ne bi smelo zgoditi.

Britanci pa paralelnega razvoja na relaciji Vetrinj - Slovenci niso dopuščali in ga ne dopuščajo. Narejenih je bilo nekaj močnih sunkov - Vi, gospod veleposlanik, zanje veste, zato o njih ne bomo govorili - v smeri razjasnitve stanja, a jim ni bilo dopuščeno, da bi razvili svoje stvarno in moralno sporočilo. Mislim, da ne bomo rekli preveč, če pravimo, da so bili zadušeni.

Spričo visokosti zgleada, ki sedaj prihaja s kontinenta, boste komaj mogli, da svoje vloge ne bi končno jasno zagledali. Čisto lahko, da se bodo sedaj tudi pri vas zgodili ljudje kot Vim Kok, Jan Pronk, Frank de Gave, Ad van Baal in napolnili praznino, ki zija za Tolstoyem, Nicolsonom, Corsellisom. Ne mislite, da ne vemo, kakšne zasluge imate za svobodo Evrope! Pravijo tudi, da je bil na vetrinjskem polju narejen edini zločin britanske vojske v drugi svetovni vojni. To se sliši kot poklon, a nam malo pomaga. Naše vprašanje je namreč: Zakaj ste izbrali prav nas? Zakaj prav nas?

NOVA SLOVENSKA ZAVEZA
DR. TINE VELIKONJA

DRAGI DR. ANTON POŽAR ML.

Dragi dr. Anton Požar ml.,

oprostite! Prišlo je do zamenjave slike. Oseba, ki je upodobljena na fotografiji ob pisemcu, ki sem vam ga namenil v zadnji številki, je vaš soimenjak dr. Anton Požar starejši. Saj vem, da veste in da ste si rekli "že spet se je ponovilo" ter se nasmehnil, a vseeno mi je nerodno. Naša prijateljica Danijel in Nataša, ki sta oblikovala strani, sta namreč na moja navodila, kje naj poiščeta vašo sliko, navdušeno povedala, da jo že imata in da je zelo dobra. Fant in punca nista kriva, saj vas nista poznala. Zavedla ju je vnema in navdušeno prebiranje zelo dragocene knjige Egona Pelikana *Tajno delovanje primorske duhovščine pod fašizmom*, v kateri vaju tudi sam Pelikan zamenjuje in v seznamu imen poenoti. Zgodi se. A po svoje je to dobro, saj lahko ob tem pojasnitvi stvari in osvežimo spomin na pretekle dogodke in ljudi.

Pravzaprav je hotel nekaj vrstic v opravičilo napisati naš odgovorni urednik in vaš bivši dijak Jurij Paljk, ki se pogosto spominja na vas in vas nekako "dolži", da ste ga prav z urejanjem dijaškega glasila v malem semenišču v Vipavi nekako uvedli v časnikarsko delo ter mu s spodbujanjem k pisanju vcepili strast kovanja stihov in verzov, da se je razvil v pesnika in pisatelja. Minuli teden je bil odsoten, ker ga je bolel hrbet. Saj veste, da je velik in težak ter da morajo ljudje take sorte paziti na hrbet. Moral bo "jesti kot ptiček", je rekel, da bi shušal in nekoliko razbremenil hrbtenico. A, ker sem posredno sam kriv, da nisem preveril, katero sliko Danijel in Nataša mislita, sem Paljka prosil, da se sam s tem dopisom opravičim najprej vam in enako dr. Antonu Požarju starejšemu ter vsem bralcem, ki so vaju ali sploh niso poznali in bi bila zato zgrešena slika lahko še bolj zavajujoča.

Vaš soimenjak, dr. Anton Požar starejši, me že dolgo zanima. Rodil se je v Gočah 7.4.1861, umrl pa je 17.10.1933 v Koprivi na Krasu. V duhovnika je bil posvečen leta 1884 in je nato dolgo služboval v hrvaški Istri, kjer se je navdušil za glagoljško bogoslužje in uporabo starocerkvenoslovenskega jezika v liturgiji. Bila je ta raba povsem utemeljena in potrjena s strani cerkvenih oblasti, a v tistih letih, na prelomu med 19. in 20. stol., je imela še posebno narodno valenco, saj je posredno pričevala o starodavni uveljavitvi slovenskega jezika, ki je imel od časa sv. bratov Cirila in Metoda pravico liturgične rabe. To je posredno krepilo tudi narodno samozavest naših ljudi, kar je motilo tako avstrijske oblasti kot italijanske veljake. V žaru tega narodno-pastoralnega navdušenja je dr. Anton Požar st., ko je leta 1898 prišel za kaplana v Ricmanje, postal glavni pobudnik za bogoslužje v staroslovenskem liturgičnem jeziku. Povod za to zahtevo je bila najdba starega glagolskega misala iz leta 1483, ki naj bi pričal, da se je "glagoljalo" tudi v Ricmanjih in ki so ga tedaj hranili na škofiji v Trstu. Dr. Požar in Ricmanjci so hoteli ustanovitev svoje župnije ter ponovno uvedbo stare liturgije. Ker ni bilo pozitivnih odzivov, so se odločili za provokativno gesto in so zaprosili za prestop v grško-katoliški obred. Začela se je tako t.i. Ricmanjska afera, ki je močno razburila duhove na Tržaškem, a tudi drugod. Za dr. Požarja st. se je končala leta 1903, ko ga je škof Nagl, ker mu ni predstavil zahtevanih dokumentov in dokazov o rabi glagolice v Ricmanjih, razrešil službe in celo suspendiral. Sama afera se je nato vlekla do leta 1909/10, ko je dokončno pomiritev dosegel Jakob Ukmar, ki je bil poslan v Ricmanje prav zato, da bi uredil spor. Tista leta je dr. Požar st. živel v Trstu razrešen službe in je sodeloval z

Edinstvo. Leta 1912 pa je sprejel v upravo župnijo Kopriva na Krasu in se ponovno aktivno vključil v pastoralno in narodnokulturno delo.

Prav zanimanje za glagolico in glagoljško gibanje v Istri je k dr. Antonu Požarju starejšemu, kot vam je gotovo pripovedoval, pripeljalo tudi našega Virgila Ščeka, ki se je za glagolico zelo zanimal in jo je celo kljub strogi prepovedi v bogoslovju nekaj časa tajno poučeval. To prijateljevanje se je nato nadaljevalo. Leta 1919 so Šček, komenski dekan Ignacij Valentinčič in prav Anton Požar st. iz Koprive dali pobudo za ožvitev Zbora svečnikov svetega Pavla. Obnovitveni občni zbor pa je bil januarja 1920 v Sežani in organizacija se je razvila v najpomembnejšo branilko verskih, kulturnih in narodnih vrednot Slovencev in Hrvatov pod Italijo in fašizmom. Šček je nato leta 1927 postal s svojim prihodom v Avber bližnji sosed Antona Požarja st. in v svojih Paberkih na mnogih mestih beleži srečanja in pogovore z njim. Prav tako je poskrbel za pogreb in za postavitev spominske table v cerkvi v Koprivi. Znamenita knjižnica dr. Požarja st. pa je postala jedro na novo ustanovljene še danes dragocne knjižnice v Tomaju, ki je v zornu organiziral znameniti duhovnik in prvi polihistor v najbolj zlahtnem pomenu besede, poznejši apostolski administrator g. Albin Kjuder. Knjižnica sama pa je že nekaj desetletij premeščena v t.i. vipavsko malo smenišče, pri čemer ste imeli, dragi prof. Požar ml., gotovo svojo vlogo.

Tako, spomnil sem se, da vas z vašim starejšim soimenjakom iz Goč veže še eno področje, se pravi Zbor svečnikov sv. Pavla. Priznati moramo, da je starejši lahko z zadoščenjem gledal na obnovo Zbora leta 1920, saj je ta organiziranost prinesla duhovnikom in posredno ljudstvu, ki jim je bilo zaupano, veliko dobrega. Tretji poskus obnove v javno obliko delovanja že proti koncu druge svetovne vojne in predvsem v prvih mesecih po njej pa ni uspel. Glavni pobudnik je bil tedaj Šček, vi pa ste bili nekaj časa celo imenovani za tajnika v tretje obnavljajočega se Zbora, ki pa ni mogel zaživeti, ker so bile povojne razmere v Trstu čisto drugačne in ker tedanji ordinarij msgr. Antonio Santin ni odobral te organiziranosti slovenskih duhovnikov, ker ni mogel razumeti vašega stališča, da je dobro pastoralno delo (danes bi rekli evangelizacija), mogoče le z vraščanjem vere v kulturno in čustveno tkivo nekega naroda. Prav tako ni mogel razumeti, da ste podpirali priključitev Primorske Jugoslaviji, ker ste trdili, da razni -izmi in diktature propadejo, meje in narod pa ostanejo. Očital vam je nacionalistične težnje, kar je vas, kot seveda ostale duhovnike, bolelo. Šček pa, ki ste ga v tistih letih imeli pri sebi v Lokvi, se je sploh sprl s Santinom in vemo, kaj je sledilo temu.

Dragi g. dr. Anton Požar ml.! Toliko za danes. Ne zamerite za nerodnost in pri Njem, ki je vsemogočen, posredujte, da bomo Slovenci tudi po padcu mej v združeni Evropi znali ohraniti vrednote, za katere ste se primorski duhovniki žrtvovali.

Lepo vas pozdravljamo
MARKO TAVČAR IN VSI OSTALI
PRI NOVEM GLASU.

7

ČETRTEK,
6. JUNIJA
2002

OB 50-LETNICI SMRTI

SPOMIN NA DR. JOSIPA ABRAMA

V petek, 7. junija, mineva 50 let, kar je na svojem domu v Trstu umrl javni delavec odvetnik Josip Abram. Ko je umrl, je bil star 87 let in je bil najstarejši tržaški odvetnik, med Slovenci pa eden zadnjih predstavnikov generacije, ki je omogočila neverjetni politični in gospodarski vzpon tržaških Slovencev ob prelomu stoletja in tja do prve svetovne vojne.

O njem in njegovi generaciji, ki je danes precej pozabljena, bi lahko napisali zanimivo in obsežno knjigo. Dr. Josip Abram se je v prvi vrsti zavzemal za slovensko šolstvo. V letih 1900-1945 je bil predsednik moške podružnice Ciril-Methodove družbe (kasneje Slovenskega šolskega društva) v Trstu, ki je pod njegovim vodstvom med drugim zgradila slovitno šolo pri Sv. Jakobu (1907), kjer je zdaj Primorski dnevnik. Bil je v šestčlanskem odboru, ki je vodil gradnjo Narodnega doma (1904). Dolgo je bil odbornik, v letih 1930-40 pa predsednik Tržaške hranilnice in posojilnice, dokler niso fašisti ukinili še tega denarnega zavoda. Tik pred I. svetovno vojno je bil tržaški občinski svetnik in deželni poslanec, takoj po njej pa neurad-

ni jugoslovanski konzul v Trstu. Delal je še v številnih drugih društvi in ustanovah.

Dr. Abram je bil med redki vidnimi narodnimi delavci, ki pod fašističnim pritiskom niso zapustili Trsta. Kljub visoki starosti je po drugi svetovni vojni še naprej opravljal svoj poklic, leta 1945 je postal predsednik Društva Pravniki, 21. decembra 1947 pa je kot častni predsednik vodil ustanovni občni zbor Slovenske demokratske zveze. Ob smrti so se mu v razdvojenem Trstu globoko poklonili v slovenskih tržaških glasilih vseh političnih usmeritev.

DSI / PREDSTAVITEV NOVE KNJIGE MILANA GREGORIČA

GOSPODARSKO-POLITIČNI CIKLON NAD PRIMORSKO

IVAN ŽERJAL

Milan Gregorič je zbral gradivo za novo knjigo. Izšla je letos pri koprski založbi Lipa, njen naslov pa je *Slovenija v tesnem objemu zahodne sosedje*. V njej se avtor ponovno loteva problematike odnosov med Slovenijo in Italijo v luči zaskrbljujočih dogajanj v našem prostoru. Gregoričovo knjigo so predstavili v ponedeljek, 3. t.m., na dobro obiskanem večeru Društva slovenskih izobražencev v Peterlinovi dvorani, pri čemer je poleg avtorja spregovoril tudi zgodovinar prof. Jože Pirjevec, ki je napisal tudi spremno besedo.

V svojem delu se Gregorič vrača k nekaterim temam, ki jih je že obravnaval v svoji prvi knjigi *Politični ciklon nad Istro*: gre za različne poskuse italijanskega prodora v slovensko Istro in na Primorsko preko podeljevanja dvojnega državljanstva, medijev idr. Vendar se avtor posveča prvenstveno tudi drugim aktualnim vprašanjem, ki so dvignila prah zlasti v zadnjih letih: gre za polemike okoli sprejemanja zaščitnega zakona za t.i. "fojbarske kampanje" ob meji in tudi po celi italijanski državi,

FOTO KROMA

za analizo dveh različnih pojmovanj slovensko-italijanske sprave, poleg tega pa še za analizo italijanskega manjšinskega šolstva v Sloveniji, ki je bilo doslej tabu tema, za polemike okoli projekta istrske čezmejnne regije in organiziranja svetovnega istrskega kongresa v Izoli in za pregled dogajanj okoli Banke Koper. Zadnje poglavje pa je posvečeno prebujanju civilne družbe in mnenjskih gibanj tako v slovenski Istri kot na širšem Primorskem. Po Gregoričevih besedah je pričujoča knjiga ogledalo slovenskim oblastem, da občutijo, kako jih narod vidi. Poleg tega

učti, da se preteklosti ne sme pozabiti, a se je treba iz nje učiti, dalje je dokaz, da civilna družba lahko uveljavi svoje vidne stvari, kar pomeni, da "Bog še ni obupal nad slovenskim narodom". Na koncu pa je knjiga tudi odgovor tistim, ki avtorju očitajo, da je proti sožitju, pri čemer se Gregorič sprašuje, za kakšno sožitje sploh gre: ali gre morda za sožitje "med hlapcem in gospodarjem, ki ga tepe? Ne, hvala! Raje imam resnico, tudi če je še tako neprijetna."

Po besedah prof. Pirjevca je Gregoričeva knjiga očitna denunciacija razmer, ki so se pojavile v našem prostoru po osa-

mosvojitvi Slovenije. Namesto da bi mladi slovenski demokraciji pomagala, je italijanska (a tudi avstrijska) stran zavzela revanšistična stališča do svoje vzhodne sosedje in je iz predala potegnila svoje stare načrte za prevlado na Balkanu in v podonavsko-jadranskem prostoru. Italija ni nikoli prebolela slovenske zmage v drugi svetovni vojni in odprave rapalske meje, kateri se pravzaprav ni nikoli v resnici odpovedala. Tako v Istri in na Primorskem določeni krogi rovarijo proti samostojni slovenski državi, s strani Italije se na Slovenijo in Hrvaško izvajajo najrazličnejši pritiski, psevdogodovinske teze o genocidnosti slovenskega in hrvaškega naroda na škodo Italijanov pa se pojavljajo tudi v govorih najvišjih predstavnikov italijanske države. V svoji knjigi Milan Gregorič natančno denuncira to načrtno politiko pritiskov in opozarja javno mnenje, vendar je tudi tu vprašanje, kako na to reagira slovenska oblast, ki je po Pirjevčevih besedah tako nezainteresirana za primorski prostor, da se ne zaveda, kaj se dogaja.

PREJŠNJO SREDO V TRŽAŠKI KNJIGARNI

TRŽAŠKA PREDSTAVITEV PESMI MAJDE ARTAČ

"Poezija / je drobce vsakdanosti, / ki se leskeče na rosnih bilki tvojega travnika." S tem liričnim verzom je Majda Artač Sturman opisala svoje pesniško delo in z njim določila tudi motto svojega knjižnega prvenca *Žejni oleander*, ki je doživel svojo drugo predstavitev v prostorih Tržaške knjigarnice v sredo, 29. maja. Po uvodnih besedah gostitelja naj bi knjigo predstavil odgovorni urednik Novega glasa Jurij Paljk, ki pa ga iz zdravstvenih razlogov ni bilo, tako da je njegove misli podal predstavnik Mohorjeve založbe, ki je knjigo tudi izdala, Marko Tavčar. "Dobra lirika pa je tista lirika, ki jo napiše taka pesnica, tak pesnik, kateremu uspe lastna doživljaja, misli, čutenja in videnja, vizije tako napisati, da ostajajo po eni strani izjemno pretanjeni osebni zapisi, ki pa nagovarjajo bralca z neko univerzalnostjo, se pravi, da pesnik pove na lep in umetelno napisan način neko misel, občutje, vizijo, ki je lastna tudi bralcu, a se je le-ta zave šele takrat, ko prebere pesnikovo pesem." S temi besedami je Jurij Paljk opisal svoje razmišljanje ob pesnični pesniški zbirki, ki skriva v sebi drobce vsakdanosti, zapisane v daljšem razdobju dvajsetih let, in pri katerih gre predvsem za lirično poezijo, v kateri pesnica izpoveduje svojo notranjost, svoja občutja in svoj pogled na svet, nenazadnje tudi na poezijo, za katero pravi, da nastaja "malo za šalo, / malo zares, /

FOTO KROMA

pa še veliko življenja je vmes". In dejansko je v tej poeziji veliko življenja, pesničinega življenja, od občutkov materinstva do fantazijskih poletov k "villii čudovitli", od kratkih impresij iz narave, predvsem kraškega okolja, do izpovednih vzklikov o svojem življenju. Po predstavitvi je besedo prevzela še pesnica sama, ki je svojo pesniško pot opisala od začetnih poskusov iz univerzitetnih let vse do današnjih dni. Priznala je, da so te poezije dolgo časa ležale v predalu, dokler se ni porodila zamisel o pesniški zbirki, ki vsebuje seveda le izbor njenih poezij. Njene izpovedi so simbolično porazdeljene v sedem sklopov,

vsak pa vsebuje sedem poezij, kar pomeni, da je v pesniški zbirki 49 pesmi, toliko, kolikor je pesničnih let. O sebi je avtorica še poudarila, da so k pesniški zbirki veliko pripomogle tudi njene izkušnje pri poučevanju slovenščine in latinščine na Znanstvenem liceju F. Prešeren v Trstu, brez katerih zbirke tudi ne bi bilo, kajti ravno razlaganje oz. "razkovanje" in podajanje poezije jo je približalo k tej literarni zvrsti. Pesnica se sicer tudi posveča drugim vrstam pisanja, od esejev in razmišljanj do lirično izpovednih črtic in gledaliških kritik.

Poslušalci so nato lahko tudi sami zaslutili čar pesničnih poezij, ko je dijakinja Vesna Hrovatin zelo občuteno in doživeto prebrala nekatere izmed teh, nakar ji je pesnica v zahvalo prebrala in posvetila še eno pesem. Ob zaključku pa je nekaj besed spregovoril Edi Žerjal, ki je pesniško zbirko oblikoval in ne nazadnje tudi vplival na izbiro njenega naslova. Sam je povedal, da je pesmi prebral, in tiste, ki so ga posebno nagovorile, je tudi upodobil, saj vsaka poezija bralca na katerikoli način nagovarja, "nega bolj in drugega manj, nagovarja pa ga", kot je napisal Jurij Paljk, ki je svoje razmišljanje zaključil z mislijo, da vsaka teh poezij gotovo pove dosti več, kot je lahko povedal on sam, mi pa bi dodali še to, da vsaka poezija bralcu pove veliko več, kot lahko o njej pove katerikoli kritik.

(JC)

BARKOVLJE / POČASTITEV 20-LETNICE POIMENOVANJA ŠOLE

ŠOLA, UKORENINJENA V DOMAČO STVARNOST

Pred 20 leti so v tem času v Barkovljah domačo osnovno šolo poimenovali po pisatelju Franu Saleškem Finžgarju. Šlo je za velik praznik, ki ga je sicer delno pokvaril požar v šolskih prostorih v noči pred slovesnim poimenovanjem, a ki je pomenil dodaten prispevek k obuditvi kulturnega delovanja v tem nekoč popolnoma slovenskem obmorskem predmestju Trsta. Samo nekaj mesecev pred poimenovanjem sta namreč oživela tako domače društvo kot posvetni pevski zbor (ki je sicer dotedaj vseeno deloval kot cerkveni zbor). Osrednja slovesnost ob poimenovanju je takrat potekala na društvenem vrtu, kar je pomenilo uvod v nikoli zamrlo sodelovanje med šolo in društvom, ki poteka še danes. Zato ni nič čudnega, da je bila v četrtek, 30. maja, tudi slovesnost ob 20-letnici poimenovanja šole prav v prostorih Slovenskega kulturnega društva Barkovlje.

Četrtekove slovesnosti se je udeležila pisana množica otrok, staršev, sorodnikov, prijateljev, pevcev ter drugih Barkovljanov in prijateljev društva in šole. Prav tako pisan je bil tudi spored, ki se je začel s pevskim, recitatorskim in plešnim nastopom malčkov domačega otroškega vrta. Učenci 1. in 2. razreda so zatem doživeto podali prizorček z Muco copatarico. Na osnovni šoli premorejo tako šolski zbor kot otroško pevsko skupino, ki sta nastopila s krajšim sporedom, učenci 3., 4. in 5. razreda pa

FOTO KROMA

so podali prizorček iz Finžgarjeve knjige *Leta moje mladosti*. Barkovljanska proslava je bila tudi prava priložnost za predstavitev najnovejše knjige pesmi za otroke, ki jo je spisala domačinka Bruna Pertot, ilustrirala Magda Tavčar, izdala pa založba Mladika. Praznovanje pa je zaokrožil domači mešani pevski zbor, ki je tako tudi sam proslavil 20-letnico svojega prvega javnega nastopa. Tako kot takrat ga je tudi ob tej priložnosti vodila Aleksandra Pertot, ki je za nastop izbrala nekaj Vrabčevih in Pertotovih skladb.

Kako pa je bilo v Barkovljah pred dvajsetimi leti, ko so šolo poimenovali? O tem govori raziskava, ki so jo opravili učenci 3., 4. in 5. razreda OŠ Finžgar pod vodstvom učiteljice Kristan Beličič, Marie Novelle Benedetti, Katje Foschini, Breda Kozina, Annamarije Scabar in Arielle Vertovec. Najprej so

se posvetili liku pisatelja Finžgarja, po katerem je šola poimenovana, nato pa so se posvetili opisu dogajanja in razmeram, ki so vladale leta 1982, ko je prišlo do poimenovanja. Tako so se pogovorili z Vero Poljšak in Eldo Veljak Doles, ki sta takrat bili učiteljica in predstavnica staršev. Dalje so se pogovorili tudi s takratnima učencema Sandro Poljšak (ki je danes učiteljica) in Janom Gregoričem ter z dirigentko pevškega zbora Aleksandro Pertot. Raziskava ponuja bralcu tudi kopico podatkov, kot so npr. zapisnik sestanka staršev, seznam učencev leta 1982, seznam vseh učiteljev, ki so poučevali na šoli od leta 1982 do danes, in nihanje števil učencev v teh dvajsetih letih. Čisto na koncu si lahko preberemo še zgodevinski opis šolstva v Barkovljah in povzetek v italijanščini.

iž

POROČILO O IZLETU

S KLUBOM PRIJATELJSTVA PO HRVAŠKI ISTRI (1)

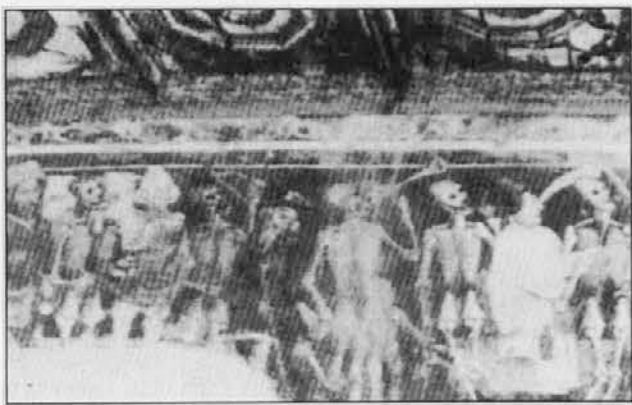
NADA MARTELANC

NAJPREJ V BERAM

V petek, 10. maja, smo trepotali: Kaj nam bo prinesel 11. maj? Sonce ali dež, ki so ga napovedovali meteorologi? Za izlet je to važno.

Prišla je sobota, 11. maja. Začela in končala se je s soncem, vmes pa se je nebo pooblačilo. Dežja pa niti kaplje. Vsaj v Istri ne. Kajti ta dan smo prevozili lep del Istre.

Najprej smo se vozili po notranjem delu. Kratko smo postali v Buzetu. Od daleč smo pozdravili Sočergo, rojstni kraj našega tokratnega vodiča Ivana Buzečana in prvo službeno mesto pokojnega msgr. Marijana Živica. Na hrvaški strani nas je v Beramu pričakal prijazen župnik, Hrvat seveda, a je tako razločno govoril, da smo kar dobro razumeli, kar nam je pripovedoval. Peljal nas je do cerkvice "Marije na Škriljinah", ki je božja pot in znana zlasti po starodavnih freskah iz leta 1474 (na sliki), ki jih je poslikal Vincent iz Kastva, kar je slikar sam zapisal na steno. Freske so podobne onim iz Hrastovlj, saj je tudi te slikal iz šole v Kastvu. Kastav leži nedaleč od Trsta in je bil nekdanje važno kulturno in gospodarsko središče. Freske iz Berama so zanimive zlasti zato, ker so v starih časih nadomeščale knjigo z zgodbami iz Sv. pisma. Živo prikazujejo življenje Marije, Kristusa in nekaterih svetnikov. Verniki so jih res globoko doživljali. To dokazujejo tudi njihove opombe ob slikah, pisane v staroslovenski glagolici. Kakor npr. tale: sv. Mihael prebada hudobnega vraga s sulico in nekdo je ves navdušen pripisal v glagolici:

"Udri, Miho!" Hudobnemu Herodu so užaloščeni verniki, ko so videli na sliki živo prikazane pobite nedolžne otročiče, izpraskali oči. Dogodke, poslikane na stenah, so res globoko doživljali in - reagirali. Cerkev nima temeljev. Zidana je naravnost na živo skriljasto skalo, zato ime "Marija na Škriljinah". Cerkev je bila v stoletjih pokvarjena, zato glavni oltar in stene ob njem niso več originalni.

Nekateri so si nazaj grede ogledali tudi cerkvico v Beramu, ki je še starejša od prej omenjene in ki ima tudi nekaj omembe vrednih posebnosti. Tudi tu je nekaj glagolskih napisov. Važne glagolske dokumente so od tu spravili v Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani. V Beramu pa je spremenjena v muzej rojstna hiša narodnega junaka Vladimira Gortana, ki so ga, 25-letnega, leta 1929 ustrelili fašisti.

V PULJU EDINSTVENO

PRESENEČENJE

Iz Berama - v Pulj. Pri areni naj bi nas nekdo počakal in peljal do semenišča, kjer nas je čakalo kosilo. Ta nekdo naj bi bil po vsej verjetnosti naš mladi rojak iz Jamelj, David Pahor.

Prav on je bil naša povezava s semeniščem, prav on nam je ponudil, naj kosimo s semeniščniki. Zanj pa smo izvedeli po dr. Marku Udoviču. To se pravi, prvi je izvedel za vse to Ivan Buzečan, ki je v imenu Kluba prijateljstva ta izlet organiziral. Pa še zdaleč ni slutil, kakšno glo-

boko doživetje nas čaka prav v puljskem semenišču. Pričakovali smo pač, da nam bodo postregli s kosilom in popoldne nas bo David spremljal na ogled kake puljske zanimivosti. Kaj več pa ne.

Sprejel nas je ravnatelj. Slovenec! Za nas prijetno presenečenje, saj smo bili vsaj gotovi, da ga bomo razumeli. Povabil nas je v precej veliko dvorano, s stoli vse naokrog ob stenah, na eni manjših sten je bila ikona Marije z Detetom in - vsaj meni se je tako zdelo - tabernakelj, kjer sta goreli viseči rdeči lučki. Mislila sem, da smo v kapeli. Pa ni bilo tako. Kasneje smo izvedeli, da jim služi za kapelo sosednja soba, z veliko zlatom poslikano ikono s sv. Petrom in Sveto Trojico ter z veliko belo pregrnjeno mizo v sredini.

(DALJE)

DVOJNI KULTURNI DOGODEK V DSI

V ponedeljek, 10. junija, bo v prostorih Društva slovenskih izobražencev dvojni kulturni dogodek. Gost večera bo mednarodno uveljavljeni 51-letni basbaritonist Marko Fink. Kot je bilo lani v društvu prijetno srečanje z opernim pevcem Juanom Vasletom, tako bo zdaj na vrsti srečanje z umetnikom, ki se je v znani glasbeni družini ravno tako rodil v Argentini, a zadnja leta z družino živi v Sloveniji. Fink, ki je že bil solist v salzburški operi in je prejel nagrado iz Prešernovega sklada leta 1999, zadnjih deset let nastopa in snema po vsem svetu kot svobodni umetnik, živo pa spremlja tudi naš narodni in kulturni utrip v ma-

ti, zamejstvu in zdomstvu. To bo torej nova priložnost za razgovor o "glasbenem čudežu" Slovencev v Argentini, o poti po svetovnih odrih, o slovenskem kulturnem trenutku. Poslušali bomo tudi nekaj izbranih posnetkov njegovih nastopov.

Pred razgovorom z Markom Finkom pa bo v predvečerju Peterlinove dvorane kratka slovesnost ob namestitvi slike iz cikla Holokavst, ki jo je društvo daroval slikar, pisatelj in esejist prof. Marijan Tršar, ki je bil lani gost prijetnega, a tudi pretresljivega večera v društvu. Glavnina cikla Holokavst bo v kratkem dobila stalno razstavno mesto v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu pri Ljubljani. Na slovesnosti bo prisoten tudi umetnik, prof. Tršar.

IN MEMORIAM

BRANKO AGNELETTO

V prejšnji številki smo že na kratko poročali, da je pred dvema tednoma v Trstu umrl odvetnik ter javni in politični delavec dr. Branko Agneletto. Dr. Agneletto se je rodil 25. marca 1920 v družini znanega političnega delavca in gospodarstvenika dr. Josipa Agneletta. V slovenščini je mogel opraviti le prvi razred zasebne Cirilmetodove osnovne šole, ves preostali pouk pa mu je potekal v italijanshini. Leta 1939 je maturiral na klasičnem liceju Petrarca, leta 1943 pa je diplomiral iz pomorskega prava v Pisi. V teh letih je tudi ilegalno deloval v narodnem gibanju, ki ga je vodil Zorko Ščuka. Aretiran je bil dvakrat, prvič leta 1940 v sklopu obsežne policijske akcije, ki je privedla do Drugega tržaškega procesa, drugič pa leta 1942. V Trstu je nato sodeloval z obveščevalno mrežo, ki jo je za zahodne zaveznike vodil časnikar Jože "Jojo" Golec, poleg tega pa še s četniškim gibanjem. Po vojni je sodeloval pri ustanovitvi

Slovenske demokratske zveze in sedel v njenem širšem odboru, pri čemer je bil odgovoren za občino Trst. Vmes je leta 1949 opravil odvetniški izpit in deloval kot družabnik v očetovi pravni pisarni, ki jo je leta 1960, po smrti dr. Josipa Agneletta, tudi prevzel in vodil do upokojitve leta 1991 (dve leti je bil tudi predsednik društva Pravniki). Vedno po očetovi smrti je bil izvoljen za predsednika SDZ. Sodeloval je pri ustanavljanju Slovenske skupnosti, v odboru katere je tudi zastopal svojo skupino. Ker se ni strinjal s političnim razvojem, je leta 1964 izstopil iz odbora SSK, leta 1968 pa je SDZ izstopila iz SSK. Dr. Agneletto se je umaknil iz politike leta 1972, v zadnjih letih pa je večkrat nastopil v javnosti zlasti z zanimivimi pričevanji iz obdobja fašistične diktature in druge svetovne vojne.

Dr. Branko Agneletto je bil eden od soustvarjalcev obnovitve slovenskega političnega življenja po drugi svetovni vojni in ga lahko imamo za pričevalca nekega zgodovinskega obdobja. Vsem svojem še enkrat izražamo iskreno in občuteno sožalje.

OBVESTILA

VDRUŠTVU slovenskih izobražencev v Trstu, Donizettijeva 3, bo v ponedeljek, 10. junija, ob 20.30 razgovor z mednarodno prizanim pevcem, basbaritonistom Markom Finkom, sicer rojakom iz Argentine, ki živi v Ljubljani. Ob začetku večera bodo v prostorih DSI namestiti sliko iz cikla Holokavst, ki jo je društvu daroval slikar Marijan Tršar. Prisoten bo tudi umetnik.

URA MOLITVE z mašo za duhovne poklice, mladino in družine bo v barkovljanski cerkvi v ponedeljek, 10. junija, ob 18.30. Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva toplo vabita k čim večji udeležbi.

ODBORNIKI SLOVENSKE Vincencijeve konference bodo v juniju na razpolago v uradu v ponedeljek, 10., in v ponedeljek, 24. junija.

SLOVENSKA PROSVETA, v sodelovanju z Radijskim odrom, prireja Teden gledališkega nastopanja za otroke od 8. do 14. leta starosti. Teden bo potekal od 24. do 28. junija v jutranjih

urah v Finžgarjevem domu na Opčinah. Število mest je omejeno. Informacije in vpisovanja na tel. št. 040 370846 (od 9. do 17 ure) ali 040 211551 (v popoldanskih urah).

KLUB PRIJATELJSTVA vabi na družabno srečanje, ki bo v četrtek, 20. junija, ob 16. uri v ul. Donizetti 3. Zabaval nas bo harmonikar.

BLAD IN Brezje vabita! Tja in še v Kranj in na Vrbo prireja Klub prijateljstva izlet v četrtek, 27. junija. Na Brezjah bo maševal škof vikar za tržaške Slovence msgr. Franc Vončina. Vpisovanje v trgovini Fortunato v ul. Valdirivo 23 v Trstu od 11. do 20. junija. Pojasnila na tel. št. 040 639949 (Bole), 040 43194 (Martelanc) in 040 225468 (Puntar).

NABREŽINSKA ŽUPNIJA vabi v nedeljo, 9. junija, na romanje k znanemu Marijinemu svetišču na Kureščku (Slovenija) in okolici. Za vpis in dodatne informacije lahko pokličete na telefonski številki 040 200678 ali 040 201197. Vljudno vabljeni!

ŽUPNIJA SV. JANEZA KRSTNIKA IZ DEVINA, ŠTIVANA IN MEDJE VASI, ŽUPNIJSKA OTROŠKA SKUPINA, ŽPZ DEVIN IN CPZ DEVIN

vabijo na večer

KAKOR SONCE SKOZI GLAŽ GRE...

v novi župni cerkvi v Štivanu
v soboto, 8. junija, ob 20.30.

Po krajšem sporedu Marijinih pesmi, ki ga bodo izvajali navedeni zbori, bo umetnostni zgodovinar, prof. Marko Vuk ob prikazu umetniških diapozitivov predaval na temo **Marijine podobe na Primorskem skozi čas.**

OPZ LADJICA IZ DEVINA

vabi na

uprizoritev glasbene pravljice

SKRIVNOSTNE ZGODBE BABIČINEGA PODSTREŠJA

v nedeljo, 9. junija, ob 17. uri na sedežu
devinskih zborov.

PREJŠNJI PETEK NA OPČINAH

ŠMARNIČNI KONCERT

Ob koncu meseca maja, ki je posvečen Mariji, je bil v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah tradicionalni šmarnični koncert, in sicer v petek, 31. maja. Oblikovali so ga zbori, ki delujejo na območju openske župnije in ki so z njo posredno ali neposredno povezani.

Najprej so zapeli otroci OPZ Vesela pomlad pod vodstvom Irene Pahor in ob orgelski spremljavi Dine Slama. Cerkevni pevski zbor Sv. Florijan od Banov je zapel pod vodstvom Melite Vidau. Ferlugovce, to je MePZ

Višava, pa je vodil Martin Vremec. Kot zadnji so pred oltar stopili člani domačega cerkvenega pevskega zbora Sv. Jernej. Vodil jih je dirigent Janko Ban, na orgle je spremljal Vinko Škerlavaj, solistka pa je bila Marta Fabris Malalan. Še prej je priložnostno misel podala ravnateljica openskega didaktičnega ravnateljstva, Stanka Čuk. Govorila je o vzgoji otrok v družini in šoli. Vezno besedilo je napisala in prebrala Mira Fabjan.

SLOVENSKI VISOKOŠOLSKI SKLAD S. TONČIČ

PRODAJA VILO Z VRTOM V UL. DEI PORTA.

Izhodiščna cena: 390.000,00 evrov.

Informacije in ponudbe do 27. junija na naslov:

B. KURET - TRST,
UL. CELLINI 2, tel. 040 365260

PROSEK / JUBILEJ DVEH ZASLUŽNIH PEVK

V MARIJINO IN BOŽJO ČAST

Na praznik presvete Trojice smo pri slovesni sv. maši počastili dve pevki našega cerkvenega pevskega zbora, ki pojeta v božjo čast že celih 75 let. To sta g. Justina Sedmak vd. Cibic in g. Gizela Fabris vd. Verginella. Obe sta rojeni v Sv. Križu, poročili pa sta se na Proseku. Že kot mladi dekleti sta pričeli peti v cerkvenem pevskem zboru rojstne vasi. To je bilo daljnega leta 1927, ko je tam župnikoval g. Matija Škabar. Po poroki se je gospa Gizela preselila v Gabrovce, od tam pa na Prosek. Tudi tu se je vključila v cerkveni pevski zbor in s svojim glasom bogatila cerkveno pe-

tje. Gospa Justina se je poročila leta 1937 in se tako tudi ona preselila na Prosek. Njen mož, Milko Cibic, umrl pred dvema letoma, je bil organist in pevodja na Proseku. Razumljivo je, da je začetno "pevsko kariero" v rojstni vasi nadaljevala tudi na Proseku. V zahvalo smo jima podarili plaketi in cvetje, seveda z nagovorom, ki sodi v ta okvir. Gospod župnik Jože pa jima je zaželel še "na mnogaja zdravaja lijeta", kot tudi pevska, na koro naše cerkve. Po prisrčnem aplavzu pa je zadonela naša "himna": *Marija skoz' življenje.*

SCARANO IZBRAL DESNO SREDINO

"V MARJETICI JE PREVEČ SLOVENCEV..."

Prejšnji petek je prišlo na županstvu do pričakovanega podpisa volilne pogodbe med Pettarinom, županskim kandidatom desne sredine, in Scaranom, zastopnikom občanske liste, ki je postala po prvem polčasu volilne preizkušnje arbiter goriške politike. V nedeljo in ponedeljek, 9. in 10. junija, se bosta namreč na balotazi preizkusila desna in leva sredina, in sicer Pettarin in Brancati. Scarano pa je predstavljal potreben quid za zmago ene ali druge opcije s podporo 17 odstotkov goriških volivcev.

Scaranova grupacija se je tako odločila za desno sredino, kot

je bilo za marsikoga predvidljivo, v zameno pa bo v primeru zmage dobila predsedništvo občinskega sveta in dve odborništvu. Na tak način bo njegova lista prišla tudi do osmih svetovalskih mest na račun desne sredine. Toliko glede kronike. Pomembno pa je podčrtati razloge za tako izbiro. Ob stolčkih je baje Scaranove može prepričala opcija desnice tudi zato, ker je v levi sredini, točneje v Marjetici, prevelika prisotnost slovenskih svetovalcev. SSK se je namreč s pametnim usmerjanjem glasov dokopala do rekordnega števila štirih svetovalcev, kar ni pogodu glavni goriških političnih predstavnikov. Odgovorni pri Scaranovi listi so to na glas povedali; kaj si o tem mislijo ostali, si lahko le predstavljamo.

Slovenski svetovalci, tisti seveda, ki ostajajo zvesti svojim slovenskim glasovom, očitno predstavljajo bogastvo, ko nimajo takega manevrskega prostora, da bi lahko pomembno vplivali na politične izbire. Žalostna ugotovitev, ki je zaskrbljujoča, če pomislimo na spremembe, ki čakajo naše mesto in te iste goriške politike leta 2004.

Kakorkoli že, Brancatijeva leva sredina ni vrgla puške v koruzo, saj je Scaranova izbira povzročila nemalo nelagodja. Marsikdo se namreč sprašuje, kakšen smisel je sploh imela tretja opcija, ki je nastala predvsem kot motilni moment desnici, če se potem vrača v njeno naročje.

Večja volilna udeležba in nezadovoljstvo zelo heterogenih Scaranovih volivcev bi tako lahko poskrbela - upajmo - tudi za presenečenje.

SP

ZA BRANCATIJA

Na Rojcah je bil izvoljen 1 na 3 (Marko Brajnik), pri Madonnini 1 na 5 (Sabina Antoni), v Ločniku 1 na 2 (Kazimir Černič), pri Sv. Roku-Sv. Ani 2 na 5 (Brešan Karlo in Goran Rustija), v Centru 1 na 4 (Aleksander Kosič), v Stražicah 1 na 4 (Bogdan Podveršič), v četrti Sv. Gora-Placuta 2 na 5 (Miloš Čotar in Niko Klanjšček).

Izredne uveljavitve je bil deležen Marjan Breščak v Štandrezu s 117 preferencami, dobro sta se odrezala tudi Walter Bandelli v Podgori (27) in Lovrenc Peršolja v Pevmi (23). Ti trije bodo tudi kandidati SSK za predsednike svojih rajonskih svetov, kjer skoraj razpolagajo z večino.

Naj omenimo tudi izvolitev našega člana v Ločniku (Černič), Rojcah (Brajnik), Centru (Kosič), Stražicah, Madonnini (Antoni), kjer že dolgo, ali pa še nikoli ni bilo naših rojakov. Po enega več imamo tudi v Podturnu in v Svetogorski četrti, kar je spet spodbuden uspeh.

Skratka, letošnje volitve v Gorici so zgodba uspeha in uveljavitve, kakršne pri naši stranki ne pomnimo.

Hvala vsem, ki so bili kandidati, hvala seveda volivcem, ki so jih nagradili, še najbolj pa gre zahvala vsem tistim, ki na terenu dan za dnem zastopajo in se borijo za uveljavitev in ohranitev našega jezika in kulture.

Prav ta njihova kapilarna prisotnost je našim kandidatom omogočila, da so jih ljudje poznali, jih cenili in jim zato tudi zaupali svoj dragoceni glas.

Morda je prav uveljavitev Marjetice in seveda Slovenske Skupnosti največji znak, da se v Gorici stvari spreminjajo na bolje, tudi zato, ker bo še nekaj drugih Slovencev sedelo v občinskem svetu, ki torej ne bo mogel kar tako mimo slovenske stvarnosti.

POLOŽAJ V KRMINU

Elena Orzan, edina slovenska predstavnica na listi Oljke, se ni prebila v občinski svet, in to za picle tri glasove. Slovenska skupnost ji je od vsega začetka zagotovila podporo, kakor ob prejšnji izvolitvi, in svojim somišljenikom v Krminu svetovala, naj jo volijo.

Žal je prav na Plešivem, kjer imajo Slovenci največ glasov, bilo več kandidatov na raznih listah, predvsem pa je bil nevaren Oscar Zornotti, ki je pod vplivom poznanih krminskih bivših demokristjanov ustanovil lastno listo Terra Cormonese. Zornotti ima ženo Slovenko s Plešivega, otroci so obiskovali našo šolo in je tudi marsikaj postoril za dobro slovenske šole na Plešivem, kar med ljudmi ni šlo neopazno. Gotovo je njegov nastop odzrl Orzanovi nekaj preferenc.

Ostaja pa žal grenka ugotovitev, da se Slovenci v Krminu ne znajo zediniti okoli narodnostno važnih problemov, kot je izvolitev njihovih predstavnikov v občinski svet. V preteklosti je to vedno uspevalo, zato bo treba spet zavihati rokave in tudi v Krminu s skupnim nastopom zagotoviti Slovincem tisto predstavnost, ki si ga po številčni in kulturni prisotnosti gotovo zaslužijo.

Sicer bodo šli v zgodovino samo kot dobri pridelovalci vina in gostilničarji, Italijani pa jim bodo krojili usodo.

SCGV EMIL KOMEL / DEVETO SREČANJE Z GLASBO 2001-02

'VESELICA', KI JE RAZVESELILA GORIČANE

JOŽE ŠTUCIN

Pred dobrimi stotimi leti, natančneje leta 1901 je oglas v časniku Soča vabil "dečke in deklice" k vpisu v glasbeno šolo. Takole je pisalo: "Pevsko in glasbeno društvo v Gorici otvori pevsko in glasbeno šolo s 1. oktobrom t. l. v društvenih prostorih (vhod Semeniška ulica 5 ali Corso Giuseppe Verdi 1 čez dvorišče v hiši Marzinijevi v l. nadst.). Priglasite se za pevsko in glasbeno šolo sprejema vsak delavnik (...) društveni pevovodja g. Fran Stele."

In se je začelo tudi formalno, s pravo šolo, čeprav so aktivnosti v okviru društva potekale že takoj od ustanovitve leta 1900 dalje. Na Goriškem je bil to velik dogodek, za utrjevanje narodnostne zavesti mogoče še največji. Sledila so leta kulturnega razcveta, odmevnih nastopov, odličnih koncertov, ki jih je kasneje s svojim norim "plesom" skušal zatreti fašizem, toda po dolgem obdobju mračnjava in obeh vojn se je v zadnjih desetletjih kulturno življenje opomoglo. Ni več sicer tistega zanosa, mogoče manjka za ščepec samozavesti, a ustanove kljub občasnim težavam delujejo nadvse uspešno. Tako danes, ob stoletnici organiziranega glasbenega šolstva na Goriškem, Slovenci spet lahko priredijo veselico (ki je mnogo več, kot napoveduje samo ime), na kateri glasba in kultura zažari kot svetli zvezdi.

Bil je lep pomladni večer. Pisal se je 30. maj 2002 in v palači Lantieri-Levetzow se je zbralo izredno veliko ljudi, samih odličnih gostov, dam in gospodov, ki so z nestrpnim pričakovanjem napolnili gostiteljev salon. Silvan Kerševan, ravnatelj SCGC Emil Komel, je v koncertnem listu prireditev napovedal s temi besedami: "Veselica" je v naši tradiciji pomenila dogodek, ko so se ljudje zbrali, da bi ob glasbi, pesmi in besedi pozabili na vsakdanje skrbi, se sprostiti in se duhovno nahranili. Naša 'Veselica' želi za trenutek obuditi atmosfe-

FOTO BUMBACA

ro goriškega meščanskega življenja v tisti dobi: zadelona bo fantovska pesem, prislunhili bomo družinskemu komornemu muziciranju, oglasil se bo salonski orkester in še kaj."

In res je zadonelo, prav v slugu nekdanjih slavnih dni. Pevska skupina Musicum je s Komelovo in Adamičevimi pesmijo vse prisotne najtopleje pozdravila, ji z ubranim petjem ogrela srca, nato pa so se v žlahtnem izmenjavanju petja ter instrumentalnega muziciranja vrstili nadarjeni domači glasbeniki. Preveč, da bi jih v tem priložnostnem zapisu mogli naštevati poimensko, in sta gostitelja Dama v belem (Helena Peršuh) in Gospod v fraku (Ivo Barišič) komaj uspela izdahniti kakšno pohvalno besedo za nastopajoče. Kot Deček je nastopil Tassilo Piccolomini. Posamezni solisti so pokazali velik umetniški zanos, posebno sopranistke Enza Pecorari, Alessandra Schettino in gostja iz bratske Prage Erika Reguljova, tenorist Martin Srebrnič ter gloslači, pihalci in trobilci orkestra Arsatelier, ki jih je vodil maestro Hilarij Lavrenčič. Tudi godalni kvartet Soča in mlada pianistka Sara Rustija so igrali odlično, za uho nadvse prijetno. Med navdušenim občinstvom so zvenele same prefinjene umetne skladateljev Sattnerja, Seghizzija, Leharja, Mozarta, Schuberta, Rahmaninova, Dvoržaka, Vodopivca in Straussa in ni ga bilo, ki bi slabe volje pričakal gostiteljsko sklepno povabilo na vrt, na zabavo. Vino, je rekla, bo italijan-

sko, teklo bo v potokih, dobrote bodo z vseh koncev sveta, veselico, ki se bode zavlekla do poznih ur, pa bo polepšal zabavljaski orkester File na žaru.

In res je bila veselica: družabna, sproščena, prijazna ... Jedaje toliko, da človeka stisne pri srcu. V intimnem soju sveč ter ob blagodejnih zvokih "žareče" godbe se večkrat pregreši in se tolaži, da take dobrote pač ne morejo škodovati. Vino steče, hvala Bogu, po grlu samo, izvrstni in žlahtni pridelki marljivih vinogradnikov iz Krmina in Števerjana pa razvežejo tudi jezike, da se družba prav kmalu veselo razgovarja o vsem mogočem. Predvsem pa je bratsko razpoložena. Slišijo se različni jeziki; nemščine sicer skorajda ni več zaznati (novi so angleški glasovi), slovenščina in italijanščina pa se prepletata v vzorni enakopravnosti. Prijateljstvo je brezmejno. Je to čas, ki so ga sanjali predniki? Je to svetloba, ki je svetila na koncu temnega stoletja in jih je navdajala z upanjem? Mogoče. Okoliščine nam narekujejo previdnost, toda veselica, glasbeno-gledališka prireditev ob 100-letnici prve slovenske glasbene šole na Goriškem, je bila zagotovo blizu tem idealom. Zapomnimo si: bil je 30. maj, družina grofov Lantieri-Levetzow je prijazno gostila prijatelje umetnosti, omikane ljudi sožitja in visoke kulture, svet je bil za trenutek lep, rožnat, mehak in spravljen. Večera se je udeležil tudi goriški prefekt dr. Andreana.

IZ POLPRETEKLE ZGODOVINE

GORIŠKA POKRAJINSKA UPRAVA IN SLOVENCIPOL LETU 1951 (7)

REMO DEVETAK

Enajste volitve so bile 27. aprila 1997. Tokrat ni več zaslediti dotedanjih imen strank, kot npr. KD, PSI, PRI, PSDI. KPI je že nastopila z imenom DSL na zadnjih volitvah leta 1993. Nastopili so trije predsedniški kandidati in sedem list: Severna liga z dosedanjo predsednico Monico Marcolini; Koalicija zavezništva Oljke, ki povezuje kar osem strank in gibanj (DSL - LS - Zeleni - SSK - SI - PPI - Cittadini per l'Isontino in krščanski socialisti) na čelu Giorgio Brandolin. Na čelu štirih list Kartela svoboščin Antonio Devetaga; Forza Italia, AN, CCD in CDV. Zanimiva ugotovitev, da je kar osem kandidatov slovenske narodnosti nastopilo na šestih listah. Kar pet

Slovencev je kandidiralo v okrožju, ki zajema občine Dobrodo, Sovodnje in Zagraj: David Grinovero (Oljka), Damjan Primožič (SKP), Boris Gombač (SL), Stano Rogelja (FI) in Alesio Lojk (AN), kajti v tem okrožju je najbolj zanesljiva izvolitev.

Izidi volitev prvega kroga so pokazali prednost predsedniškemu kandidatu Oljke Brandolinu. Prejel je 35.012 glasov, predsedniškemu kandidatu Kartela svoboščin Devetagu so volivci zaupali 30.923 glasov, kandidatinja Severne liga je prejela 12.107 glasov.

V drugem krogu dne 11. maja Severna liga ni uradno podprla Brandolina in ne Devetaga. Predsednika kandidata sta prejela 42.054 oz. 32.36, volilna udeležba je bila za 10% nižja od prvega. Kar je veljalo

tudi za Slovence občine, velja pa zabeležiti, da so se vseeno glasovi za Brandolina občuteno povečali, verjetno na račun Severne lige, za Devetaga pa znižali. Slovenskemu predstavniku je uspelo izvoliti dva svetovalca, na listi koalicije Oljka SSK je David Grinovero in Damjan Primožič na listi SKP.

Na zadnjih dvanajstih volitvah 10. junija se je za mesto predsednika potegovalo šest kandidatov in z njimi povezanih deset list. Že naprej se je vedelo, da se bo spopad za upravo goriške pokrajine odigral med koalicijama leve sredine in pola svoboščin oz. desne sredine; Giorgia Brandolina, sta podprli enotna lista Oljke in lista SKP. Desni sredini je načeloval bivši socialist Gianfranco Di Bert, ki so ga podpirale: Forza Italia, NZ, Severna liga in CCD-CDU. Ostale so bile Movimento sociale - Fiamm tricolore, lista za gornje in spodnje Posočje, Italija vrednot in Evropska Demokracija.

DALJE

10

PRAZNIK REPUBLIKE V GORICI

Na praznik republike, 2. junija, so bile v Gorici razne proslave v ta namen.

Dopoldne je bil na Travniku slovesen dvig zastave, popoldne pa je bil v parku goriške prefektore slovesen sprejem, ki ga je priredil prefekt dr. Camillo Andreana. Udeležilo se ga je veliko število predstavnikov javnega življenja, med temi političnega, socialnega in kulturnega ter zastopnikov tiska. Prisoten je bil tudi naš list.

Na programu je bil najprej kratek koncert godalnega orkestra mestne glasbene šole, ki je izvedel najprej državno himno, nato pa več odlomkov iz Bizetove opere Carmen. Sledila je družabnost v prijetnem zelenem okolju razkošnega parka.

Vljudno vabljeni na

ODPRTJE SPOMINSKEGA PARKA

IN KONCERT, POSVEČEN
PROF. MIRKU FILEJU

SODELUJEJO

- Alessandra Schettino, sopran
- Pevska skupina Akord
- MopZ Mirko Filej
- MePZ Lojze Bratuž

Kulturni center Lojze Bratuž
nedelja, 9. junija 2002, ob 19. uri

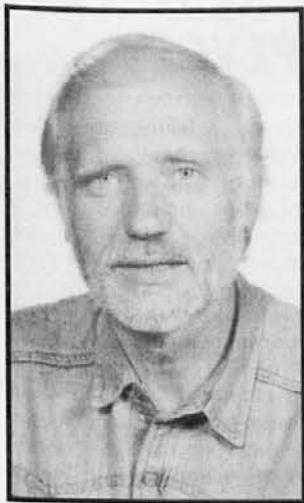
SPOMINSKA MAŠA ZA PROF. MIRKA FILEJA
IN DOBROTNIKE KULTURNEGA CENTRA LOJZE BRATUŽ
SODELUJETA

- MePZ Lojze Bratuž
- MopZ Mirko Filej

Cerkev sv. Ivana v Gorici
ponedeljek, 10. junija 2002, ob 19.30

IN MEMORIAM

ALFRED VETRIH

Prejšnji teden je po vsej Goriški odjeknila vest, da je umrl Alfred Vetrh.

Pred 62 leti se je rodil kot četrti otrok v znani in številni Vetrhovi družini. Že v mladih letih se je začel ukvarjati z elektrotehniko in diplomiral na mestnem tehničnem zavodu. Kot diplomiran tehnik je nekaj let živel in deloval v Švici ter se izpopolnjeval v stroki velikih električnih motorjev. Po vrnitvi v Gorico se je v družinskem podjetju začel ukvarjati s trgovino lesa na debelo, z uvozom in prodajo lesa za kurjavo in drugih lesnih izdelkov. Vodil je tudi prevoznisko podjetje, ki je delovalo po apeninskem polotoku in v državah vzhodne Evrope. Bil je zelo poznan in spoštovan po vsej deželi Furlaniji-Juljski krajini in po bližnji Vipavski dolini. Po očetovi smrti je s svojim podjetjem nadaljeval očetov poklic in to delal do upokojitve. Nekaj časa je bil tudi član uprave pokrajinskega prevoznega podjetja (Apt).

V svojem poklicu in tudi v domačih delih je bil posebno iznajdljiv in ustvarjalen. Z ženo Nedo je vzgojil tri hčerke: Barbaro, Andrejko in Martino. Živel je zanje in za vnukinje, ki so medtem prihajale na svet. Kot dobremu in skrbnemu očetu mu je bila družina nadvse draga. V svoji družini in tudi v širšem sorodstvu je zapustil veliko praznino. Pogreb je bil v soboto, 1. t.m., v goriški stolnici, ki je bila za to priložnost polna. Pokopali so ga na mestnem pokopališču.

Pokojniku naj Gospod podeli svoj mir, svojcem pa tolažbo, saj bo spomin na dobrega moža, očeta, brata in nonota ostal vedno živ v ljudeh, ki so ga imeli in ga še bodo imeli radi.

ZAHVALA

Ob težki izbugi našega moža, očeta, nonota in brata

ALFREDA VETRIHA

se iskreno zahvaljujemo vsem za izraze sočutja, pevcem, darovalcem cvetja in vsem, ki ste nam stali ob strani. Posebna zahvala naj gre stolniškemu župniku Ambrosiju, msgr. Žbogarju za tolažilne besede, p. Peliconu in nečaku p. Bertoliniju za poslovilne besede.

Žena Neda, hčerki Barbara in Andrejka z družinama, hčerka Martina, sestre, bratje in sorodniki družin Vetrh, Breščiani, Bertolini in Graunar.

JUBILEJNI KONCERT OB 50. OBLETNICI ZBORA F.B. SEDEJ

POL STOLETJA PESMI

MARJAN DRUFOVKA

V nedeljo, 2. junija, se je ob 20. uri, zbralo v cerkvi sv. Florijana v Števerjanu precejšnje število domačinov in znancev. Vsem ljubiteljem preprostih, a vsebinsko polnih in nabitih motivov nabožne melodije se je predstavil domači mešani pevski zbor F. B. Sedej pod vodstvom Vladimirja Čadeža in ob orgelski spremljavi Valentine Pavio.

Petdesetletno neprekinjeno delovanje zbora pomeni za celotno števerjansko skupnost veliko. Pol stoletja je res dolga doba, v kateri se da zgraditi res kaj solidnega in organiziranega. Dovolj, da pomislimo prav na sam mešani zbor, ki je v svojem dolgoletnem obstoju dosegel marsikaj dobrega. Danes šteje v svojih vrstah veliko mladih obrazov; pri zboru aktivno ter angažirano sodeluje prav eden izmed pobudnikov, temeljni kamen pevskega zagona te vasice v takojšnjih povojnih letih. To je Herman Srebrnič, ki nosi v sebi neizmerno ljubezen do pesmi in jo na vse načine skuša posredovati mladim. Prijateljstvo in glasbena navdušenost sta pripomogla, da se je l. 1949 začel ukvarjati z vodstvom števerjanskega cerkvenega pevskega zbora. Odlikovali sta ga potrpežljivost in vztrajnost, predvsem pa globoko krščansko prepričanje. Pevske vaje so mu bile vedno poslanstvo in vir izrednega veselja. Vsi števerjanci so mu hvaležni za nesebično požrtvovalnost. Njegova velika zasluga je, da je v vasi zbiral mladino in jo navdu-

FOTO BUMBACA

ševal za cerkveno petje. Bil je prvi organist po vojni, ki je poleg cerkvenega začel učiti tudi narodno petje. Že leta 1952 je Herman skupaj s pevci postavil oder v Borovcih in tako je zbor nastopil s prvim samostojnim koncertom, v naslednjih letih se je skoraj vsaka sezona končala s koncertom nabožnih, ljudskih in narodnih pesmi. Od tedaj je že minilo precej časa. In prav pesem, nabožni motivi, pretok starejših moči v mlajše, so želeli biti povezovalna nitka celotnega večera. Ti pojmi razkrivajo bistven pomen in z enim skupnim členom si želijo združiti vseh 50 let obstoja zbora. Petje se je v Števerjanu, kot tudi drugod, pričelo in ohranjalo svojo vrlino prav ob nedeljskih obredih na koru.

Program pesmi je zaobjel celotno cerkveno leto. Pevci so najprej izvedli Brucknerjevo Mašo v C duru, kjer je solistični del zapel Nikolaj Pintar, sledile so adventna, božične, postne, velikončne in Marijine. Zbor je svojo

sliko zaključil z Mavčevo *Mati moja venec pletem* na besedilo Elizabete Kremžar, kjer se je solistično izkazal Vladimir Čadež. Večer je povezoval gledališki igralec PDG-ja Sergej Ferrari, ki je podal pridige Janeza Svetokriškega. Predsednik društva Mihael Corsi je orisal večplastno delovanje zbora in dolgo prehojeno pot. Zahvalil se je vsem pevcem, zborovodjem in tistim, ki so na katerikoli način pripomogli k rasti zbora. Posebno priznanje je izročil Hermanu Srebrniču, kateremu gre iskrena zahvala za ves vložen trud in veliko opravljeno delo. V imenu ZCPZ je ob jubileju voščila Francka Žgavec, za ZSKP je Damjan Paulin, nekaj toplih besed je izrazil števerjanski župan Hadrijan Corsi.

V voščilo polstoletni vztrajnosti širitve pevske dobrine naj bo zboru in pevcem prav petje samo tista pogonska sila, ki naj jim da vedno novega zagona in naj jim odpira vrata v prihodnost.

PREDSTAVITEV TRŽAŠKE KNJIGE IN POGOVOROV SRCA

ŽLAHTNA PRIČEVANJA NAŠIH BESEDNIH UMETNIKOV

IVA KORŠIČ

V mali dvorani Kulturnega doma v Gorici je bila v sredo, 30. maja, v sodelovanju Zveze slovenskih kulturnih društev Gorica in Slavističnega društva Trst-Gorica-Videm predstavitev dveh novih publikacij, *Tržaške knjige*, ki je izšla lansko jesen pri Slovenski matici v Ljubljani kot tretja v nizu literarnih mestnih čitank, po Ljubljanski in Mariborski knjigi, in *Pogovori srca*, ki jo je založilo Slavistično društvo v Novi Gorici. Prvo je uredila prof. Marija Pirjevec, drugo pa prof. Marija Mercina.

Večer so sooblikovale urednici publikacij ter profesorice Lojzka Bratuž, Jasna Merku in Marija Češćut. Po uvodnem pozdravu Igorja Komela je besedo povzela prof. Lojzka Bratuž. Pojasnila je, da bo Slavistično društvo v sodelovanju z enim izmed naših domov ali društev poskrbelo za predstavitve slovenskičnih knjižnih novosti, tudi dveh hkrati, če bo med njima primerna vez. Tokrat so se domeni za omenjeni knjigi, ker v prozi in poeziji predstavljata našo preteklost in sedanost. V obeh izstopajo življenjske usode primorskih ljudi v najtemnejših obdobjih naše zgodovine in idealno združujeta tržaški in goriški prostor. V klenih besedah je prof. Bratuž predstavila *Tržaško knjigo*, ki ima podnaslov *Pesmi,*

zgodbe in pričevanja. Knjiga je bogat in pretehtan izbor poezije in proze s tržaško tematiko. V antologiji je na desetine imen zelo znanih in manj znanih avtorjev. Vsak izmed njih soustvarja podobo slovenskega Trsta od davnih časov do danes. Zasad svojega antološkega značaja bi knjiga morala rotati v višje šole - tudi tiste v Sloveniji, kjer širša javnost še zmeraj premalo ve o naši stvarnosti - kot obvezno branje, tudi zaradi izčrpane spremne študije prof. Pirjevece. Žal je ta predlog prof. Bratuževe ostal nedorečen, saj na predstavitvi ni bilo šolnikov in tudi dijakov ne, niti maturantov, ki bi se morali zanimati za takšne literarne pobude. O slikah naših likovnikov, ki dopolnjujejo in bogatijo besedila *Tržaške knjige*, je spregovorila Jasna Merku, ki je odbrala njihova dela, pa tudi fotografije Marija Magajne.

Zbornik *Pogovori srca*, ki je izšel ob 90-letnici rojstva Ljubke Šorli (o njem je NG že poročal v zvezi z novogoriško predstavitev) je predstavila prof. Marija Mercina, ki je podrobneje opisala zamisel in nastajanje knjige, iz katere seva plemenita in občutljiva duša Ljubke Šorli. Mercinova

FOTO BUMBACA

je poudarila, da je pesnica dokazala, kako je mogoče iz surovega, preizkušnega življenja izoblikovati lepoto. Dejala je, da je bilo zaradi dobrih sodelavcev izjemno lepo oblikovati zbornik, ki poleg prispevkov s simpozija, posvečenega pesništvu življenjskemu jubileju, vsebuje prepis radijskih pogovorov, ki jih je l. 1975 s Šorlijevo imela prof. Marija Češćut na radijskih valovih tržaškega radia. Le-ti so edini avtobiografski zapis tenkočutne pesnice, ki je znala biti kljub kruti usodi tudi živahno duhovita, kot je dejala v svojem čustvenem posegu prof. Marija Češćut. Češćutova je tudi podčrtala njeno neomajno zaupanje v Boga, veličino njenega vseodpuščajočega srca, veliko ljubezen do slovenskega naroda, do ožje domovine in do prerano umrlega moža, kateremu je posvetila svoje najbolj občutene stihe.

OBVESTILI

V PETEK, 7. t.m., bo ob 19. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah nenavadna prireditev. Petnajst mamic in očkov otrok, ki obiskujejo sovodenjski vrtec, bo oblikovalo samostojno in z otroki pravilčno predstavo *Malčki in gosenica* v mentorski režiji Vesne Tomsič. Toplo vabljeni vsi, ki imate radi otroke in seveda raznoliko gledališko ustvarjanje!

ZSZO-GORICA vabi člane, naj se v soboto, 8. t.m., udeležijo srečanja ob koncu skavtskega leta. V sklopu praznovanj ob 40-letnici KC Bratuž-Katoliškega doma bo dejavnost potekala pri skavtskem sedežu v Gorici z začetkom ob 15.30. Zbrali se bomo, da praznično obeležimo ta dan ter se z mašo ob 18.30 priporočimo Bogu, da bi poletni tabori lepo uspeli. K sveti daritvi so vabljeni tudi starši in prijatelji.

OKRET SRAKA vabi na celovečerni koncert *Pesem lepa v naši sredi* v Dom Andreja Budala v Štandrežu v soboto, 8. t.m., ob 21. uri.

KD DANICA vabi na zborovsko srečanje treh dežel, ki bo v ŠKC Danica na Vrhu v nedeljo, 9. junija, ob 18. uri. Program: MoPZ Trta in skupina Faltej Hartman (Koroška), dekliska skupina Trenutek-Ribnica in MePZ Stanko Premrl-Podnanos (Slovenija), MoPZ Matajur (Benečija) in Coro alpino Cima Vezzena (Tridentinsko). Večer se bo končal s plesom ob glasbi muzikanta Štefana. Vabljeni!

ACM-GORICA vabi k maši za cerkveno edinost v ponedeljek, 10. junija ob 16.30 v Zavodu svete Družine.

DIDAKTIČNO RAVNATELJIČO ul. Brolo v Gorici vabi športna društva in kulturne ustanove, da predstavijo do 15. junija

t.l. ponudbe in programe, ki jih bodo učitelji vključili v šolske vzgojno-izobraževalne načrte.

OD 18. DO 25. avgusta 2002 bodo na gradu Dobrovo v Goriških Brdih dnevi *Violončelo in glasba*. Poletna šola, posvečena violončelu ob violini in fagotu, je namenjena otrokom, mladim in vsem ljubiteljem klasične glasbe. Tečaj vodijo mladi uveljavljeni glasbeniki. Na sporedu bo poleg individualnih lekcij, komorne glasbe, koncertov, srečanj s priznanimi umetniki poskrbljeno tudi za razvedrilo. Za informacije kličite: (00386) 041 413507, cellomusica@email.si (Staša Peršolja).

OD 10. junija do 30. avgusta stopi v veljavo poletni urnik goriškega sedeža SSO. Urad bo odprt od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure. Sedež bo zaprt od 12. do 16. avgusta.

DAROVI

ZA PD Štandrež: Irena Beltram 55,00 E.

ZA CERKEV v Rupi: N.N. 20,00 evrov.

ZA CERKEV v Gabrjah: N.N. Trst v spomin na sestri in svaka 30,00; Francesco ob prvem sv. obhajilu sina Mattea 100,00; Otilija ob prvem sv. obhajilu vnuka Mattea 50,00 E.

ČESTITKE

Nicole sta se pridružili sestrici Carolina in Francesca. Z družino se veseli mladinski pevski zbor Vrh sv. Mihaela.

Zaradi preobilice gradiva bomo nekatere prispevke objavili prihodnji teden. Prosimo za razumevanje. Ured.

GLASBENA MATICA GORICA

vabi na

VEČER Z GLASBO

ZAKLJUČNI NASTOP

Kulturni dom, Sovodnje

ponedeljek, 10. junija, ob 18. uri

SCGV EMIL KOMEL GORICA

Dvorana Pokrajinskega muzeja na Goriškem gradu
ponedeljek, 10. junija 2002, ob 20.30

GLAVA IN SRCE

PREDSTAVITEV ZBORNICA OB 100-LETNICI PEVSKEGA IN GLASBENEGA DRUŠTVA
SODELUJEJO GOJENCI ŠOLE: Simone Bais, Carlo Corazza, Martina Gereon, Peter Gus

Dvorana KC Lojze Bratuž

sreda, 12. junija 2002, ob 20.30

V GALERIJI ZVOKOV IN GLASOV

NASTOPIJO šolski zbor, solisti, komorne skupine

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ ZADRUGA MOST - ČEDAD

vabita na večer

FRIKE IN GUBANCE

KAKO SO KUHALE NAŠE NONE

Predstavitve knjige receptov iz Slovenske Benečije
Spregovorili bodo Giorgio Bankič in avtorja knjige Vesna Leskovic in Dino Del Medico
Ob prijetnih beneških melodijah in dobri kapljici bo pokušnja beneških dobrot.

Kulturni center Lojze Bratuž

Pod lipami v četrtek, 13. junija 2002, ob 20.30

11

ČETRTEK,
6. JUNIJA
2002

BENEŠKA SLOVENIJA

BARITUSSIO MOČNO ZMAGAL

POTRJEJEN ŽUPAN NA TROMEJI

Glede upravnih volitev, ki so bile v nedeljo, 26. maja, nismo v zadnji številki našega časopisa zaradi pomanjkanja prostora zabeležili rezultata preizkušnje v občini Trbiž, kjer so volili novega župana in občinski svet. Kot smo že napovedali, je veljal za velikega favorita dosedanj župan Franco Baritussio, predstavnik desne sredine oz. Nacionalnega zavezništva, ki se je pozitivno izkazal glede odnosa do naše narodnostne skupnosti. Baritussio se je zoperstavil predstavnik Oljke Carlo Toniutti, ki je bil sam trbiški župan pred dvema mandatoma v letih 1993-1997. Dvoboj med političnima predstavnikoma je bil

tako že tretji po vrsti. Na prvem se je izkazal kandidat leve sredine, v zadnjem mandatu je, kot rečeno, zmagal predstavnik desne sredine, tokrat pa je ponovno zmagal Baritussio z velikim rezultatom 77 odstotkov glasov. Že na zadnjih volitvah se je Baritussio precej močno izkazal, takrat pa ni računal na podporo Severne lige, do katere je letos prišlo.

Med številnimi kandidati šestih list, ki so podpirale enega ali drugega županskega kandidata, ni bilo nobenega predstavnika naše narodnostne skupnosti, ki bi kandidiral za mesto občinskega svetovalca.

V ŽABNICAH IN NA TRBIŽU KONEC ŠOLSKEGA LETA

Na Trbižu in v Žabnicah so se v prejšnjih tednih zaključili tečajji slovenskega jezika, ki jih prireja Slovensko kulturno središče Planika. V prvem primeru so bili tečajji namenjeni neslovenskim dijakom znanstvenega liceja in trgovske šole, trajali so 30 ur, in sicer od januarja do maja, zanje pa je skrbela prof. Nataša Komac. Naslednje leto računajo, da bi omenjeno ponudbo diferencialni in poskrbeli za dvostopenjska tečaja, za začetnike in nadaljevalnega.

V Žabnicah pa so ob zaključku "šolskega leta" zasebnih slovenskih tečajev za slovenske otroke priredili pravo kulturno srečanje za vse tiste dijake in najmlajše, ki so sledili tečajem slovenskega jezika in glasbene šole Tomaž Holmer, ravno tako v organizaciji slovenske ustanove. Tečajniki so vsem prisotnim pokazali svoje jezikovno in glasbeno znanje. Ob koncu je bila pred družabnostjo tudi slovenska podelitev diplom. KS Planika pa ne bo mirovalo niti v poletnih mesecih, saj bo za mlajše in najmlajše priredilo likovni tečaj in jezikovno kolonijo.

V DREKI: KAKO OKREPITI TURISTIČNO PONUDBO

Da je turizem pomembna gospodarska panoga za slovensko Benečijo, ni nobena novost. S številnimi iniciativami, za katere so poskrbeli v zadnjih letih, se tega zavedajo domala vsi. Problem, ki se ga pa lotevajo v zadnjem razdobju, je, kako koordinirati vse ponujene storitve morebitnim turistom in ustvariti nek enovit in jasno razporejen paket, ki je očitno bolj privlačen od posamičnih.

O tem so prejšnji teden govorili na dreški občini na srečanju, ki ga je priredil Gal iz Nadiških dolin. Udeležilo se ga je res veliko število ljudi, ki so prisluhnili predstavnikom, ki zastopajo kulturno-gospodarske panoge, ki so zanimive za turistično ponudbo slovenske Benečije. Vsak je posredoval svojo izkušnjo ter ponudil svoj recept za gospodarsko oživitve tega območja. Razveseljivo je dejstvo, da na srečanju ni prevladal pesimizem, temveč predvsem pozitivnost. Izhajajoč iz tega, kar v Benečiji že obstaja, so prisotni najprej analizirali stanje in potrebe območja ter na tej podlagi ponudili svoje načrte za izboljšanje dejanske turistične ponudbe teh krajev. Brez velikih besed in epohalnih načrtov, temveč z idejami, ki se gradijo na konkretnem stanju.

V ORGANIZACIJI ZSKD: CHORALIA V ČEDADU

Pred kratkim je v Čedadu potekala zborovska revija Choralia, ki jo vsako leto pri-

reja deželna zborovska ustanova USCI. Letos pri organizaciji sodeluje tudi ZSKD, ki je postala pred leti članica USCI-ja in kot taka ima tudi dolžnost in čast poskrbeti za organizacijo omenjene revije. Tako so v Čedadu, točneje v cerkvi svetega Franciška, priredili dva zborovska koncerta v petek, 24., in v soboto, 25. maja. Na njih je sodelovalo osem zborov, ki so zastopali vse pokrajine dežele Furlanije-Juljske krajine, nastopili so tudi gostje iz Varesjeja.

Prvi koncert je bil v petek zvečer v cerkvi sv. Franciška v Čedadu. Zapeli so štiri zbori na večeru, ki je bil posvečen cerkveni pesmi. V soboto pa je bil na programu drugi koncert, posvečen posvetnemu petju. Prva je zapele skupina Beneške korenine, ki je bila najmlajša zasedba na reviji in je zastopala ZSKD. Pod vodstvom Davida Klodiča (na sliki) so se predstavili z repertoarjem, ki sega v zborovsko bogastvo slovenske Benečije, ob tem pa so ponudili poslušalcem tudi pesmi, za katere je na besedilo koroškega pesnika Oswalda poskrbel sam Klodič.

SLOVENIJA

OB 20. OBLETNICI MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA PUERI CANTORES IZ TOLMINA

SLAVNOSTNI KONCERT MLADIH PEVCEV

JOŽE ŠTUCIN

V Tolminu je kar nekaj mladinskih in otroških pevskih zborov, ki dobro delujejo, med najuspešnejše pa sodita zbor društva Pueri cantores, ki ga zavzeto in nadvse skrbno vodi Primož Hvala. Mladinski zbor prav te dni slavi 20-letnico delovanja, kar je že prav ugledna "starost".

V vseh teh letih se je v zboru zvrstilo preko dvesto pevcev, na raznih tekmovanjih doma in v tujini pa so dosegli tudi veliko priznanj.

Za slavnostni koncert, ki so ga organizirali v soboto, 18. maja, v tolminskem šolskem centru, je zborovodkinja Barbara Kovačič pripravila zanimiv program. V prvem delu so pevci izvajali dela slovenskih skladateljev (E. Adamiča, G. Gonze, J. Ježa, P. Kalana, M. Tomca, S. Mihelčiča in U. Vrabca), predvsem njihove priredbe ljudskih napevov iz različnih pokrajin, nato se je s krajšim programom predstavil "podmladek", otroški zbor (ki je bil letos na osrednji reviji v Zagorju deležen zlatega prizna-

nja in je v tekmovalnem delu dosegel prvo mesto), koncert pa so z nekaterimi popularnimi in spevnimi melodijami iz svetovne zborovske zakladnice sklenili jubileanti. Kot rečeno, program je bil oblikovan za poslušalce prijazno, četudi zborom ni mogoče očitati, da se ne soočajo z modernejšimi umetninami. Zdi se, da so pri načrtovanju svojega dela "ujeli" pravšnje mero tradicionalnega in sodobnega, pa za uho prijetnega, a tudi kaj zgečkljivo nenavadnega, vse pa v mejah takšne zmernosti, ki očitno ustreza tudi mladim pevcem. Da radi sodelujejo v obeh zborih, se udeležujejo vaj, turnej in napornih koncertov, dokazujejo mnoge podeljene diplome za zvestobo, tako imenovana Gallusova priznanja, ki jih podeljuje Zveza kulturnih društev Slovenije. Koncerta, ki ga je spretno vodila Mateja Bizjak z Radia Ognjišče, se je udeležil tudi slovenski skladatelj Jakob Jež (njegove skladbe so redno na sporedih otroških in mladinskih zborov, saj je eden najbolj plodnih in kreativnih ustvarjalcev tovrstne zborovske literature), ki je jubileantom tudi osebnostno čestital za uspešno delo.

GLOSA JURIJ PALJK

O UMETNINAH

Veliki španski filozof Miguel de Unamuno, ljubitelj lepega v človeku in okrog njega, mislec, ki je vedno iskal Boga v človeku in izven njega, je nekje zapisal pretresljivo lepo misel: "Ni umetnine, ki bi bila vredna enega samega človeškega življenja!" Pretresljivo lepa je ta misel zato, ker jo je izrekel človek, ki je vse svoje življenje posvetil iskanju lepega v človeku in v vsem, kar ga obdaja, nazadnje pa je to lepoto in njeno prapočelo našel samo v Bogu. Ne nazadnje pa Unamunova trditev, da nobena umetnina ni vredna enega samega človeškega življenja, govori o tem, kako visoko je ta španski mislec cenil umetnost, če jo je v svojih razmišljanjih primerjal s svetostjo človeškega življenja. Unamuno je bil namreč kristjan in za vsakega kristjana je življenje, prav vsako življenje sveto, saj je človek narejen po Božji podobi.

Na velikega španskega misleca sem se spomnil, ko sem pred nekaj dnevi videl po slovenski televiziji v četrtkovem Tedniku televizijsko oddajo o umetninah, ki jih je v Rimu dal izveči iz zabojev sicer kontroverzni, večkrat prav odurno nastopaški, a obenem tudi zares velik poznavalec in ljubitelj likovne ter drugih umetnosti Vittorio Sgarbi. Kot državni podtajnik na italijanskem ministrstvu za kulturo je Sgarbi, ki je sicer poslanec Berlusconijevega gibanja Naprej Italija, napravil veliko in pomembno dejanje, da je dal iz vlažne kleti najprej prinesiti in nato odpreti zaboje, v katerih je bilo več kot šestdeset let skritih okrog trideset umetnin neprecenljive vrednosti.

Slike pretežno italijanskih vrhunskih slikarjev iz obdobja renesanse in kasnejšega časa, ki so več kot pol stoletja dobesedno gnile v zabojih nekje v kletnih prostorih v neki stavbi v Rimu, je Vittorio Sgarbi rešil nadaljnega propada, predvsem pa je z njihovo predstavitev sredstvom obeščanja končno razkril, kje so se te vrhunske umetnine nahajale, in tudi to, kdo jih je skrival. Gre namreč za umetnine neprecenljive vrednosti, ki jih je bila italijanska vojska snela iz istrskih cerkva in palač, odpeljala neznano kam že leta 1940, da bi jih obvarovala pred vojnim uničenjem, in seveda nikdar vrnila na svoje mesto. Govorimo o znanih umetninah, ki bi morale viseti na svojih mestih v slovenski Istri, o tistih umetninah, okrog katerih se je razvnelo veliko debat in seveda tudi žolčnih polemik. Osebnost sem Vittoriju Sgarbiju, ki ga cenim kot iskričnega in odličnega razlagalca umetnosti, hvaličen, da je umetnine potegnil iz kleti, in predvsem pa zato, ker je obelodanil, kje so bile, kdo jih je imel. Preprosto povedano: Sgarbi je s tem svojim dejanjem preprosto s prstom pokazal na vse italijanske vlade doslej, ki so ta umetniški zaklad skrbno prikrivale očem, tako dobro so ga, da se ne čudim dejstvu, da so italijanski raziskovalci umetnosti še dolga leta po vojni hodili v takratno Jugoslavijo in iskali izgubljene umetnine, za katerimi je bila že med drugo svetovno vojno izginila vsaka sled.

Med oddajo smo v Tedniku videli razstavljene umetnine in

vsakega iskrenega in poštenega ljubitelja likovne umetnosti in lepega nasploh je moralo srce bolelo, ko je videl, v kakšnem stanju so danes slike, saj sta jih načeli tako vlaga kot tema, saj jih je tudi sam zob časa precej pokvaril. Vemo, da danes restavrirajo s poškodovanimi slikami delajo čudeže, in verjamemo, da bodo naredili čudež tudi s temi; Sgarbi je namreč naročil, naj se takoj restavrirajo in se prepreči njihovo nadaljnje propadanje.

Do tu vse lepo in prav, težava pa je nastala, ko se je postavilo vprašanje vrnitve teh umetnin v prostore, kamor spadajo že zaradi svoje zgodovinske prisotnosti. Preprosto: več kot pošteno bi bilo, da bi jih Italija vrnila v slovenske cerkve, samostane in palače, ker te umetnine spadajo v te prostore. Tudi sam Vittorio Sgarbi je nakazal to možnost, pa čeprav je tudi povedal, da to ni v njegovi pristojnosti, kot je tudi povedal, da jih je Italija dolžna takoj in brez oklevanja restavrirati.

Ker ne nameravamo delati kronike vsega dogajanja okrog teh umetnin, bomo povedali samo to, da je tržaška desnica, tista najslabša, gnila, preživeta, žaljiva in lažniva, a obenem in predvsem do Slovencev do zadnje celice sovražna, takoj postavila zahtevo, pravzaprav gotovo prepričanje, da umetnine ne smejo biti vrnjene v slovenski prostor in torej slovenski državi, ampak morajo za vedno ostati v Trstu.

Pa se povrnimo k oddaji Tednika o umetninah. Že itak imam stalne težave s pritiskom, a sem

bil prepričan, da me bo zares kap, ko sem zagledal novinaro TV Slovenija, ki je vprašala za mnenje o tem človeku, ki so mu dali v Trstu odborništvo za kulturo in ga poznam že iz tržaških študentskih let kot desničarskega nasilneža in skrajneža in je tak ostal tudi danes, čeprav sedi že več let v rimskem parlamentu in tam predstavlja najslabši Trst in sebi podobne. Iz spoštovanja do papirja, na katerem tiskamo naš tednik, ga ne bom imenoval, kot ga ne bom imenoval nikdar več, vse dokler bo odbornik za kulturo, ker bi ta človek lahko bil imenovan odbornik za vse ali skoraj vse, a gotovo odbornik za kulturo ne.

Podcenjevalni nasmešek, aroganca brez primere in tudi brez vsake osnove, nadutost in objestnost moči tistega, ki ve, da mu je vse dovoljeno, ker ga bodo vedno in povsod zaščitili, sta sijali z njegovega obraza, ko je slovenski poročevalki povedal, da umetnine ne bodo nikoli vrnjene Sloveniji in bodo zato za stalno ostale v Trstu, kamor da tudi spadajo.

Dve stvari sta se mi utrnili ob pogledu na naduteža. Prva je bila ta, da mu besede RTV Slovenija ne bi smela dati in ga niti pokazati, ker si tega ne zasluži. Druga pa je bila nekoliko lepša, saj sem se spomnil enega od filmov slavnega tajnega agenta Njegovega Veličanstva Jamesa Bonda, ki nosi zgovoren naslov in ga bom zapisal kar v treh jezikih, da bo vsem lažje dojemljiv, velja pa tudi za tržaškega ošabneža: "Never say never! - Mai dire mai! - Nikoli ne reci nikoli!"

OB 100-LETNICI TOLMINSKEGA VRTCA

BOGAT PROGRAM PRAZNOVANJ

ADA KLINKON

Skoraj cel mesec maj, posebno v zadnjem tednu se je zvrstilo veliko svečanih trenutkov ob praznovanju 100-letnice VVZ Ilke Devetak Bignami v Tolminu (1901/02 - 2001/02). Sodelovali so malčki in starši, njihovi mentorice - vzgojiteljice pa tudi druge ustanove, ki so počastile ta pomembni jubilej.

Tako je Tolminski muzej, ki zadnja leta sodeluje z Društvom prijateljev Sloveniji pripravil nadvse dobrodošlo razstavo igrač z naslovom *Otrok in igra*. To na dan 15. maja, ob mednarodnem dnevu družine. Pri tem so sodelovali Tolminski vrtec in krajanji, ki so prinašali že starejše igrače, pa tudi novejšje, katere so zdaj na vpo-

gled na razstavi in iz katerih je moč sklepati o otroški domišljiji in vzgoji v zadnjih povojnih letih.

V muzeju so ob tem predstavili publikacijo o Tolminskem vrtcu, ki je izšla ob jubileju vrtca. Ta zbornik je bogat s slikovnim gradivom kot tudi tekstovno. V njem so še, deminno, uglasbene pesmice, skladbe skladateljice Pavla Kalana in podobno.

Avtorica zgodovinske dela tega zbornika je Vlasta Tul iz Pokrajinskega arhiva Nova Gorica, novejši del pa je pripravila ravnateljica tolminskega vrtca Majda Maglica. Razstavo *Otrok in igra* v muzeju je uredila kustosinja Karla Kofol.

Vabljeni k ogledu in nakupu zbornika.

V TOLMINU SE PREDSTAVLJA PINO AUBER

V četrtek, 11. aprila, so v avli kina v Tolminu, kjer je lepo urejeno likovno razstavišče, otvorili razstavo ženskih aktov in skulptur v lesu umetnika Pina Auberja iz Trsta. Umetnik se je leta 1999 že predstavil v Tolminu, takrat je razstavljal v Galeriji knjižnice Cirila Kosmača.

Akti so rezultat petletne šole, ki jo je obiskoval v 60-letih. So dodelani in nekaj izjemnega. Obikovalci v njih pre-

poznata italijansko renesančno florentinsko šolo in naj ne bomo skromni, izjemno lepo izrisane risbe, ki so bile in so še osnova tudi njegovemu močno izraznemu kiparstvu. Ženski akti so v lesu bršljana in so po svoji pretanjenosti in proporcijah zelo impresivni. Vse skupaj daje občutek, učinek marmorja, tudi risbe. Iz njih sije vizija moči.

Na razstavi, ki pomeni za ta kraj veliko, je popestrila večer mlada harmonikarica Nika Rutar iz Tolmina. AK

NOGOMETNA VROČICA TUDI V SLOVENIJI

PREDSEDNIKI ŠESTNAJSTIH DRŽAV O PRIHODNOSTI EVROPE

MARJAN DROBEŽ

Tudi Slovenija v tem času živi predvsem od nogometa in pogovorov o možnostih slovenskega moštva na svetovnem prvenstvu v tej najbolj razširjeni športni panogi, ki poteka v Južni Koreji in na Japonskem. Največji del javnosti se strinja z mnenjem, da je uspeh že to, da se Slovenija sploh uvrstila na prvenstvo, zaradi česar naj bi bili izidi posameznih tekem manj pomembni. Neki časnik je celo zapisal, da je samostojnost Slovenije šele po uvrstitvi na svetovno prvenstvo v nogometu postala popolna oz. celovita.

Zaradi omenjenega vzdušja, to je nogometne vročice, je javnost z manj zanimanja spremljala vsebinsko sicer zelo pomembno deveto srečanje predsednikov šestnajstih srednjeevropskih držav, ki je v petek, 31. maja, in v soboto, 1. junija, potekalo na Bledu in na Brdu pri Kranju. To je bil največji oz. najbolj številni sestanek pomembnih državnih vodstev v vseh enajstih letih obstoja Slovenije. Na vseh dosedanjih srečanjih, prvo je bilo leta 1993 v Salzburgu, so udeleženci ob analizi tekočih političnih dogodkov, kot so bili, denimo, dogodki na Kosovu in vojne na območju nekdanje Jugoslavije, razpravljali o tem, kakšna naj bo vloga držav Srednje Evrope, da bi lahko usklajevale in usmerjale združevanje Evrope. Tudi zdaj so največ govorili o širitvi EU, pa tudi o sprejemanju no-

vih članic v politično in obrambno organizacijo NATO. Dva cilja, postavljena pred devetimi leti na prvem srečanju predsednikov držav na območju Srednje Evrope, sta skoraj uresničena. Prvi cilj je bil, da se bodo predsedniki držav medsebojno podpirali pri vstopanju posameznih držav v EU in zvezo NATO. Drugi cilj pa, da mora Srednja Evropa preseči nekdanje politične, ideološke in druge delitve in se zato povezati. Na tokratnem zasedanju so predsedniki iz držav članic in iz držav kandidatki pozvali tudi k temu, da je treba v vsaki državi prepričati javnost, da je širitev EU dobra in koristna za tiste države, ki so že članice omenjene povezave ali NATA, in za iste, ki to še bodo. Pri utemeljevanju takšnih smotrov sta bila zelo aktivna tudi predsednik Češke Vaclav Havel in slovenski predsednik Milan Kučan. Ker se njun mandat bliža koncu, v prihodnje ne bosta več sodelovala na mednarodnih srečanjih oz. konferencah.

Predsedniki posameznih držav imajo seveda različne pristojnosti in zato ne morejo sprejemati konkretnih sklepov, ki bi bili zavezujoči. Lahko pa na srečanjih, kakršno je bilo prejšnji teden na Bledu in na Brdu pri Kranju, ustvarjajo ugodno mednarodno ozračje, v katerem potem vlade lahko bolje delujejo. Velikega pomena pri tem so tudi dvostranska srečanja predsednikov. Pri tem so bili dejavni vsi državni poglavarji.

Slovenski predsednik Milan Kučan se je tako sestel tudi z avstrijskim predsednikom Thomasom Klestilom in s svojim italijanskim kolegom Carlom Azegliom Ciampi, ki se je sicer predčasno vrnil v domovino. Češki in slovenski predsednik Vaclav Havel in Milan Kučan pa sta napisala skupno izjavo. V dokumentu sta poudarila, "da mora Srednja Evropa postati odprta sodelujoča kulturno-duhovna skupnost, ki bo trdno zasidrana v EU. Osebnostna in neformalna srečanja predsednikov pa lahko tudi v prihodnje prispevajo k oblikovanju posebnih srednjeevropskih izkušenj, k bogastvu in raznolikosti in k globitvi stikov med državami". O odnosih med Zvezo republiko Jugoslavijo in Hrvaško sta posebno izjavo sprejela predsednika teh držav, Vojislav Koštunica in Stjepan Mesić.

Slovenija je srečanja na Bledu in na Brdu pri Kranju vzorno pripravila, za varnost predsednikov šestnajstih srednjeevropskih držav in drugih udeležencev pa je skrbelo okrog 2.000 policistov.

FRANCE ARHAR KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA DRŽAVE

V Sloveniji se je sicer neuradno že začela kampanja za volitve jeseni. Volivci bodo izbrali novega predsednika države, člane državnega sveta, to je drugega doma parlamenta, svetnike oz. svetnice občinskih svetov in nove župane. Državni zbor je prejšnji teden sprejel nekatera dopolnila volilnega sistema, s katerimi bodo razširili

krog volilnih upravičencev. Romi, ki živijo v dvajsetih občinah, bodo odslej lahko v vsak občinski svet izbrali po enega svojega predstavnika. V prihodnje bodo v Sloveniji imeli delno volilno pravico tudi tuji državljani, ki pa imajo v državi stalno prebivališče. Lahko bodo kandidirali in volili v občinske svete in glasovali za župane občin, vendar za to funkcijo ne bodo mogli kandidirati.

Kaže, da se tudi premier dr. Janez Drnovšek nagiba h kandidaturi za novega predsednika Slovenije. Preden pa bi kandidaturu uradno objavil, bi rad v LDS, stranki, ki je njen predsednik in v vladni koaliciji, dosegel dogovor o kandidatu za novega premiera. Največjo novost pa pomeni napoved dr. Franceta Arharja, nekdanjega guvernerja centralne banke Slovenije, da bo tudi on kandidiral za nosilca najvišje funkcije v državi. Pravi, da bo kandidat vseh volivcev, vendar so v SLS poudarili, da bo tudi kandidat te stranke. Dr. Francet Arhar sodi v krog desnosredinske politične usmeritve in velja za "očeta" slovenskega tolarja.

Spodbudna je tudi novica, ki jo je objavil Državni statistični urad, o stopnji inflacije v mesecu maju. V prejšnjem mesecu je inflacija v Sloveniji znašala 0,3% in je bila nižja kot v aprilu. Spričo tega se je tudi inflacija na letni ravni znižala na 7,5%. V mesecu aprilu je znašala 8 odstotkov.

NA GRADU RIHEMBERK

POLETNE PRIREDITVE

Arhitekt Aleš Vidič iz Nove Gorice uspešno izpolnjuje svoj projekt postopne obnove in uporabe gradu Rihemberk (nad naseljem Branik) za razne glasbene in kulturne prireditve v poletnem času. Grad ima namreč v najemu, v njegovi nameri pa z njim sodelujejo in mu občasno tudi gmotno pomagajo Krajevna skupnost Branik, Mestna občina Nova Gorica, Medobčinski zavod za varstvo kulturne dediščine v Novi Gorici in Ministrstvo za kulturo. Letošnji program omenjenih kulturnih prireditve

se je pričel 31. maja s koncertom solistov, komornih zasedb in orkestror glasbene šole Nova Gorica. Nadaljeval se bo 22. t.m. s koncertom latinsko-ameriške glasbe velikega jazz orkestra Big Band z instrumentalnimi in vokalnimi solisti. Sledili bodo še koncerti oz. glasbene prireditve raznih zvrsti z domačimi in tujimi izvajalci, ki bodo 8., 13. in 24. julija in 15. avgusta. Med obiskovalci poletnih kulturnih prireditve na gradu Rihemberk jih je največ iz Trsta.

M.

DVE RAZSTAVI NA GRADU DOBROVO

FURLANSKA UMETNIKA

13

V gradu Dobrovo v Goriških Brdih so v petek, 31. maja, s prirčno slovesnostjo odprli razstavo z naslovom Iskanja. S svojimi stvaritvami se predstavljata obrtnik, slikar in kipar Pietro Galluzzi iz kraja Terenzano v videmski pokrajini, in umetnica Nadia Marcuzzi iz Tolmeča tudi v videmski pokrajini. Goriški muzej, ki je skupaj z galerijo Zorana Musiča v gradu Dobrovo prireditelj razstave, je o obravnavanih umetnikih izdal posebno zloženko v nakladi 600 izvodov. Besedilo je iz italijanščine v slovenski jezik prevedel Marko Vuk.

V katalogu je o Pietru Galluzzi zapisano tudi, "da je v Furlaniji aktiven že več kot petdeset let, na umetniškem področju pa znan po vsem svetu. Vsaka njegova stvaritev je primer neprepeljive vrednosti, ki razkriva prepričljivo umetniško vrednost.

Materiji je popolnoma predan, njeno uporabo izjemno povzdiguje in jo nesporno obvladuje. Gotovo nas bo znova presenetil z novimi in genialnimi umetniškimi potezami". Nadia Marcuzzi pa se ukvarja s keramiko, risbo in kiparstvom. V katalogu je zapisano, "da je značilen zlasti njen ciklus v tehniki terakote, pri katerem ne gre le za izčiščeno dovršeno likovno igro, marveč za vpogled v človekovo notranjost in v skrivnost življenja, razpetega med življenjem in smrtjo, upanjem in trpljenjem. Grafični sledovi na površinah žganih glin ponazarjajo življenje samo, odtise dogodkov, notranjih občutenj in umetniških čustev".

Na otvoritvi razstave je o umetnikih govorila kritičarka Raffaella Ferrari. Razstava v gradu Dobrovo bo odprta dalj časa.

M.

PDG / ZADNJA PREMIERA SEZONE 2001-02

'M TE UBU!

IVA KORŠIČ

Tako grozeče preti naslov tragikomedije Zorana Hočevarja, s katero je Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica želelo skleniti letošnjo abonmajsko gledališko sezono, ki je potekala pod geslom *V boju Proti DolGčasu* in je ponudila v pogled, poleg gostovanj, pet lastnih produkcij, ki so zaobjele kar širok časovni literarni razpon in zato v glavnem zadostile raznolikemu dramskemu okusu svojih obiskovalcev. Igra dramatika, pa tudi slikarja in romanopisca Zorana Hočevarja je v novogoriškem gledališkem hramu doživela krstno izvedbo v četrtek, 23. maja, pod taktirko Matjaža Latina, predstavnika najmlajše generacije režiserjev, ki je prvič sodeloval v PDG. Z njo je avtor ostal zvest svojemu značilnemu literarnemu snovanju, v katerem so v ospredju mali ljudje, izrinjeni iz družbe oz. taki, ki živijo na njenem robu. Na Tednu slovenske drame mu je prinesla Grumovo nagrado za najboljšo dramsko besedilo za leto 2001. Tragikomično delo s pogostimi grotesknimi obrisi, prežeto s črnim humorjem, opisuje stvarno življenje v krvavo realistično-naturalističnem slogu. Jezik je mešanica ljubljansčine in drugih narječij, prepojen s krepkim pou-

ličnim izrazoslovjem. Čeprav nizki jezikovni nivo drame ustrezno predstavljeni situaciji in ga mora naše uho prepogosto prenašati tudi v realnem življenju, je pa vendarle prenatpanost psov, kletev in podobnega za marsikatero gledalca moteč element; na gledališkem odru se pač vse nekako ojači. Toda če bi režiser posegel v jezikovni element, bi verjetno "igra v enem bloku", kakor jo podnaslovlja avtor zaradi enega samega dejanja oz. zaradi dogajanja v bloku, kjer se skozi tanke stene vse sliši, bila manj pristna in resnična. Manj realni bi bili tudi njeni protagonisti, odbrani iz obrobja današnje slovenske postsocialistične družbe: Milče Kralj (Bine Matoh), zaradi žalitve nadrejeneča predčasno upokojeni direktor vinskega obrata, Angelca Kralj (Mira Lampe-Vujičić), njegova družica, nekdanja tajnica-lepotica, in Milčetovi prijatelji Silvek (Branko Ličen), brezposelni pravnik, ki cinično ocenjuje vse, kar se dogaja, a se temu tudi spretno prilagaja, in brezdelneža Rašpa (Iztok Mlakar), ki mimogrede natrosi kopico življenjskih resnic, ter Kurbli (Primož Pirnat), klošar, nekdanji študent. Vsi ti prav radi pogledajo globoko v kozarec, saj sta pijača in jedača edini užitek v njihovi klavni, zavoženi eks-

stenci, v kateri so že zdavnaj izumrli ideali in cilji. Osmisli jo lahko le skrajno dejanje. Le navidezno se od te družine odmika Rudi Polak (Gorazd Jakomini), mlad učitelj telovadbe, ki moti hišni mir s svojim telovadnim orodjem, kajti v svojem obnašanju spominja na kakega nacističnega spreverčenca. Vanj se zatreska Angelca, razočarana nad svojim dotedanjim življenjem in zapravljeno mladostjo, in hujska Milčeta, najvendar kaj ukrene, ker jo mladenič zalezuje in ker njegovi telovadni stroji neprestano brnijo. Milče v bistvu ni mož akcije, zato ne naredi ničesar, dokler se v njem nekaj usodnega ne premakne, ko se Angelca odloči za Rudija in odnese celo pohištvo iz stanovanja. Tedaj vzame sekuro v roke in... tragedija je tu. V njej pa se Milče nekako prerodi; v krvavem, črno grotesknem koncu, medtem ko objema odsekano glavo ljubljene Angelce, najde namreč izgubljeno nežnost in solze.

Iz realistično zasnovanega scenskega prizorišča Dušana Milavca, pomaknjenega čisto na rob odra čim bliže gledalcem, vseskozi veje občutek pretečega izbruha notranje napetosti protagonista Milčeta, ki ga je Bine Matoh izvrstno izrisal prek vseh odtenkov razburkanega duševnega stanja do presenetljivega končnega dejanja. Primož Pirnat je bil čudovit v slikanju navnega, do skrajnosti postopenega, zaradi mladostnih travm zaznamovanega Kurbli. Prav tako so ostali igralci izrazito plastično izoblikovali svoje like in rezko izpostavili njihove karakterne poteze, da so pred gledalčevimi očmi izstopali otipljivo z vsemi svojimi komičnimi in tragicinimi življenjskimi platmi.

Latin je v skladu z avtorjevo zamisljivo igro izpeljal tako, da sta se njena smešna in tragična stran idealno prepletli in združili. Vneti dialogi, pa tudi pavze, polne vsebinskosti, so zadobili pravi obseg in poudarek.

DOBITNICA PRIZNANJA JE ZDENKA SUŠEC

"NAJ KNJIŽNIČAR" LETA 2001

Prva slovenska knjižničarka, ki si je zaslužila naziv "Naj knjižničar leta 2001" in je dobila največ glasov od uporabnikov, je bibliotekarka Zdenka Sušec, zaposlena na Srednji ekonomski šoli v Ljubljani. Pred tem je bila dvanajst let knjižničarka na Osnovni šoli Do-

brova pri Ljubljani. Omenjeni častni naziv dokazuje, da je do uporabnikov knjige, v njenem primeru do učencev, dijakov in strokovnih delavcev na šoli, visoko profesionalna.

Ob pridobitvi omenjenega naziva oz. priznanja je odgovorila na vprašanja *Revije o knjigi*, ki jo izdaja Založba Rokus v Ljubljani. Dejala je, "da je veliko v razredu. Tega časa ni nikoli škoda, če veš, kaj želiš, in če veš, katera znanja dijaki potrebujejo za svoje šolanje. Ugotavljam, da mi zmanjkuje časa za motivacijo za branje. Temu delu bi rada v prihodnje namenila več časa. Opažam, da večina dijakov nekako z odporom bere domače branje, ker je obvezno, ker je časovno in doživljaljsko oddaljeno. Z veseljem pa posegajo po knjigah, ki govorijo o svetovih, ki so jim blizu. Žal je tudi pravih knjižnih moljev zelo malo. Nekje na življenjski poti jim zmanjka navdušenja za branje."

Na vprašanje, katere knjige bi vzela na potovanje ali na samotni kraj, je Zdenka Sušec odgovorila, "da bi bilo to prav gotovo Sveto pismo ali Biblija, kot mu tudi rečemo. Biblija je knjiga, sestavljena iz veliko knjig. Knjiga vseh knjig. To je knjiga, ki jo je nemogoče mirno držati v rokah in jo pridno, neprizadeto brati".

M.

OBVESTILA

POSLOVSKI VEČER v Vipavi. Državnozborni poslanec Ivan Mamič vabi na poslanski večer s predstavitvijo izseljenke organizacije Slovenija v svetu. Tema večera je vračanje argentinskih Slovencev v matično domovino. Zakaj se ne vračajo? Kje država ni storila dovolj? Kaj lahko posamezniki naredimo za vrnitev? Gostje večera bodo predsednik SVS Boštjan Kocmur s sodelavci in Slovenci, ki so se vrnil iz tujine. Poslanski večer bo potekal v avditoriju Škofijske gimnazije Vipava (Goriška 29) v petek, 21. junija, ob 20. uri.

V TOREK, 11. t.m., bo ob 20. uri v cerkvi Francišanskega samostana na Kostonjehovi tretji koncert iz ciklusa Glasba z vrto sv. Frančiška. Koncert bo oblikoval Mešani pevski zbor Obala iz Kopra. Pevci bodo pod vodstvom Ambroža Čopija izvajali skladbe iz bogate zborovske zakladnice. Vstop prost!

NA 38. RAZSTAVI DOMAČIH VIN V ZGONIKU

ITALIJANSKO PRAVO

IZVAJANJE REFORME
CIVILNE SLUŽBE

DAMJAN HLEDE

V zadnjih dneh sta bila v državnem uradnem listu objavljena dva zakonska ukrepa v zvezi s civilno službo. Ker je bilo v zadnjih letih to področje deležno precejšnje zakonske preobrazbe, je zato lahko koristno, da obnovimo razvoj te normative in njegove zaključke.

Najprej pravna narava civilne službe, v odnosu s vojaškim naborom in obveznim služenjem vojaškega roka: zakon št. 331 z dne 14. novembra 2000 je določil, da se obvezno vojaško služenje dokončno zaključuje 31. decembra 2006. Od 1. januarja 2007 dalje bo torej tudi v Italiji postala vojska v celoti profesionalna. To pomeni, da do takrat bo civilna služba, tako kot doslej, delovala kot alternativa vojaškemu roku zaradi ugovora vesti. Od takrat dalje pa bo civilna služba še zmeraj možna, le da bo delovala na izključno prostovoljski ravni.

To novo "delovno silo", kateri zadnji razpis za selekcijo, 1095 prostovoljcev, ki je bil objavljen v uradnem listu št. 23 z dne 22. marca 2002 priznava bruto mesečno plačo v znesku 433,82 evrov, bodo lahko izkoristile javne uprave (tudi krajevne) ter druge javne ustanove in zasebne organizacije, ki se bodo vpisale v državni (če delujejo na državni ravni) ali deželni seznam (če je njihova dejavnost omejena znotraj deželne meje). Pogoji za vpis so: tle: nedobičkonosni cilji, organizacijska sposobnost in možnost uporabe prostovoljcev, ustreznost ciljev organizacije s cilji civilnega služenja, tri leta aktivne dejavnosti. Zainteresirane organizacije morajo za vpis izdelati podroben načrt o uporabi prostovoljcev, ki je pod-

vržen odobritvi s strani pristojnega državnega ali deželne urada. Do ustanovitve deželne urada je prehodno za vse pristojen že ustanovljeni državni urad.

Civilno služenje, ki je odprto tako moškim kot ženskam, bo trajalo dvanajst mesecev, ki bodo priznani kot delovna doba z ozirom tako na zasebni kot na javni previdenčni sistem.

Univerze bodo lahko priznale obdobje civilnega služenja tudi kot formativni kredit z ozirom na dejavnosti, ki so relevantne za kurikulum posameznih fakultet.

Z zadnjim zakonom o civilni službi (zakon št. 77 z dne 5. aprila 2002) pa se zakonska pot izvajanja novega civilnega služenja ni še zaključila. V roku devetdesetih dni od njegovega vstopa v veljavo bo moral namreč predsednik vlade izdati odlok, s katerim bo določil značilnosti, ki jih bodo morali imeti vsi projekti ustanov, ki se bodo prijavile za koriščenje prostovoljcev, ter odlok, ki bo določil nevarna in težka dela, ki ne bodo smela biti poverjena ženskam.

Naj na koncu še naštejemo zakonske ukrepe, s katerimi je bila izvedena reforma civilne službe, o kateri teče beseda: zakon št. 230 z dne 8. julija 1998, zakon št. 64 z dne 6. marca 2001, okrožnica državnega urada za civilno službo z dne 21. septembra 2001, zakon št. 77 z dne 5. aprila 2002, Odlok Predsednika vlade z dne 19. aprila 2002. Državni urad za civilno službo ima tudi spletno stran, kjer se na naslovu www.serviziocivile.it lahko najdejo vse potrebne informacije, všteti s vsemi omenjenimi zakonskimi ukrepi.

NAŠE FRASKE - OSMICE
V ZGONIŠKI OBČINI

Naše friske - osmice v zgoniški občini. Tako se glasi naslov dvojezičnega informativnega biltena, ki so ga predstavili v sredo, 29. maja, v občinski enotki v Zgoniku v sklopu 38. razstave domačih vin. Pri projektu, ki črpa podpore iz zakona 285/97 (slednji še posebno podpira ustvarjalno delo ter projekte otrok in mladostnikov), je sodelovalo lepo število mladih iz celotne zgoniške občine. Skupina se od lanskega decembra redno srečuje v občinski knjižnici v Saležu. Odločili so se, da želijo s svojim delovanjem spodbuditi predvsem mladino k odkrivanju zgodovine, kulture in tradicije domačega kraja, poleg tega pa želijo pogledati tudi v širše evropske in svetovne tokove, ki pogojujejo in oblikujejo naš vsakdan. Program je seveda odprt vsakemu zanimivemu predlogu, do danes pa so se mladi odločili, da bodo najprej raziskovali v smeri družbenega, naravoslovnega, zgodovinskega, političnega in turističnega spoznavanja naših krajev.

Za začetek so nazdravili osmicam. Vse od časa Marije Terezije (1740-80) so namreč osmice del naše tradicije, pa tudi njihov nastanek velja omeniti, saj je bistveno pripomogel k izboljšanju družinskega ekonomskega stanja na našem teritoriju. Marija Terezija je namreč omogočila dodaten vir zasluzka (za nekatere je bil to celo edini) s tem, da je odredila prodajo domačih pridelkov (predvsem vina) v roku osmih dni (od tod tudi ime). Danes pomaga osmicarstvo boljшему izidu računov ob koncu meseca, nekaterim je le priljubljen konjiček, vsi pa so si složni v dejstvu, da sedanja zakonodaja in predpisi raznih ustanov močno pogojujejo številčnost osmic na Krasu.

Informacije za bilten so mladi osebno iskali pri domačih osmicarjih, od hiše do hiše v vprašalnikom v roki. "Odziv je bil dober", so zapisali v uvodni besedi, "bili so radovedni in so želeli vedeti, čemu sprašujemo za te podatke. Pa smo jim razložili in so bili zelo veseli, saj na Krasu

tako reklamo pogrešajo." Knjižnica torej zapolnjuje informacijsko vrzel, o kateri smo dolga leta menili, da ni potrebna, pa se je izkazalo čisto obratno. Prvi korak je bil tako storjen, v prihodnosti pa nedvomno velja posvetiti osmicarstvu večjo pozornost. Osmice niso namreč le kozarec vina, tudi v njih se razkriva naša zgodovina, saj so del navad in običajev slovenskega človeka na tržaškem Krasu. Po-

leg tega pa lahko odigrajo važno vlogo v promociji turizma in razvoja gospodarstva.

Pri raziskavi je sodelovalo šestnajst fantov in deklet, katerim sta pomagala knjižničarka Živka Persi in David Pupulin, referent pri KD Rdeča zvezda za ta projekt. Pri projektu so priskočili na pomoč tudi saleško kulturno društvo, KRD Dom Brišički, Zgoniška občina in zgodovinar Franc Fabec.

Raziskovalci so obiskali 24 osmicarjev v Briščah, Briščikih, Koludrovci, Repniču, Saležu, Samatorci in Zgoniku ter zapisali hišno ime, naslov, telefon, čas odprtja, urnik in enogastro-nomsko ponudbo. Ob teh podatkih pa je daljši zapis, ki lepo uokvirja delo v osmici in na kmetiji, obseg domačih proizvodov in občutke ob takem poslu, opisana pa je tudi zgodovina družinskega osmicarstva in današnje težave pri plasiranju na trg. Osmicarje so razvrstili po abecednem vrstnem redu, vsak zapis pa dopolnjuje tudi barvna fotografija.

Publikacija je sicer na otvorenem večeru pošla, zgoniški odbornik za kmetijstvo Rado Milič pa je za naš tednik dejal, da bo izpopolnjeni ponatis na razpolago v najkrajšem času.

MR

OBČINSKI DAVEK NA NEPREMIČNINE

PORAVNATI GA MORAMO
DO 1. JULIJA

MARA PETAROS

Kot vsako leto moramo tudi letos poravnati občinski davek na nepremičnine, ki bremeni vse lastnike nepremičnin, in sicer poslopaj, zazidljivih in kmetijskih zemljišč. Občinski davek na nepremičnine je namenjen občini, v kateri se nepremičnina nahaja. Letošnja

novost pri plačevanju občinskega davka na nepremičnine je povezana z uvedbo nove evropske valute. Pri plačevanju se moramo posluževati izključno obrazcev, ki jih je ministvo za ekonomijo odobrilo 10. decembra 2001. Te poštnice položnice moramo uporabiti tudi, če je plačilo namenjeno neposredno občini na pose-

ben tekoči račun. Do leta 2000 smo davek plačevali občini preko pokrajinskega izterjavalca davkov (concessionario alla riscossione), od lanskega leta dalje pa so se nekatere občine odločile, da se ne bodo več posluževale te ustanove in da bodo raje vnovčile občinski davek na nepremičnine neposredno preko lastnega tekočega računa. Primerno je, da se pri občini tekoči račun moramo davek plačati, da ne bo prišlo do morebitnih zmešnjav. V vsakem primeru pa je najmanjši znesek, ki ga lahko plačamo 2,07 evrov. Od letos dalje lahko davek plačamo tudi po telematski poti, kar letos ureja Italijanska poštna ustanova.

Če imamo nepremičnine v dveh ali več različnih občinah, bomo morali uporabiti več položnic, eno za vsako občino. Davek plačujemo vedno za tekoče leto in to v dveh obrokih. Prvi obrok zapade 30. junija, ker pa je zadnji junij nedelja, moramo davek poravnati do 1. julija, drugega pa bomo morali poravnati v mesecu decembru, in sicer od 1. do 20. decembra 2002. Od leta 2001 so nekoliko poenostavili izračun dolžnega zneska. Če smo prej plačevali v dveh obrokih, od katerih je prvi znašal 90% od polovičnega zneska, ki smo bili dolžni za celo tekoče leto, plačujemo od lanskega leta dalje davek v dveh enakih obrokih. Prvi obrok izračunamo na podlagi količnikov in odbitkov za leto 2001. Račun je torej zelo enostaven. Najprej moramo poiskati položnice, ki smo jih plačali lansko leto, sešteti oba plačana zneska za prvi in drugi obrok, ter dobljeno vsoto deliti z 2. Ta znesek bomo morali plačati na pošti z odgovarjajočo poštno položnico do 01. julija. Od 1. do 20. decembra pa moramo plačati saldo za leto 2002. V tem primeru moramo ponovno izračunati, koliko smo občini

dolžni za leto 2002. Pri tem moramo upoštevati vse nepremičnine, ki se nahajajo na ozemlju določene občine, morebitne nove količnike, ki jih je neka občina uvedla za leto 2002 in vse odbitke, ki jih je občina odobrila za tekoče leto. Ko bomo izračunali, koliko smo bili občini dolžni za leto 2002, bomo morali odšteti znesek, ki smo ga že plačali s prvim predujmom, do 20. decembra pa bomo plačali samo še razliko med davkom, ki se nanaša na celo leto in predujmom, ki smo ga plačali poleti. Vsak davkoplačevalec ima možnost, da poravna celoletni davek že s prvim obrokom. V tem primeru bo moral že sedaj izračunati davek na podlagi novih količnikov in novih odbitkov, ki jih je odobrila občina za tekoče leto. Ker lahko občina od leta do leta spremeni količnike za obračun davka na nepremičnine in odbitke, je primerno, da se pri občini pozanimamo, koliko znašajo količniki, ki so letos v uporabi.

Tržaška občina je že v lanskem letu poslala vsem lastnikom nepremičnin v tej občini že izpolnjene položnice. Davkoplačevalec ima pri tem olajšano delo, saj je vse obračune pravila že občina sama. Pri tem pa moramo biti zelo pozorni, saj je marsikateri davkoplačevalec naletel na kako napako pri davčni osnovi, številu nepremičnin ipd. Preden se odločimo za plačilo, je prav, da temeljito pregledamo obračun občine in ugotovimo morebitna neskladja s prijavljenimi nepremičninami in zneski, na podlagi katerih je občina izračunala davek. V primeru neskladij se moramo obrniti na pristojen občinski urad, kjer bodo napake popravili in nam izpolnili novo položnico. Od lanskega leta lahko vsi lastniki nepremičnin v tržaški občini vse te operacije opravijo tudi po svetovni spletni mreži.

SLOVENIJA

NAJVEČJA PRIREDITEV JE PRAZNIK ČEŠENJ

V GORIŠKIH BRDIH HITER
RAZVOJ TURIZMA

Požrtvovalno delo občinske uprave, turističnega društva na Dobrovem, turistično informacijskega centra, osnovne šole, vinoteke v gradu Dobrovo, pa tudi posameznikov, za spodbujanje in napredek turizma že dajejo sadove. V Goriška Brda prihajajo z avtobusi in osebnimi vozili obiskovalci iz vse Slovenije, Avstrije, Nemčije, pa tudi iz Italije. Dobro obiskan je tudi letos Praznik češenj, ki se je začel v so-

boto, 1. junija, v gradu na Dobrovem (na sliki) in bo trajal do nedelje, 9. t.m. Najbolj privlačne so bile izvolitev lepote Češenjev cvet, razstava češenj v vinski kleti na Dobrovem in izdelava ogromne torte iz češenj, ki je bila velika kot češenjevo drevo.

V turizem se vključuje čedalje več zasebnih vinogradnikov in vinarjev, ki ponujajo vina iz svojih kleti in domače kulinarčne specialitete iz značilne

briške kuhinje. Maricko si je uredil tudi sobe z ležišči za goste. Mogoči so tudi ogledi Goriških Brd pod strokovnim vodstvom vodičev. Obiskovalci imajo več možnosti izletov v razne smeri. Ogled gradu na Dobrovem trajajo, denimo, eno uro; ogled vinske kleti na Dobrovem, ki je največja v Sloveniji, traja, skupno s pokušino vin, poldruge uro; posebna smer vodi k ogledu cerkve Svetega Križa v Kojskem, ki ima najbolje ohranjen trokrilni oltar v Sloveniji; ogledu Medane in tamkajšnje domačije pesnika dr. Alojza Gradnika je namenjena ena ura; predvidoma eno uro pa traja ogled vinoteke Brda v gradu na Dobrovem oz. obisk pri zasebnem vinarju, ki je združen s pokušino vin.

Za turistično ovrednotenje in predstavljanje Brd s pridom uporabljajo zlasti renesančni grad na Dobrovem, ki je ohranil svoj videz in velja za najlepši grad na Goriškem. Nedavno so tam uvedli tudi grajsko poroko. Vsebuje prihod ženina in neveste s kočijo na grajsko dvorišče, poročni obred v Viteški dvorani, cerkveno poroko v grajski kapeli, ki jo opravi duhovnik iz bližnje Biljane, pa poročno slavje v grajski restavraciji oz. v grajski vinoteki.

M.

ZA UGOTAVLJANJE
KAKOVOSTI ZRAKA

Agencija za okolje, ki deluje v okviru ministrstva za okolje in prostor Slovenije, je vzpostavila mrežo avtomatskih merilnih postaj, opremo za usmerjevalni laboratorij, računalniško in komunikacijsko opremo ter devet vzorčevalnikov za analizo kakovosti padavin. Za nov sistem je EU prek programa Phare prispevala štirinajst milijonov evrov. Ministrstvo za okolje in prostor in razne strokovne ustanove pa so prispevale še stošestindvajset milijonov tolarjev.

V Sloveniji skoraj povsod ugotavljajo bodisi redno ali občasno onesnaževanje zraka, ki je posledica neurejenega okolja. Posebno se to dogaja v industrijskih središčih ali blizu njih. Tudi v Novi Gorici, ki je bila v preteklosti vzoren primer dobre kakovosti zraka, se le-ta pogosto slabša, kar pripisujejo tudi vetrovom, ki prinašajo izpušne iz dimnikov v Trziču in drugih industrijskih središč v Furlaniji-Juljski krajini.

Nove avtomatske postaje za merjenje oz. ugotavljanje kakovosti zraka so namestili v Ljubljani, Mariboru, Celju, Rakicanu pri Murski Soboti, Novi Gorici, Trbovljah, Zagorju in v Hrastniku. M.

POSVET ZSSDI O ŠPORTU

NALILI SO SI ČISTEGA VINA

MATJAŽ RUSTJA

Zveza slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI) je pred letom dni stopila na pot temeljite in kapilarnе analize stanja na teritoriju, da bi podrobno preučila številčno in vsebinsko stanje slovenskega športa v Italiji in na tej podlagi izzvala plodno debato, ki bi jasno začrtala in zakoličila smernice, prioritete in vsebinska načela našega športa. V soboto, 1. junija, je ZSSDI predstavila rezultate raziskave na Posvetu o športu, ki je bil v dvorani Zadrुžne kraške banke na Opčinah.

Posvet, ki se vključuje v večmesečni reorganizacijski proces našega športa, je uvedel predsednik ZSSDI Jurij Kufersin in predal besedo koordinatorju športne programske konference prof. Ivanu Peterlinu. V poročilu, ki je nastalo na podlagi raziskave, je prof. Peterlin najprej izpostavil smisel manjšinskega športa, ki izpolnjuje svoje poslanstvo le v sooblikovanju strategij kot eden izmed stebrov naše skupnosti. Postavlja pa se problem identitete, ki ni več tako ostro izrisana, kot je bila v preteklosti in zato postavlja pod vprašaj celo vrsto potreb, ki so bile še do pred kratkim neznanne. Drugi razlog, ki sili k racionalnejšim izbaram, je zaskrbljujoči demografski padec naše narodnostne skupnosti. Vse to pa se vključuje v izzive, ki jih nudi spremenjene življenjske razmere pri nas in v svetu. Pereč problem predstavljata seveda še tehtna izbira vsebinskih osnov "zamejskega" športa in podrobna preučitev pojma uspešnosti pri nas. Ne nazadnje pa se moramo vprašati o osnov-

FOTO KROMA

ni namembnosti sredstev, ki se pri nas vse bolj izoblikujejo v sredstvo ohranitve naše identitete.

Ob koncu je prof. Peterlin predlagal globalne teze bodočega delovanja. Ker športna aktivnost zaobjema široke plasti naše družbe, goji v sebi osnovne temelje vzgoje in je tako ena primarnih postojank slovenskih ljudi v Italiji, mora ZSSDI strateško in z dinamičnimi projekti zaobjeti bazen mladostnikov, pa tudi aktivnejše stopiti v svet rekreacije. ZSSDI mora kot povsem legitimna krovnа organizacija prevzeti vlogo vsebinskega usmerjevalca vsega delovanja na teritoriju. Neposredno mora biti vključena v realizacijo pobud na terenu in pripravljati detaljne in globalne projekte. Tisti del našega vrhunškega športa, ki ni več vsebinsko obarvan s temeljnimi smernicami ZSSDI in programske konference SKGZ in SSO (posvet sta pozdravila tudi Rudi Pavšič in Sergij Pahor), ne more predstavljati v skupnem interesu posebnih prioriteta. Nujna je

vzpostavitev tesnejših povezav med slovenskimi športnimi okolji in društvi, nujna je gradnja širokega sodelovanja, ki edino vodi v preživetje samih centrov in v doseganje vidnejših rezultatov. S kapilarno organizacijo in menedžerskim pristopom moramo na novo valorizirati vse slovenske športne centre, kjerkoli obstajajo. Nastopanje pod okriljem ene same krovne organizacije je velika dragocenost in nujna, ki jo je treba obvarovati; društva morajo v celoti osvojiti končne teze programa.

Debata, katere se je udeležilo res veliko športnih delavcev, se je dotaknila malodane vseh vidikov našega športa in dokazala, da stvar potrebuje novih smernic. Prof. Peterlin je ob koncu poudaril, da bodo misli Posveta izšle v tiskani obliki, naslednja faza pa vabi v jesenski čas, ko se bodo člani ZSSDI posvetili problemom posameznih vidikov športa. Zadnji korak bo izdelava skupnega pravilnika.

SVETOVNO PRVENSTVO NA JAPONSKEM

PRVI TEDEN NOGOMETNE KOLONIZACIJE DEŽELE SAMURAJEV

ANDREJ ČERNIC

Nogometna vročica se je že dobro prišla vseh športnih navdušencev. Mnogi na delu nestrpno čakajo na uro kosila ne zato, ker bi bili lačni, ampak bolj zato, da bi si lahko ob 13.30 na prvi mreži italijanske nacionalne televizije ogledali vsaj del tekme nogometnega svetovnega prvenstva, ki jo v domove celotnega Apeninskega polotoka spremlja nezamenljiv glas Bruna Pizzula. Ko se pavza za kosilo nagiba h koncu, vsi živčno izražajo svoje nezadovoljstvo nad vrnitvijo na delovno mesto. Komaj ponovno vstopijo v urad, najprej vklopijo radijski aparat, da bi ne izgubili kakega pomembnega gola. Potem se seveda sproži prava okrogla miza na temo *Stanje ekip na svetovnem prvenstvu po današnjih tekmah*. Po dobrem tednu tekmovanja je komentarjev na dosedanje nastope raznih reprezentanc še in še. Tekme v zadnjih sedmih dneh so namreč že marsikaj pokazale.

Novi Waterloo za Francijo
Največje presenečenje je seveda nepričakovana zmaga Senegalcev nad svetovnimi prvaki Francozi, ki tudi letos sodijo v ožji krog favoritov za končno prvo mesto. Kaj je botrovalo nerodnemu spodrsljanju Lemerreovih varovancev? Po tekmi so novinarji francoski polom pripisali najrazličnejšim okoliščinam. Nekateri so navedli dejstvo, da predstavlja uvodna tekma na svetovnem prvenstvu vedno velik pritisk: od svetovnega prvaka, ki po tradiciji odpre najpomembnejše športno tekmovanje po Olimpijskih igrah, vedno pričau-

kujemo veliko. V svetovnega prvaka so namreč uprte oči cellega sveta. To večkrat povzroča neprijetnosti tudi najboljšim ekipam. Pomislimo na uvodne tekme prejšnjih svetovnih prvenstev. Potem ko je Argentina zmagala na SP leta 1978, je leta 1982 v Španiji začela s porazom proti Belgijcem. Leta 1986 so svetovni prvaki Italijani začeli z remijem proti objektivno šibki Bolgariji. Leta 1990 je Maradona Argentina, ki je štiri leta pred tem premočno zmagala v Mehiki, uvodno tekmo izgubila proti neznanim Kameruncem. Leta 1994 in 1998 so Nemci oz. Brazilci le s težavo premagali Bolivijo oz. Škote. Letošnji francoski neuspeh ni torej nobena izjema, prej bi lahko rekli, da je pravilo.

Mnogi so glavni razlog francoskega Waterlooa videli v odsotnosti prve violine Zinedina Zidana. Kljub temu da je član madridskega Reala res trenutno najboljši francoski nogometaš, ne moremo pripisati samo nje-

govi odsotnosti "odgovornost" francoskega neuspeha. Svetovni prvaki niso (in nikakor ne bi smeli biti) odvisni od enega samega igralca. Bolj realna je druga razlaga, po kateri je vzrok za slabo igro Francozov treba iskati v ne več rožnati mladosti nekaterih ključnih igralcev, predvsem branilcev. Senegalci so svoje nekdane kolonizatorje premagali na ravni fizične pripravljenosti in svežine. Senegalški napadalec Diouf je s svojo hitrostjo večkrat postavil ob zid francoske branilce, posebej še Desaillyja in Le Boeufa.

Ostali favoriti bolj ali manj zaslužen zmagali

Ostali favoriti so uvodni test uspešno opravili z bolj ali manj prepričljivimi nastopi. Argentinci so z minimalno razliko enega gola odpravili trdozavne Nigerijce. Varovanci trenerja Bielse so prikazali dobro igro in slavili z zadetkom, ki ga je dosegel nogometni Levji kralj Batistuta. Slednji je letos odigral eno svojih slabših sezon, dosegel je malo golov, njegov klubski trener Cappello ga je večkrat pustil na rezervni klopi. Mnogi so menili, da ga argentinski selektor sploh ne bo poklical. Kljub temu si je Batistuta prislužil reprezentančni dres in na tekmi proti Nigeriji štartal v začetni enajsterici. Trenerjevo zaupanje je poplačal z zmagovitim zadetkom.

V istem tekmovalnem krogu so Angleži in Švedi remizirali. Favorizirani Angleži se niso posebej izkazali. Zvezdnika David Beckham in zlasti Michael Owen nista še pokazala vsega, kar zmoreta, nasprotno. Proti Švedom je razočaral številne oboževalce predvsem napadalec Liverpoola Michael Owen. Angleški zadetek je dosegel branilec Sol Campbell, Švedi pa so v drugem polčasu izenačili in si tako prislužili točko.

Nemci se na SP niso predstavili kot favoriti. Po prvi tekmi pa so zelo prijetno presenetili. Saudsko Arabijo so premagali z izredno visokim 8-0. To sicer še ne pomeni veliko: Arabci so se na prvi tekmi pokazali kot zelo povprečna in nekompetitivna ekipa, ki nikakor ne more biti verodostojen test za nemške panzerje. Vsekakor pa je na tej tekmi nase opozoril novi perspektivni napadalec, ki je dosegel tri zadetke in se odlikoval po svoji natančnosti ter smislu za napadalno igro. To je Miroslav Klose, Nemeč poljskega rodu, sin poljskega nogometaša, ki se je preselil v Nemčijo. Potencial ekipe Rudija Voellerja bomo lahko bolje zaznali na tekmah proti Irccem in Kameruncem.

STRAN 16

KOŠARKA / PREDSTAVITEV KNJIGE "JADRAN 25"

FENOMEN NAŠEGA ŠPORTA IN NAŠE SKUPNOSTI

Kdor je v 80-ih letih spremljal športno dogajanje pri nas, pa naj je šlo za "mulca", ki je šel grel šolske klopi in treniral v kakem od naših društev, za odraslega atleta, odbornika ali pa enostavno za preprostega športnega navdušenca, je bil priča fenomenu, ki si ga je težko razložiti, upoštevajoč samo športni vidik. Združena košarkarska ekipa Jadran je bila takrat ne samo pojem dobre košarke, ampak tudi pojem zavesti, kaj lahko naša skupnost naredi z združenimi močmi. Drugače si ne moremo razlagati preko 5.000 gledalcev na tribunah tržaške športne palače in navljanja, ki ni bilo ravno običajno za tretjeligaški klub. Mladi, ki smo takrat doraščali, smo komaj čakali, da pride sobota zvečer, ko smo se trumoma odpravljali v športno palačo (marsikdaj pa tudi na gostovanja), da bi navijali za naše ljubljence, na treningih pa sanjali, kako bomo dosegli raven Borisa Viteza, Marka Bana, Klavdija Starca in drugih, ki so bili kakovostni tako na igrišču kot v življenju.

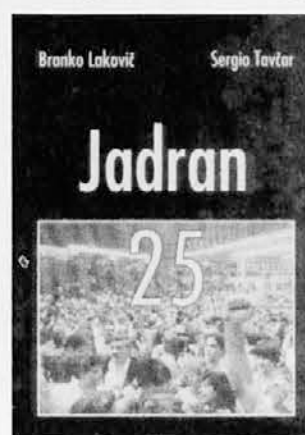
Sportno združenje Jadran je obhajalo svojo 25-letnico. Gre za sorazmerno kratko, a nepozabno obdobje. Njegovo zgodovino sta opisala časnikarja Branko Lakovič in Sergio Tavčar v knjigi "Jadran 25", ki so jo ob res številni udeležbi nekdanih in sedanjih igralcev, odbornikov, trenerjev in drugih predsta-

vili v četrtek, 30. maja, v dvorani Zadrुžne kraške banke na Opčinah. Delo je izšlo pri Založništvu tržaškega tiska v sozaložbi z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji, tiskala ga je tiskarna Grafica Goriziana, njegov izid pa so omogočili Zadrुžna kraška banka, podjetji Cremcafé in Yulon ter potovalna agencija Aurora.

Kot je dejal sam Lakovič, je zamisel nastala pred letom dni za primerno obeležitev Jadranove 25-letnice. Knjiga je debela 372 strani, Jadranova zgodovina pa je v njej prikazana v številnih poglavjih. Vsako od teh poglavij temelji v pretres posamezne sezone (od 1976/77 do danes), s podatki, številkami, zanimivostmi in pregledom tiska. Publikacija pa je obogatena še s številnimi osebnimi pričevanji trenerjev, igralcev, predsednikov, odbornikov idr. Na koncu je še dodan seznam trenerjev, predsednikov, igralcev, ki so nastopili tudi v prvi ligi in italijanski državni reprezentanci, ter najboljših Jadranovih strelcev vseh časov. Knjigo krasi dragocen izbor 395 fotografij. Sergio Tavčar je za obujanje spominov na obdobje "zlate generacije" Jadranovih igralcev izbral čustveno noto. Ta genera-

cija, je dejal, je bila neverjetna klapa: vsi so živeli za isto stvar, se pravi za zmago ekipe, in taki so ostali še danes, ko so slekli športni dres in zakorakali v nadaljnje življenjske preizkušnje. Seveda avtorja knjige nista mogla iti mimo nepozabnega lika nekdanjega, danes že pokojnega predsednika iz Jadranovega "zlatega obdobja", dr. Draga Gantarja. Dr. Gantar je bil "pravi gospod" naše košarke, ki so ga po Tavčarjevem mnenju odlikovale strokovnost, velika ljubezen in srce, hladnokrvnost, inteligenca in vizija razvoja. Prav tako sta se Lakovič in Tavčar spomnila drugih zaslužnih športnikov in športnih delavcev, ki jih žal ni več med nami, v prvi vrsti tragično preminulih Nika Samse, Dorjana Carlja in Marjana Pertota.

Knjiga je torej dragocen dokument nekega nepozabnega obdobja našega športa, ki pa je presegalo športne okvire. Pravzaprav je dragocena predvsem zaradi že omenjenih "čustvenih spominov", ki jih vzbujajo tako slike kot članki in komentarji. Gotovo so se vsi prisotni Jadranovci - sedanjí in bivši igralci s tem strinjali. Med njimi smo Marka Bana, ki so ga proslavili kot najboljšega Jadrana-

novega košarkarja vseh časov, prosili, da za naše bralce odkrije enega izmed teh najljubših "čustvenih spominov" iz svoje kariere: "Če moram prav izbrati enega od teh najlepših trenutkov iz cele športne dobe naše generacije, bom zelo banalno zopet omenil tisti dan, ko smo prestopili v B ligo. Ampak ne tisti trenutek, ko so nas vsi nosili na ramenih. Spomnil se bom raje trenutka, ko nam je uspelo zbežati v našo intimiteto, zbežati od tistega skoraj divjega objema množice, ki nas je z vsemi najboljšimi željami proslavljala tisti večer. Spomnim se tistih petih minut, ko smo bili sami v slačilnici: tisti trenutek, ki

smo si ga sanjali že prej, predstavljali smo si, kaj bomo počeli v tistem trenutku... Potem pa smo bili totalno izpraznjeni. Izpraznjeni mentalno - od vsega napora in truda, ki smo ga vložili v tisti dve uri športne predstave. Toda bili smo tudi polni vseh občutkov, za katere smo prišli do tistega trenutka, truda na treningih, žrtvovanj... - takrat se nam sicer ni zdelo, da se kaj žrtvujemo, vendar smo res mnogo v to vložili! Spominjam se oči vseh posameznih soigralcev, kako so v tistih petih minutah prav vse to izpovedovale - mislim, da so tudi moje isto. Bili smo tihi. Popolnoma tihi! Ampak je bil veličasten trenutek!"

Igralci zadnje generacije Jadranovcev gotovo nimajo še takih "čustvenih spominov", vsekakor pa smo prosili enega izmed najperspektivnejših sedanjih igralcev, Petra Franca, za njegove vtise ob predstavitvi knjige in ob obletnici Jadrana: "Gotovo sem ponosen na "zgodovino" svoje ekipe in sem res zadovoljen, da sem sedaj tudi jaz med tistimi, ki ustvarjamo novo zgodovino. To je sicer tudi neke vrste breme za vse nas, mlajše, ker se zavedamo odgovornosti, da nadaljujemo tako sijajno tradicijo ekipe. Upam, da nam bo uspelo v prihodnje doseči čim boljše rezultate - za ekipo in za celotno zajedstvo, saj smo letos pri odbojki videli, kaj se lahko doseže s skupnimi močmi!"

BREDA SUSIČ
IVAN ŽERJAL

S 1. STRANI

GORICA, NAPREJ

Zato vabimo naše goriške slovenske volivce, da v nedeljo, 9. junija, oddajo svoj glas za tega kandidata, za Vittoria Brancatija, ki ima danes vse možnosti, da postane novi goriški župan.

Sicer pa ne gre tu toliko za osebno uveljavitev enega ali drugega kandidata. Gre za njih program oz. za program njihove liste in naveze, v kateri je prav v primeru Marjetice in Brancatija tudi Slovenska skupnost. Prav njeni kandidati (Božidar Tabaj, Bernard Špacapan, Mara Černic in Silvan Primožič), so na volitvah 26. maja dosegli tudi lep osebni uspeh. Pričakujemo zato, da bo tudi naš županski kandidat v nedeljo, 9. junija, dosegel podoben uspeh.

Gorica mora na teh baložnih volitvah pokazati, kaj hoče in kam hoče. Mesto je bilo v dobrem zadnjem desetletju z desničarsko upravo odločno zaprto, tako navznoter kot navzven. Navznoter popolnoma zaprto do slovenske narodne skupnosti in zlasti pri udeležanju zaščite. Navzven pa zlasti v bistvu zaprta tudi do Nove Gorice, kljub nekaterim sicer nujnim formalnim odnosom in stikom.

Na malo prej zastavljeno vprašanje (kaj in kam hoče Gorica) pa bi lahko dejali, da z zopetno desničarsko in nacionalistično upravo ne bi šla nikamor. Gorica pa hoče naprej in to v splošnem civilnem, kulturnem, družbenem in evropskem smislu.

Končno pa bomo slovenski volivci spet potrdili svojo voljo, da z odgovornim in zreлим glasom za županskega kandidata Marjetice glasujemo predvsem za vse prej omenjene ideale in vrednote.

Gorica, naprej!

Z 2. STRANI

KO NE BO VEČ

O kulturi in predvsem o medijih so spregovorili Jurij Paljk, Ivo Jevnikar in Damjan Paulin, ki so poudarili razvejanost, a tudi finančno šibkost tako kulture kot medijev v zamejstvu, nakazali pa tudi slabo poročanje slovenskih medijev o dogajanju v zamejstvu; izpostavili so tudi pomen Slovenske tiskovne agencije, ki je domala edina slovenska medijska hiša, ki redno poroča o dogajanju v zamejstvu v Italiji.

V petem sklopu, ki je bil posvečen gospodarstvu in možnostim, ki se odpirajo ob padcu meje med Italijo in Slovenijo, je nastopila dr. Darja Piciga, državna podsekretarka na ministrstvu za šolstvo, znanost in šport-Urad za znanost; spregovorila je o Sloveniji kot državi, ki postavlja svoje temelje na znanju. Gospodarstveniki iz zamejstva Igor Orel, Marjan Terpin in Aleksander Rustja pa so prikazali nove možnosti sodelovanja slovenskih podjetnikov ob vstopu Slovenije v EU, nakar so prebrali tudi poseg Jožeta Hirnoka, predsednika Zveze Slovencev na Madžarskem.

V zadnjem sklopu posveta sta politika Slovenske skupnosti Mirko Špacapan in Andrej Berdon prikazala gostom iz Ljubljane težaven razvoj slovenske manjšine v Italiji po sprejemu zaščitnega zakona za slovensko manjšino, ki ga Italija ne uresničuje in tako zavestno onemogoča življenje in delo slovenskih organizacij naše slovenske manjšine v Italiji.

Posveta *Ko ne bo več meja* se je v popoldanskem času udeležil tudi državni podsekretar v slovenskem zunanem ministrstvu-Urad za Slovence po svetu in v zamejstvu Zorko Pelikan.

S 15. STRANI

PRVI TEDEN NOGOMETNE

Tudi Brazilci so uspešno opravili krstni nastop v Južni Koreji. Za njihovo zmago si največje zasluge lahko enakovredno delijo sreča ter sodnikove napake v sojenju. Zmagali so namreč samo zaradi neobstoječe enajstmetrovke, ki jim jo je sodnik dosodil v 87. minuti. Ob sklepu enakovrednega prvega polčasa so namreč v vodstvo prešli Turki zaradi nepazljivosti vseskozi negotove brazilske obrambne vrste. V drugem polčasu so Karioke vstopili na igrišče z enim samim ciljem: doseči dva gola in zmago. Njihova igra je bila razcefrana, nankrat se je ekipa pokazala z dvema obrazoma: spektakularna in vrhunska Brazilija v napadalnih akcijah, v katerih so sodelovali vsi napadalci in vsi vezni igralci, ter negotova in nepričljiva v obrambi, ki je slonela na treh branilcih in občasni pomoči nekaterih veznih igralcev. Vsakokrat ko so brazilski zvezdniki prišli do žoge, je niso takoj podali soigralcu, marveč so najprej sami poskusili preigrati enega ali dva nasprotnika. To spada pač v brazilsko mentaliteto in zaradi tega je brazilski nogomet najlepši na svetu. Med Kariokami velja posebej omeniti zelo dobro predstavo Ronalda, ki je bil večkrat sebičen, je pa po hudi poškodbi ponovno odigral vrhunsko tekmo.

Italija leti na zvezi Totti-Vieri. Še najbolj prepričljivo so svoj prvi nastop opravili Italijani. Po večdnevni polemiki zaradi postave, ki jo je napovedal Trapattoni in v kateri sta bila samo dva napadalca (Totti in Vieri), so azzurri prepričljivo premagali Ekvadorce. Slednji ne spadajo

med močnejše postave na SP-ju: v dokaz lahko vzamemo njihove nastope v kvalifikacijski skupini za nastop na tem tekmovanju. Odločilne točke, s katerimi so si priigrali vozovnice za Korejo in Japonsko, so dosegli na domačih tekmah. Le-te so odigrali na nadmorski višini 3000 metrov in to seveda povzroča velike težave vsakemu še tako fizično pripravljenemu nasprotniku. Ko odpade dejavnik nadmorske višine, postanejo Ekvadorci le malo več kot povprečna ekipa. To so Italijani takoj ugotovili in v petindvajsetih minutah spravili rezultat na varno z dvema zadetkoma Vieri. Ritem tekme je v drugem polčasu močno padel, dogajanje na igrišču je postalo nezanimivo. Za izredno uspešno se je izkazala naveza Vieri-Totti. Italijanska napadalca sta bila najboljša moža na igrišču: Interjev napadalec je z dvema zadetkoma samo potrdil svojo izredno fizično pripravljenost in tehnično izpiljenost. Romin kapetan pa je vseskozi izredno natančno dirgiral italijanski napad, kot vezni člen med sredinskimi igralci in Vierijem je vzel v svoje roke vaje celotne igre italijanske izbrane vrste in svojo nalogo opravil zelo dobro. Nekajkrat je tudi sam poskušal doseči zadetek, a mu ni uspelo. To je bila tudi ena njegovih redkih pomanjkljivosti na tej tekmi. Kar velja za Nemčijo, je treba, sicer v manjši meri, ponoviti tudi za Italijo: resnična vrednost Trapattonijeve ekipe bo vidna šele v naslednjih tekmah. Takrat bosta večji pritisk doživela tako vezna vrsta kot obramba, za katero je zgledalo, da ob sicer redkih priložnostih ekvadorskih vdorov v italijanski kazenski prostor, ni bila zbrana v zadostni meri.

Rdeče furije so v drugem polčasu pokazale zobe...

Veliko pričakovanje je pri nas vladalo tudi za prvi nastop slovenske izbrane vrste proti renomirani vrsti Španije. Katanec je na igrišče poslal enajsterico, ki je Sloveniji zagotovila prvi nastop na tako pomembnem tekmovanju. Na splošno lahko rečemo, da so Slovenci prvi polčas odigrali dobro. Ekipa je igrala strnjeno, brez nepotrebnih lukenj med obrambo, vezno vrsto in napadom. Posebej je bilo to očitno v sredini prvega polčasa: po slovenskem napadu so Španci poskušali presenetiti slovenske branilce z dolgim predložkom do svojega napadalca. Slednji pa se je znašel v off-sidu, kljub temu da je komaj priteklo čez sredino igrišča. Katančevi varovanci so nekoliko odpovedali v grajenju igre. V tem elementu je bilo posebej občutiti nerazpoloženost vezne vrste. Tudi standardni napadalci niso bili v najboljši formi. Rudonja in Osterc, ki bi morala s fizično igro čimbolj osvoboditi Zahoviča nasprotnikovih branilcev, sta bila vseskozi precej statična. Ne nazadnje se tudi prva zvezda slovenskega nogometa ni pretirano izkazala. Dolgi predložki vratarja Simeunoviča so prepogosto postali lahek plen španskih branilcev, ki so brez večjih težav gradili nov napad. Na potek tekme je močno vplival prvi španski gol, ki ga je z velemojstrsko potezo dal madridski as Raul. Samozavest slovenskih branilcev je tedaj močno padla, kar je odločilno zaznamovalo preostanek tekme. Drugi polčas so Španci začeli silovito in večkrat postavili v težave slovensko obrambno vrsto. K temu je treba dodati "malodušje" v slovenski ekipi po prvem голу in na dlani je razlog za veliko število španskih priložnosti. Vrtar Simeunovič je slovenska vrata kar

nekajkrat uspešno rešil. Ko pa se je, po grobi napaki slovenske obrambe, Valeron znašel sam pred vrati, tudi Simeunovič ni mogel uspešno posredovati: Španija je povedla z dve proti nič. Katanec je medtem spremenil fizionomijo ekipe, predvsem v napadu. Namesto Osterca je v igro poslal Sebastjana Cimerotiča, namesto Zlatka Zahoviča pa Mileta Ačimoviča. Menjavi sta se obrestovali, saj je slovenski napad končno zaživel. Cimerotič je večkrat spravljal v težave še tako izkušenega branilca kot je Fernando Hierro in nekajkrat ogrozil španskega vratarja Casillasa. Medtem je igra slovenske reprezentance pod španskim pritiskom postala razcefrana in neenotna. Ko je žoga prišla do Cimerotiča, je slednji s solopotezami ali s pomočjo soigralcev večkrat resno zaposlil Casillasa. 10 minut pred koncem mu je uspelo z lepim prodorom v kazenski prostor izid znižati na dve proti ena. Zadnja slovenska upanja je le tri minute kasneje pokopal naivni prekršek Saše Gajserja v slovenskem kazenskem prostoru. Fernando Hierro je z enajstmetrovko dokončno zapečatil usodo Slovencev.

Katančevi varovanci so se zmedli, potem ko je Raul zabil prvi gol. To je odločilo tekmo v prid Špancem. Slovenci imajo pred seboj še dve tekmi, na katerih se bodo lahko enakovredno kosali z nasprotniki, ki niso tako kakovostni kot Španci. Izgubljenega toreja ni še nič. Zahovič in soigralci pa bodo morali nekaj več pokazati v napadu (vsaj to, kar je na tekmi s Španci sam zmagel Cimerotič), v obrambni igri pa jih prejeti goli ne bodo smeli tako zmešati: drugo mesto v skupini še zdaleč ni odpisano.

16

ČETRTEK,
6. JUNIJA
2002

Duhovniki nudijo pomoč vsem.

Pomagaj vsem duhovnikom.

in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje. Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov. Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, posebno tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Če želiš vedeti, kako lahko prispevaš svoj dar, kliči brezplačno številko

800.01.01.01

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- pošte tekoči račun št. 57803009
- kreditna kartica: s kartico CartaSI in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800 82 50 00 ali prek interneta na naslovu www.sostenimento.it
- bančno nakazilo na glavni italijanski baniki
- neposredno na inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji lokalni

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno oddaje od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave lilep ter povzražen deležnega in občinskega dodatka. Za dodatna pojasnila glede omejenih načinov klič brezplačno informativno številko 800.01.01.01.

Izberi način, ki ti najbolj ustreza. Zahvaljujemo se ti za prispevek.

Darovi za vzdrževanje duhovnikov. Podpora številnim za dobro vseh.